

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Komparace zahraničně politické orientace
Velké Británie a Německa vůči Evropské unii**

Václav Zub

© 2013 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra humanitních věd
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Zub Václav

Hospodářská a kulturní studia

Název práce

Komparace zahraničně politické orientace Velké Británie a Německa vůči Evropské unii

Anglický název

The Comparison of the British and German foreign policy orientation towards the EU

Cíle práce

Cílem diplomové práce je analyzovat vzájemné vztahy Německa a Velké Británie v časovém rozmezí od konce druhé světové války po současnost. Hlavní akcent je kladen na vzájemnou interakci v rámci Evropské unie, rozdílné koncepty jejich přístupu vůči evropské integraci a ekonomicko-politické souvislosti. Na základě analýz budou určeny hlavní příčiny rozdílných postojů Německa a Velké Británie. Následujícím cílem je shrnout získané poznatky ze strukturovaných rozhovorů odborníků a nalezení průníků jejich odpovědí. Dalším cílem je zpracovat výsledky šetření obsahové analýzy mediálního obrazu národohospodářského a zahraničně politického postoje Velké Británie a Německa. Jedním z posledních cílů je zhodnotit ekonomickou situaci a stav jednotlivých států a určení budoucího směřování.

Metodika

Za pomoci informací z odborné literatury, znalostí primární a sekundární analýzy dat, fungování Evropské unie, bude vytvořen dotazník. Na základě tohoto dotazníku bude provedeno interview formou strukturovaného rozhovoru. Hlavní kritéria pro výzkumné šetření budou odborná způsobilost, znalost oboru a schopnost zodpovědět otázky. Při výběru respondentů bude akcentován důraz zejména na orientaci a znalosti v problematice mezinárodních vztahů a Evropské unie. Dalším způsobem naplnění cíle diplomové práce bude zvoleno šetření obsahové analýzy mediálního obrazu národohospodářské a zahraničně politického postoje Velké Británie a Německa. Tento výzkum se zabývá technikou, která převádí nekvantifikovaný obsah zachycených dat do kvantitativní podoby. V první části tohoto šetření budou zvolena zkoumaná média, výzkumná otázka a časový úsek, během kterého docházelo k výzkumu. Poté dojde k vytvoření hypotéz a následné analýze zkoumaných médií.

Harmonogram zpracování

Podzim 2012 a jaro 2013 – vypracování teoretické části

Léto 2013 – dokončení empirické části

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Komparace zahraničně politické orientace Velké Británie a Německa vůči Evropské unii" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29.11.2013

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval panu Ing. Janu Čopíkovi Ph.D. za jeho odborné vedení a cenné připomínky, které mi poskytl při zpracování mé diplomové práce. Zvláštní poděkování patří slečně Ing. Martě Gryčové, rovněž za její odborné rady a připomínky.

Komparace zahraničně politické orientace Velké Británie a Německa vůči Evropské unii

The Comparison of the British and German foreign policy orientation towards the EU

Souhrn

V poslední době lze sledovat rozdílné přístupy a názory evropských zemí na budoucí směřování a úlohu Evropské unie. Tato práce se snaží zachytit odlišné přístupy a postoje dvou zcela diametrálně odlišných zemí Německa a Velké Británie. Sleduje vývoj těchto zemí od jejich vstupu do společenství až po současnost. Hlavní důraz práce je kladen na období těsně před, během a po finanční a hospodářské krizi. Práce se snaží objasnit nejenom příčiny současných postojů Německa a Velké Británie, ale i určení jejich budoucího směřování, možné vzájemné spolupráce a jejich postoje vůči směřování Evropské unie a celkovým integračním procesům.

Summary

Recently, different approaches and views of European countries on the future development and the role of the European Union can be observed in the media. This work tries to capture the different approaches and attitudes of two diametrically different countries, Germany and the United Kingdom. It follows the development of these countries since their entry into the European communities to the present. The work is focused mainly on the period just before, during and after the financial and economic crisis. The work seeks to explain not only the causes of the current positions of Germany and the United Kingdom, but also to determine future direction of their policy and position to the European integration processes.

Klíčová slova: bilaterální demokracie, teoretické koncepty evropské integrace, zahraniční politika, hospodářská a finanční krize, veřejná správa, Evropská unie.

Keywords: bilateral democracy, theoretical concepts of European integration, foreign policy, economic and financial crisis, public administrations and the European Union.

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Cíl a metodika.....	6
3	Historicko – politický a teoretický základ	8
3.1	Počátky evropské integrace.....	8
3.2	Evropa po II. Světové válce	17
3.3	Případ Německa (politicko - správní uspořádání a postoj k hlavnímu konceptu evropské integrace).....	22
3.4	Případ Velké Británie (politicko - správní uspořádání a postoj k hlavnímu konceptu evropské integrace)	31
4	Komparace přístupu Velké Británie a Německa - empirická část.....	40
4.1	Obsahová analýza mediálního obrazu národohospodářského a zahraničně-politického postoje VB a Německa.	40
4.1.2	Výběr médií	43
4.1.2.1	Deník The Times.....	43
4.1.2.2	Deník The Guardian.....	44
4.1.2.3	Deník The Daily Telegraph.....	44
4.1.2.4	Deník Handelsblatt.....	44
4.1.2.5	Deník Neues Deutschland.....	45
4.1.2.6	Deník Mladá Fronta DNES.....	45
4.1.2.7	Deník Právo.....	45
4.1.2.8	Hospodářské noviny.....	46
4.1.3	Výsledky mediální obsahové analýzy.....	47
4.1.3.1	Postoj VB k EU v britských denících	47
4.1.3.2	Postoj VB k Evropské unii v českých denících	49
4.1.3.3	Postoj Německa k Evropské unii v Německých denících.....	52
4.1.3.4	Postoj VB ke společné zemědělské politice v britských denících	54

4.1.3.5	Postoj Německa ke společné zemědělské politice v německých denících	57
4.1.4	Zhodnocení obsahové analýzy	61
4.2	Standardizované interview s experty – zpracování výstupů	62
4.2.1	Současné směřování EU	62
4.2.2	Přístup VB a Německa k EU	64
4.2.3	Orientace zahraniční politiky VB a Německa	66
4.2.4	Transatlantická spolupráce VB a Německa s USA (zahraniční obchod)	68
4.2.5	Současní krize eurozóny – přístupy řešení VB a Německa	70
4.2.6	Zhodnocení výstupů z interview	72
4.3	Hodnocení ekonomické situace ve VB a Německu	73
4.3.1	Ekonomika VB	73
4.3.2	Vývoj základních makroekonomických agregátů a veličin popisující stav ekonomiky VB	74
4.4.1	Ekonomika Německa	76
4.4.2	Vývoj základních makroekonomických agregátů a veličin popisující stav ekonomiky Německa	77
4.4.3	Zhodnocení ekonomické situace Velké Británie a Německa	79
5	Zhodnocení výsledků a diskuze	80
6	Závěr	84
7	Seznam použité literatury	85
8	Přílohy	89
8.1	Příloha č. 1 – Doplnění kapitoly č. 3	89
8.1.2	Příloha č. 2 – Doplnění kapitoly č. 4	91
8.1.3	Příloha č. 3 – Doplnění kapitoly č. 4	97
8.1.4	Příloha č. 4 – Doplnění kapitoly č. 4	125

1 Úvod

Počátky integrace evropských zemí začaly již po 2. světové válce. V této době byly položeny základní kameny novodobé evropské integrace charakterizované založením tří Evropských společenství. Dějiny evropské integrace však začaly již mnohem dříve, protože snahy o spojení různých evropských území sahá až k počátkům osídlování Evropy. Zpočátku se však jednalo o snahy nejrůznějších vládců či kmenů, kteří se snažili získat větší území a moc. Nejednalo se tedy o ušlechtilé pokusy sblížit evropské národy za účelem vzájemné spolupráce a bezpečnosti.

K současným zdrojům evropské integrace lze také zařadit myšlenkové názory. Bohužel jen málo z nich bylo schopno interpelovat konkrétní model evropského uspořádání a sjednocení. Jednalo se o studie vycházející z duchovna a kultury blízké evropských národů. Z hlediska politické vědy a z pohledu potencionálního využití v praktické politice, jsou významné především ty koncepce, které pokládají institucionalizovanou spolupráci za hlavní předpoklad evropské integrace. Od francouzského politika a reformátora Pierra Duboise, který na počátku 14. století přišel s úplně prvním uspořádáním Evropy na základě stálého shromáždění šlechticů až po začátek 20. století, ve kterém rakouský hrabě Richard Coudenhove – Kalegri přišel s návrhem Panevropy.

Analyzovat a porovnávat zahraničně – politický vývoj a vzájemné vztahy Německa a Velké Británie k evropské integraci bude zcela jistě přínosné. Ve své práci se soustředím na rozdílné přístupy obou evropských zemí. Tyto přístupy se od sebe odlišují, a to je dáno zejména historickými rozdíly obou zemí a pohledu na fungování Evropské unie.

Téma „Komparace – zahraničně politické orientace Německa a Velké Británie vůči Evropské unii“ mě zaujalo hned na první pohled. Celý život se zajímám o historii Evropy, a proto jsem zvolil, tak rozdílné státy, které budu ve své práci zkoumat a analyzovat. V první části diplomové práce vymezuji historické události Evropy, které předcházely vzniků Evropského společenství. Práce se soustředí na jednotlivé snahy a koncepce o sjednocení Evropy.

2 Cíl a metodika

Cíl práce

Cílem diplomové práce je analyzovat vzájemné vztahy Německa a Velké Británie v časovém rozmezí od konce druhé světové války po současnost. Hlavní akcent je kladen na období těsně před, během a po finanční a hospodářské krizi. Dále na vzájemnou interakci v rámci Evropské unie, rozdílné koncepty jejich přístupu vůči evropské integraci a ekonomicko-politické souvislosti. Na základě analýz budou určeny hlavní příčiny rozdílných postojů Spolkové republiky Německo a Spojeného království Velké Británie a Severního Irska. Hlavní důvody výzkumu a naplnění cílů diplomové práce jsou dvojího druhu. Mezi obecné důvody lze zařadit vzájemnou odlišnost, ale zároveň i jejich vzájemnou provázanost a důležitost, kterou bezpochyby představují nejenom na evropské, ale i mezinárodní úrovni. Tyto země patří mezi jedny z nejsilnějších ekonomik v Evropě, a proto v diplomové práci budou určeny jejich současné postoje a budoucí možné směřování. Následujícím cílem je shrnout získané poznatky ze strukturovaných rozhovorů-interview odborníků a nalezení průníků jejich odpovědí. Dalším cílem je zpracovat výsledky šetření obsahové analýzy mediálního obrazu národohospodářské a zahraničně-politického postoje Velké Británie a Německa. Jedním z posledních cílů je zhodnotit ekonomickou situace a stav jednotlivých států a určení budoucího možného směřování.

Metodika

Za pomoci informací z odborné literatury, znalostí primární a sekundární analýzy dat, fungování Evropské unie, byl vytvořen dotazník. Na základě tohoto dotazníku bylo provedeno interview formou strukturovaného rozhovoru. Hlavní kritériem pro výzkumné šetření je odborná způsobilost, znalost oboru a schopnost zodpovědět otázky. Při výběru dotazovaných byl akcentován důraz zejména na orientaci a znalosti v problematice mezinárodních vztahů a Evropské unie.

Z tohoto důvodu byli dotazováni lidé zejména z akademického prostředí, politicky aktivní osoby, ale i odborníci pracující ve výzkumných ústavech a nadnárodních společnostech. Dotazník se skládá z deseti otázek, které slouží k získání potřebných informací, které přispějí k naplnění cíle diplomové práce. Dotazník je rozdělen na dvě části. V první části interview jsou zodpovězeny otázky týkající se samotných odborníků. V této části je šetřeno jakou činností se jednotliví účastníci interview zabývají a jaký mají vztah k Evropské unii jako celku. Ve druhé části interview dotazovaní již odpovídali na konkrétní otázky týkající se naplnění cíle diplomové práce. Celkový počet byl deset. Z tohoto počtu byli dvě ženy a osm mužů. Výstup interview je pro přehlednost graficky znázorněn za pomoci softwarového programu IBM SPSS Statistics a okomentováno. Dalším způsobem naplnění cíle diplomové práce bylo šetření obsahové analýzy mediálního obrazu národohospodářské a zahraničně politického postoje Velké Británie a Německa. Tento výzkum se zabývá technikou, která převádí nekvantifikovaný obsah zachycených dat do kvantitativní podoby. V první části tohoto šetření byla zvolena zkoumaná média, výzkumná otázka a časový úsek, během kterého docházelo k výzkumu. Poté byly analyzovány zkoumaná media, došlo k vytvoření hypotéz a následně k potvrzení nebo vyvrácení jednotlivých hypotéz. Výstup obsahové analýzy mediálního obrazu je u každé výzkumné otázky pro přehlednost vyjádřen grafem za pomoci softwarového programu IBM SPSS Statistics a okomentován. Celý dotazovací nástroj je v příloze č. 3.

3 Historicko – politický a teoretický základ

3.1 Počátky evropské integrace

Úplně první snahy o sjednocení Evropy nalezneme již v dávném starověku. V této době se z geografického hlediska nejednalo o Evropu, ale o oblast Středozevního moře. Tato oblast byla hojně osídlena Řeky a Římany. Ostatní části Evropy patřily k tomu co Řekové a Římané nazývali „barbarský svět“, který byl za hranicemi jejich území. Území, které patřilo do střední Evropy, bylo podél řek Rýna a Dunaje, rozděleno hradbami, které chránily římské vojáky před nájezdy barbarů.

Po téměř celé období starověku se vznikající kulturní a politická jednota Evropy nekryla s jejím geografickým územím. K počátkům prvních integračních snah došlo především díky mnoha významných událostí, zejména v době raného středověku. Jednalo se především o nájezdy divokých kmenů a barbarů, někdy též nazývanými pohané. Tyto nájezdy postupně vedly k rozpadu Západořímské říše roku 476. Jednou z příčin byly více než sto let trvající války s Germány.¹ Postupné pronikání těchto kmenů vedlo k vytvoření barbarských a pohanských království. Východořímská říše byla izolována a nedocházelo zde k barbarským nájezdům. Od tohoto období se západ i východ Evropy vyvíjel zcela odlišně.

V 7. a 8. století došlo k muslimské invazi na území severní afriky a části Pyrenejského poloostrova. Tato invaze způsobila dlouhodobé odtržení severní a jižní části Středozevního moře. Vznikla tak křesťanská západní Evropa, která se zcela odlišovala od Byzantské říše a muslimského světa. „Z politického hlediska se po určité dobu formovala spolu s říší Karla Velikého, rozkládající se na území Galie, části Německa, severní a střední Itálie, na jihu Pyrenejí mírně zasahující do Španělska a pokrývající některá území střední Evropy, jako např. Bavorsko a Korutany.“²

¹ Český pravěk: *Germáni - konec římského impéria*. In: [online]. [cit. 2012-07-08]. Dostupné z: http://engel.ic.cz/germani_soubory/Page852.htm

² GERBET, P. a EICHLER, J. *Budování Evropy*, str. 9

Toto území nezahrnovalo Velkou Británii, Španělsko a jih Itálie. Tato část Evropy byla velice podobná uspořádání tehdejší říše Karla Velikého. Díky neustálému cestování a kontroly říše panovníkem byly poddaní poslušni a panovala jednota. Po celou dobu vlády Karla Velikého docházelo k bojům a nájezdům muslimů na říši. K rozpadu říše Karla Velikého došlo poměrně brzy, a to z několika důvodů. Především se nepodařilo udržet politický soulad a jednotu území. Dále pak neustálé útoky barbarů přispěly k hospodářské nejednotnosti a úpadek vzájemných obchodních styků mezi zeměmi v říši. V roce 843 došlo ve městě Verdun k rozdělení říše na tři části. Z jedné části vzniklo dnešní Německo, z další části dnešní Francie a z třetí části Lotrinsko. Poslední třetí část ležící mezi Německem a Francií se na dlouhá století stalo místem sporů a bojů o toto území. Počátkem 10. století již nebyla Evropa jednotná jako dříve a toto období je považováno za úpadek hospodářského života a postupný rozpad území. „V čele samozřejmě zůstal panovník: panovnická důstojnost byla znovu pozdvižena Otou Velikým v roce 962, v té době se, ale jednalo o německého mocnáře, jehož autorita, i přes jeho světové ambice, nesahala za hranice německých území a severu Itálie.“³ Přesto se podařilo uchovat významné části a prvky, které tyto tři země stále spojovaly. Jednalo se především o stejný model feudální společnosti, vzdělanosti a pak také křesťanské náboženství. Papežovi se dostávalo od poddaných veliké úcty, přestože do jejich volby, kterou vykonával veškerý římský lid aklamací, zasahovala hamižná římská šlechta, která často prosadila některou ze svých loutek.⁴ Společným evropským jazykem byla v této době latina. Tento jazyk byl především jazykem církve, ale také jazykem vzdělavců a učenců. Státy západní Evropy dokázaly svojí jednotnost také společnými vojenskými výpravami. Jednalo se především o křižácká tažení za dobytím Svaté země a za znovuzískání území Španělska a Portugalska. V této době docházelo k feudálnímu rozdrobení, chyběla zde politická jednota a soulad jednotlivých panovníků. Východní část Evropy - Byzantská říše byla zcela izolována v důsledku řeckého schizmatu. V průběhu 11. století, kdy se konstantinopolský patriarcha zcela oddělil a přestal komunikovat s papežem, došlo k ještě většímu prohloubení tohoto schizmatu.

³ GERBET, P. a EICHLER, J. *Budování Evropy*, s. 10

⁴ MALÝ, R. *Špatní papežové, špatní světsí vládci*. In: [online]. 1. 11. 2005 [cit. 2012-09-08]. Dostupné z: <http://immaculata.minorite.cz/?m=14&idc=t-62>

⁵ FIALA, P., a PITROVÁ, M. *Evropská unie*. str. 34

V této době se začínají objevovat první návrhy na evropskou spolupráci. „Jednou z prvních osobností zabývajících se možností institucionální spolupráce evropských panovníků byl francouzský právník a politický reformátor Pierre Dubois.“⁵ Jeho nejdůležitější myšlenka spočívala na stálém shromáždění šlechticů a králů, kteří společně konzultovali a předcházeli tak možným konfliktům. Pierre Dubois svým návrhem usiloval především o dosažení vojenské, politické soudržnosti a pospolitosti Evropy, která byla pod stále větším ohrožením ze strany arabských dobyvatelů. Další osobností byl bezpochyby český panovník Jiří z Poděbrad. Jeho idea spočívala na vytvoření unie evropských států, která by měla společné legislativní orgány a soudní dvůr.

Počátkem 15. století začaly vznikat státy, které byly charakteristické centralistickým zřízením. Toto období bylo také obdobím konce stoleté války mezi Anglií a Francií. Nově vznikající státy měly svojí samostatnou státní správu, pravidelné vybírání daní a armádu. Zpočátku to byly státy západní Evropy. Mezi ně patřily: Francie, Anglie a Španělsko. Později se k nim přidaly státy i z východní Evropy: Polsko a Rusko. Střední Evropa byla v tomto směru značně zaostalá a až do začátku 19. století nedošlo k feudálnímu sjednocení. Výše zmíněné velké státy se také opíraly o touhu a potřebu cestování, objevování nových světů, ale také o rozvoj jazyků v jednotlivých zemích. Feudální rozdrobenost byla tedy vystřídána vytvářením velkých, vzájemně soupeřících politických útvarů a nikoli pouze útvarem jedním, jenž by se geograficky shodoval s územím Evropy.⁶ V 17. století se začínal prosazovat Merkantilismus. Nejednalo se ještě o ekonomii jako vědu, nebyl to ani proud teoretického myšlení. „Jednalo se především o ekonomickou resp. hospodářsko-politickou doktrínu, která byla uplatňována tehdejšími státy a jejich představiteli.“⁷ Vystaly také první snahy a pokusy o hospodářskou soběstačnost. Cílem těchto snažení bylo dosáhnout co možná nejvyššího vývozu a nejnižšího možného dovozu. Docházelo k častým válkám, ale ne již vojenským, nýbrž obchodním. V průběhu 16. století docházelo v Evropě k postupnému hospodářskému a politickému rozpadu a duchovní soudržnost a jednota, která vytvářela pouto mezi státy a národy zmizela.

⁶ GERBET, P. a EICHLER, J. *Budování Evropy*, str. 11

⁷ FUCHS, Kamil. *Dějiny ekonomického myšlení: Kapitola 3 Merkantilismus*. In: [online]. Praha: Dharma Gaia, s. 1 [cit. 2013-11-14]. Dostupné z: < <http://is.muni.cz/elportal/estud/esf/js08/dejiny/web/ch03.html>

Církev se rozdělila na dvě části: protestantkou církev a katolickou církev. Nevyhnutelnost vybudovat evropskou federaci dále předkládal v sedmnáctém století Maximilien de Béthune, vévoda ze Sully, který se jako diplomat podílel na mírových jednání v období třicetileté války.⁸ Tento návrh byl založen na povinnosti zaručit úplnou bezpečnost evropských států založením čtyřicetileté rady, zahrnující patnáct evropských států. Jeden z hlavních důvodů výše uvedených návrhů bylo zejména zajištění účinné obrany evropských zemí a posílení politické integrace. V sedmnáctém století se myšlenkou evropské integrace nezabývala jenom šlechta a králové, ale také i duchovní a učenci. „Koncepce integrace Evropy začaly rovněž odrážet potřebu prezentovat rozdílné politické zájmy v nadnárodním shromáždění, jehož zastupitelský princip korespondoval s rozvíjící se ideou parlamentarismu.“⁹ Angličan William Penn, patřil k představitelům integračních snah a byl členem náboženského hnutí kvakerů.¹⁰ Jeho návrh z roku 1693 obsahuje instituci evropského parlamentu, v němž by jednotlivé hlasy byly rozděleny mezi evropské země na základě ekonomického výkonu dané země. Pro přijetí platného rozhodnutí by bylo potřeba dvě třetiny hlasů. Další z představitelů byl německý filozof Claude Henri de Saint-Simon, který přišel s návrhem dvoukomorového parlamentu. Jeho hlavní myšlenka byla vytvoření „Spojených států Evropských“ s dvoukomorovým parlamentem na stavovském principu. První komora by představovala inteligenci – myslitelé, filozofové, duchovní, učenci a druhá komora by představovala šlechtu. Jeho návrh byl pokrokový a nadčasový. De Saint – Simon vyzval k realizaci „Spojených států Evropských“, ale pouze až budou všechny státy Evropy spravovány na základě parlamentní demokracie.

Počátkem roku 1814 se králové a šlechtici dohodli, že se pokusí vrátit k tradičnímu evropskému systému. „Rakouský kancléř Meternich prohlašoval, že je třeba obnovit Evropu rovnováhy a lidských práv.“¹¹ V tomto názoru se shodoval s Tayllerandem a Castlereagem, ministry zahraničních věcí Francie a Anglie.

⁸ FIALA, P., a PITROVÁ, M. *Evropská unie*, str. 34

⁹ FIALA, P., a PITROVÁ, M. *Evropská unie*, str. 35

¹⁰ Kvakeři, Quakers are members of the Religious Society of Friends, a faith that emerged as a new Christian denomination in England during a period of religious turmoil in the mid-1600's and is practiced today in a variety of forms around the world. [cit. 2012-15-08]. In: [online]. Dostupné na: < <http://www.quakerinfo.org/> >

¹¹ GERBET, P. a EICHLER, J. *Budování Evropy*, str. 18

K setkání ministrů a představitelů zemí došlo na vídeňském kongresu. Bylo zde představeno nové uspořádání Evropy, přičemž se braly do úvahy dva principy: legitimita a rovnováha. Legitimitou bylo myšleno, že hlavními představiteli států byla monarchie a příslušníci královských rodin. Rovnováhou bylo myšleno, že vladaři mají svaté právo si uchovat své statky a bránit se proti útokům. Na základě této úmluvy došlo k postupné změně hranic a nebyl brán zřetel na aspirace území jednotlivých národů. Německo bylo rozděleno v rámci německého spolku zemí, které spolu spolupracovaly a vedly obchodní a diplomatické styky. Itálie byla rozdrobena na několik států, především v severní části došlo k víceru rozdělení a to na švýcarskou část a rakouskou. Dne 26. září 1815 vznikl tzv. „evropský koncert“. To byla aliance mezi Ruskem, Pruskem a Rakouskem. Tyto státy spojovala myšlenka společného náboženství „křesťanského národa“, ve které byla zakotvena snaha pomáhat a poskytnout vzájemnou pomoc a solidaritu. Bohužel „Svatá aliance“ zůstala jen u deklarování záměru. Až 30. listopadu 1815 při podpisu tajné dohody mezi Pruskem, Ruskem, Rakouskem a nově také Anglií vznikla už skutečná spolupráce a to především v oblasti vojenské, kde se předpokládala možná vojenská intervence Francie vůči Rusku a dalším státům. K podpisu závazné smlouvy, ze které by vznikly závazky ke společné obraně, bohužel nedošlo. V roce 1818 se k „evropskému koncertu“ přidala i Francie. Toto uskupení a vzájemná spolupráce spočívala především za pomoci schůzek, kongresů, kde se z počátku setkávali panovníci a monarchové. Později ministři a velvyslanci. Nejednalo se o mezinárodní organizaci, protože tu nebyla žádná ustavující listina ani sídlo či sekretariát a schůzky neprobíhaly pravidelně, šlo spíše o správní radu velmocí, jež vykonávala určitý druh skutečné vlády v Evropě.¹² Spolupráce probíhala pouze mezi největšími státy a ty nebraly ohledy na menší země. Byly zde snahy o právní subjektivitu této spolupráce, ale Anglie zcela odmítala vázat se na kontinentální Evropu. Nebyl to ve skutečnosti „evropský koncert“ jako celek, kdo zasahoval proti osvobozeneckému hnutí, ale v roce 1821 to bylo Rakousko v Itálii a v roce 1823 Francie ve Španělsku.¹³

¹² GERBET, P. a EICHLER, J. *Budování Evropy*, str.18

¹³ GERBET, P. a EICHLER, J. *Budování Evropy*, str. 19

Evropa i nadále zůstala Evropou suverénních států, které se snažily prosazovat takovou politiku, ze které by měly pouze osobní úspěch.

Počátkem 19. století v době průmyslové revoluce došlo v Evropě díky rozvoji nových strojů a zařízení k navýšení objemu výroby a především dopravy zboží a osob. Od poloviny století docházelo k postupnému posilování obchodních styků mezi evropskými zeměmi. V roce 1846 Anglie rozhodla o zrušení celních poplatků. Později v roce 1860 došlo k podpisu dohody o volném obchodu mezi Anglií a Francií. Poté následovaly i ostatní evropské země vyjma Ruska. V 80. letech 19. století vyvstaly snahy o návrat k protekcionismu, ale tyto snahy nedosáhly téměř žádného úspěchu. Do roku 1914, tedy do doby před první světovou válkou, v Evropě skutečně existoval hospodářský prostor a docházelo k vzájemným obchodním transakcím. Evropský hospodářský prostor, ale nezaručil úplné sjednocení Evropy. Existovaly zde značné možnosti obchodování, výměny zboží a služeb, ale solidarita a sounáležitost obchodníků byla zanedbatelně menší. Působila vzájemná konkurence soukromých obchodníků.

Jeden z nejdůležitějších a nejvýznamnější předchůdců současné Evropské unie a evropské integrace je Panevropské hnutí. „V čele tohoto původně myšlenkového proudu a později i organizace usilující o sjednocení Evropy a ustanovení Spojených států evropských“ stál rakouský aristokrat, hrabě Richard Coudenhove – Kalegri, který formuloval zásadní teze hnutí v díle s názvem Panevropa, jež v knižní podobě vyšlo poprvé v roce 1923.¹⁴ Kniha pojednává o dvacátém století jako o době federací a evropských uskupení. Evropu charakterizuje jako politicky a ekonomicky roztržštěnou oblast na okraji a bez dostatku možného znovuzískání silného postavení na mezinárodní scéně. Coudenhove-Kalegri se ve své knize zamýšlí nad tím, jestli je Evropa jako kontinent schopna ekonomicky a vojensky konkurovat stále více se rozvíjejícímu Rusku a Spojeným státům americkým. Jako jednu z možných cest vidí nutnou spolupráci menších evropských zemí a snahu o sjednocení politik a vystupování jednotně na mezinárodní scéně.

¹⁴ FIALA, P., a PITROVÁ, M. *Evropská unie*, str. 36

Hlavní důvod vzniku Panevropského hnutí byly obavy ze stále rostoucí expanse Ruska a dalších východních zemí. Panevropské hnutí se také detailně zabývá postavením Velké Británie. Tato země měla velice silné koloniální kořeny a bylo nezbytně nutné, aby se do hnutí také začlenila. Bez její podpory by Panevropské hnutí nemělo šanci na úspěch. Na závěr své knihy se autor zamýšlí nad tím, kam by mělo hnutí směřovat. Především by se mělo stát silným konkurentem a partnerem Spojeným státům americkým, Ruska a Číny. Jedním z prvních kroků evropských států by podle Coudenhove – Kalegriho měla být „její vnitřní organizace charakterizovaná následovně: stejně jako Anglie, Amerika a Rusko musí také Evropa nalézt rovnováhu mezi svobodou a organizací.“¹⁵ Autor se pak ve své knize zabývá myšlenkou, že rozdělení bez dostatečných integračních snah vede k zániku a individuální politiky jednotlivých států je důležité doplnit o integrační prvky. Poté vyslovuje názor, že je zcela nezbytné vytvoření stabilního evropského prostoru a to především z důvodů historické rivality mezi Německem a Francií. Důležitost dlouhodobých sporů mezi Francií a Německem je podle Kalegriho dána zejména záměnou cílů a potenciálu případných válečných konfliktů, ve kterých technologický vývoj maže rozdíly mezi bojištěm a zázemím. Coudenhove – Kalegri se kromě vojenských konfliktů také obává militarismu, komunismu a vlivu průmyslového komplexu. Panevropské hnutí představovala jeden z opravdu prvních politických uskupení sjednocené Evropy.

Jeden ze stěžejních úkolů Panevropské unie bylo především zorganizovat množství profederativních činností, pomocí kontaktů s politickými představiteli. Již v roce 1923, kdy byla Panevropská unie založena v čele s hrabětem Coudenhove – Kalegrim zaujala celou řadu evropských politiků. „Příkladem může být francouzský ministerský předseda Eduard Herriot, který od roku 1924 opakovaně podporoval myšlenku „Spojených států evropských“ především v souvislosti s reformou organizace Spojených národů a budování evropské bezpečnosti“¹⁶

¹⁵ FIALA, P., a PITROVÁ, M. *Evropská unie*, str. 37

¹⁶ FIALA, P., a PITROVÁ, M. *Evropská unie*, str. 37

V této době také vznikl symbol Panevropské unie a to vlajka. Coudenhove také našel podporu mezi evropskými intelektuály, básníky a filozofy, byli to především: Paul Claudel, Paul Valéry, Heinrich a Thomas Mann, Stefan Zweig, Gerhart Hauptmann, Rainer Maria Rilke, Franz Werfel, Arthur Schnitzler Sigmund Freud, Albert Einstein a filozofové Ortega y Gasset a Salvador de Madariaga podpořila Pan-evropskou myšlenku, stejně jako skladatel Richard Strauss.¹⁷ Mezi velké přívržence a obdivovatele také patřil starosta Kolína Konrad Adenauer. Zpočátku bylo na oficiálních místech hnutí přijato velmi vlažně. Podpora hnutí přišla nejdříve z Rakouska, kde spolkový kancléř Ignaze Seipel, se stal předsedou Panevropského rakouského výboru. Dále pak z Německa, kde se Paul Lobe stal předsedou Německého Panevropského výboru. Poté se přidala Francie, kde stál v čele Coudenhove Kalegri.

V roce 1926 se uskutečnil ve Vídni první Panevropský kongres. Zúčastnilo se ho 2000 členů z 24 evropských zemí. Coudenhove Kalegri byl zvolen prvním Mezinárodním předsedou Panevropského hnutí. Nejrespektovanější evropský politik Francouz Aristide Briand se v roce 1927 stal čestným předsedou. Dne 5.9.1929 ve svém projevu před ligou národů v Ženevě předložil, navrhl vytvoření federace evropských národů. Po neúspěchu Briandovy iniciativy se Coudenhove – Kalegri rozhodl dále pokračovat v myšlence jednotné Evropy, avšak ne již v útočné pozici jako doposud, ale v obranné. Vymezoval se především proti stále sílícímu vlivu komunismu a fašismu. Na třetí mezinárodní Pan-evropské konferenci pořádané v roce 1932 ve švýcarské Basileji Coudenhove varoval: „Stalin připravuje občanskou válku, Hitler válku národů. Hitler viděl v Coudenhove a jeho myšlence jednotné Evropy nebezpečného protivníka.

Coudenhove svůj poslední projev přednesl 30 ledna 1933 v Berlíně. Ve stejný den byl Adolf Hitler jmenován německým kancléřem. V témže roce byla v Německu zakázána Panevropská literatura a německé Panevropské hnutí bylo rozpuštěno. Němečtí průmyslníci a mecenáši zastavili finanční podporu hnutí a přidali se na stranu Hitlera. Coudenhove také ztratil podporu levicových intelektuálů, kteří v boji proti Hitlerovi viděli naději ve Stalinovi a Sovětském svazu.

¹⁷ FIALA, P., a PITROVÁ, M. *Evropská unie*, str.37

Ve stejném okamžiku Panevropské hnutí zcela odmítlo myšlenku komunismu. V roce 1938 Coudenhove Kalegri uprchl před nacisty do Švýcarska. V roce 1940 do Spojených států. „Vrcholným obdobím s největšími možnostmi pro realizaci Panevropské unie bylo ovšem období mezi dvěma světovými válkami.“¹⁸ Druhá světová válka způsobila odklon od myšlenky jednotné Evropy a měla za následek odmítnutí Panevropy. V Spojených státech, Coudenhove rozvinul myšlenku "Evropského ústavodárného shromáždění" pro poválečné období.¹⁹ Po promarněné šanci západních spojenců založit národní parlament jako základní kamen nových pořádků v Evropě, v roce 1947 Coudenhove – Kalegri založil první kongres Evropské parlamentní unie. Kongres pořádaný ve Švýcarském středisku Gstaad ustanovil, že Rada Evropy založená v roce 1949, bude součástí Parlamentní shromáždění. Tímto započala historie Evropského parlamentu.

¹⁸ FIALA, P., a PITROVÁ, M. *Evropská unie*, str.38

¹⁹ *Pan-Europa: The parent idea of a united Europe* [online]. [cit. 2013-11-14]. Dostupné z: <http://www.paneuropa.org/>

3.2 Evropa po II. Světové válce

Po skončení 2. světové války a ukončení bojů se Evropa nacházela na rozcestí. Byli zde vítězové a poražení, kteří doufali, že k tak hroznému válečnému konfliktu už nikdy nedojde. Evropa byla zničená ekonomicky a hospodářský propad se projevil ve všech zemích. Evropa již nebyla střediskem světové moci, rovnováhu od této chvíle určovaly mimoevropské Spojené státy a poloevropský Sovětský svaz.²⁰ Na základě těchto událostí byla spolupráce jednotlivých evropských zemí nutná více než kdykoliv předtím. Jeden z hlavních důvodů spolupráce a snah o sjednocení Evropy, byla především politika a hrozba, kterou představoval Sovětský svaz pro Evropu. V roce 1946 pronesl Winston Churchill projev, ve kterém vyjádřil návrh na sjednocení evropských států: „Pokud se evropským zemím podaří sjednotit, jejich 300 až 400 milionů obyvatel zakusí prostřednictvím plodů společného dědictví prosperitu, slávu a štěstí, jež nebudou omezovat žádné limity a hranice“ Jedním z prvních nezbytných kroků je položení základů pro vytvoření Evropské rady. Poté bude potřeba odstranit historickou rivalitu mezi Francií a Německem. K propagátorům evropské integrace patřily také různé spolky a hnutí. Nejodvážnější byli federalisté propagující evropskou federaci – tedy organizaci sdružující nejrůznější státy Evropy v rámci jedné silné struktury, s evropskou vládou, již by byly svěřeny skutečné pravomoci.²¹ Dále zde pak byla Evropská unie federalistů. Unie byla založena v roce 1946. Hlásilo se k ní padesát federalistických hnutí, které se formovalo především v západní Evropě. Část hnutí také zastupovali emigranti z východní části Evropy. Mezi nejvýznamnější osobnosti hnutí patřily Henri Frenai, Alexandre Marc, André Voisin. V roce 1947 uspořádali federalisté kongres, který ukázal, že v poválečné Evropě existují proevropské smýšlení a snahy o vzájemnou spolupráci. Hlavní myšlenka federalistů spočívala v postupné decentralizaci státní struktury a postupné snížení suverenity evropských zemí tím, že by část jejich pravomocí přešla na federální orgán. Ve stejném roce vzniklo hnutí pro Socialistické spojené státy evropské.

²⁰ GERBET, P. a EICHLER, J. *Budování Evropy*, str. 41

²¹ GERBET, P. a EICHLER, J. *Budování Evropy*, str. 42

Cílem hnutí bylo sjednotit Evropu a vytvořit socialistickou politiku v jednotlivých zemích. Záhy se objevily problémy s tím, jak vybudovat Evropu jednotnou a zároveň i socialistickou. Začátkem roku 1949 se hnutí přejmenovalo na Socialistické hnutí za Spojené státy evropské. Hnutí upřednostňovalo vznik a vybudování Evropy federativní a teprve poté prosazovat socialismus. Předpoklad socialismu již nebyl hlavním cílem. Hnutí do kterého patřili především odboráři a socialisté, mělo nejvíce příznivců především ve Francii. Předsedou se stal André Philip. V roce 1961 došlo k další změně názvu, a to na Evropskou levici. V Itálii a Německu došlo po skončení války k rozmachu křesťanských stran a hnutí. Jeden z jejich programů a cílů bylo budování a sjednocování Evropy. Strany brzy vycítily potřebu vytvářet vzájemné vazby a v březnu 1947 založily Nové mezinárodní týmy, které měly realizovat sociální demokracii prochnutou křesťanským duchem.²² Další a jiná hnutí, která v této době také vznikala, zůstala pouze u představy spolupráce jednotlivých zemí bez nutnosti bližší vzájemné integrace. Mezi takovoto hnutí lze uvést Spojené Evropské Hnutí, které bylo založeno ve Velké Británii v roce 1947 z iniciativy Winstona Churchilla. Do hnutí se hlásily liberální, konzervativní a i labouristické osobnosti. Jeden z hlavních myšlenek hnutí bylo vytvoření Evropského Commonwealthu nebo konfederace. V červnu 1947 ve Francii založil René Courtin Francouskou radu pro sjednocenou Evropu. Na základě podobného obsahu a cíle hnutí v roce 1953 splynulo s Evropským hnutím. V roce 1946 založil bývalý belgický premiér Paul Van Zeeland Evropskou radu pro hospodářskou spolupráci. Rada sdružovala obchodníky a ekonomy, zejména ve Francii, Belgii a Nizozemí. „Liga směřovala k liberalismu a za cíl si kladla především rozvoj hospodářské spolupráce, liberalizaci obchodní výměny a vyřešení monetárních problémů.“²³ V roce 1948 došlo k zásadní události, která ovlivnila budoucí integrační snahy evropských států. Od 7. května do 10. května 1948 se konal Haagský kongres, na kterém se sešli členové všech nejdůležitějších integračních hnutí a uskupení. Důvodem kongresu bylo dokázat, že především v západní Evropě panuje jednota v otázce spolupráce a evropské integrace. Kongres měl značný úspěch. Předsedou kongresu byl Winston Churchill, který přilákal mnoho známých a prominentních osobností té doby. Na kongresu se sešlo téměř 800 hostů ze všech zemí západní Evropy.

²² GERBET, P. a EICHLER, J. *Budování Evropy*, str. 43

²³ GERBET, P. a EICHLER, J. *Budování Evropy*, str. 44

Jednalo se o prezidenty, předsedy vlád, ministry zahraničních věcí, průmyslu, obrany, podnikatele, odborové předáky, spisovatelů, vysokoškolských profesorů. Na tomto kongresu se sešla elita poválečné Evropy. Během kongresu se potkaly dva názorové proudy a to federální a unionistický. Federální převládal především u Francouzů, Italů, Belgičanů, Holanďanů a odborářů. Unionistický převládal u Britů. Velká Británie zaujímala unikátní a odlišný postoj v integračních snahách oproti jiným státům. „Británie společně se severskými státy postupně vytvářela skupinu zemí usilující o mezivláde orientovanou spolupráci, čímž se stavěla proti záměrem Francie a zemí Beneluxu.“²⁵ Přesto nelze opomenout, že Velká Británie měla na zahájení integračních snah v Evropě velký vliv. Již před druhou světovou válkou se několik desítek britských filozofů, vysokoškolských profesorů a politiků zabývalo myšlenkou evropské federace, kterou považovali za účinné řešení německého a irského problému. Úplně první zmínka evropských integračních snah Velké Británie pochází z 16. černa 1940, kdy ministerský předseda Winston Churchill předložil francouzské vládě model společné unie. Návrh spočíval ve vzniku společné obranné politiky a jednotném válečném postupu. Jelikož návrh byl předložen během války, byl podmíněn zřízením jednotného válečného kabinetu a generálního štábu. Návrh dále obsahoval úzkou spolupráci a jednotného postupu Francie a Velké Británie v oblasti společné zahraniční politiky, financí a hospodářství. Návrh francouzsko-britské unie byl odmítnut francouzskou vládou krátce po obsazení země Německem. Existence návrhu úzké spolupráce vyvolala ve Velké Británii celou řadu otázek, zdali by taková unie mohla být vůbec možná. Tyto skeptické názory a tendence vyvstaly o mnoho let později, kdy se Velká Británie stala právoplatným členem Evropské unie.

Jednání Haagského kongresu dospěla k přijetí několika usnesení zavazující jednotlivé státy k zahájení činností směřující k evropskému sjednocování. „Stoupencům federativního uspořádání a evropské federace se dostalo zadostiučinění v otázce spíše dlouhodobějších cílů, zatímco stoupeni sjednocené Evropy byli spokojeni okamžitě.“²⁴

²⁴ GERBET, P. a EICHLER, J. *Budování Evropy*, str. 44

²⁵ FIALA, P., a PITROVÁ, M. *Evropská unie*, str. 42

Usnesení komise spočívalo v návrhu, že část práv a rozhodovacích procesů jednotlivých států připadne do společného užívání za účelem kontroly a společné koordinace a integrace Německa do sjednocené Evropy. Tato integrace Německa měla zabránit možnosti dalšího válečného konfliktu na území Evropy. Rezoluce se omezila pouze na založení evropského shromáždění, ve kterém by byly zastoupeny všechny členské země. Původní návrh spočíval v rozdělení hlasování a to tím způsobem, že jeden poslanec by připadl na milion obyvatel dané země. Tento návrh se nikdy nerealizoval, a to z důvodů protestů malých zemí, které by při hlasování v Evropském parlamentu byly znevýhodněny.²⁵ Byl tedy zvolen model přechodného systému, který spočíval ve svolávání poslanců již zvolených na národní úrovni. Rozdíly mezi unionisty a federalisty byly patrné i v oblasti svěřených pravomocí a rozhodování. Federalisté usilovali o ústavodárné shromáždění, kdežto unionisté navrhovali shromáždění s hlasem poradním. Návrh také podporoval vznik Charty lidských práv a založení soudního dvora. Ekonomická a sociální komise poukazovala na nutnost vzniku evropské hospodářské unie, která by vznikla postupným odstraňováním obchodních bariér a zejména celních poplatků. Kulturní komise navrhovala založení evropského centra kultury, které by zajistilo svobodnou výměnu názorů, publikací a uměleckých děl mezi jednotlivými evropskými zeměmi. Přínos kongresu v Haagu byl zcela zřejmý. Podařilo se stanovit cíle evropské integrace, které by se měly evropské země snažit plnit. „Vzhledem k úspěchu haagského kongresu, na základě usnesení tohoto kongresu bylo založeno 25. října 1948 - Evropské hnutí.“²⁶ Důvodem založení nebylo nahrazení již existujících hnutí, ale především jejich podpora, rozvoj, koordinace činností a zastoupení u vlád a parlamentu jednotlivých evropských zemí. „Evropské hnutí je soukromá organizace zahrnující 26 národních rad, včetně 11 národních výborů exulantů ze střední Evropy a Španělska.“²⁷ Všechny spadají pod mezinárodní rady, výkonného výboru a sekretariátu. Hlavním cílem Evropského hnutí je hledat a navrhopvat řešení problémů v oblasti technické, politické, kulturní a ekonomické. Dále pak informovat a mobilizovat veřejné mínění ve prospěch evropské integrace. Jeho první čestní předsedové byli Léon Blum, Winston Churchill, Alcide De Gasperi, Paul-Henri Spaak, Robert Schuman, Richard Coudenhove-Kalergi a Konrad Adenauer. Mezi šest zakládajících pro evropských hnutí patřily Evropská liga pro hospodářskou spolupráci (ELEC), Liberální Hnutí za sjednocenou Evropu (MLEU), Socialistické hnutí pro Spojené státy Evropy (MSEUE), Unie evropských federalistů (UEF) a Centrum pro federalistickou akci (CAF).

K těmto hnutím se později připojila Evropská parlamentní unie (EPU), Evropské asociace učitelů (AEDE), Evropská unie křesťanských demokratů (EUCD), Rady evropských obcí a regionů (CEMR), Asociace evropských novinářů (AEJ) a Mezinárodní federace evropských domů (FIME). Evropské hnutí bylo ideologicky aktivní a organizovalo mnoho různých akcí zaměřených na určitá témata. V únoru 1949, se konal v Bruselu politický Kongres, který definoval rodinné a sociální právo. Tato práva by měla zaručit Evropská charta lidských práv. Také byly přezkoumány postupy pro jmenování delegátů do Evropského poradního shromáždění a přijaty stanovy Evropského soudního dvora. Účastníci kongresu také hovořili o zřízení Evropského hospodářského a sociálního výboru. V prosinci 1949 se uskutečnila Evropská konference, zabývající se kulturou. Během konference byl přijat návrh o založení Evropského střediska pro kulturu v Bruggách. V červenci 1950 proběhla konference v Římě, která vypracovala plán na harmonizaci evropských systémů sociálního zabezpečení a navrhla vytvoření evropského komisariátu pro práce a obyvatelstvo a Evropský fond pro obnovu a rozvoj.

²⁶ Le Mouvement européen: Le Mouvement européen. [online]. [cit. 2013-11-14]. Dostupné z: www.cvce.eu/collections/unit-content/-/unit/02bb76df-d066-4c08-a58a-d4686a3e68ff/5c5ac4fd-473a-4631-8b89-e8a554ca3304 ²⁷[cit. 2012-17-09].

²⁷ Le Mouvement européen: Le Mouvement européen. [online]. [cit. 2013-11-14]. Dostupné z: www.cvce.eu/collections/unit-content/-/unit/02bb76df-d066-4c08-a58a-d4686a3e68ff/5c5ac4fd-473a-4631-8b89-

3.3 Příklad Německa (politicko - správní uspořádání a postoj k hlavnímu konceptu evropské integrace)

Spolková republika Německo se nachází ve střední Evropě a sousedí s devíti státy – Francií, Švýcarskem, Rakouskem, Českou republikou, Polskem, Dánskem, Nizozemskem, Belgií a Lucemburskem. Hlavním městem je s počtem 3.4 milionu obyvatel Berlín. Rozlohou 357 021 km² se řadí k nejrozlehlejším státům v Evropě a počtem obyvatel 82,5 milionu se jedná o vůbec nejpočetnější stát v Evropě. „Od roku 1949 je demokratický parlamentní spolkový stát.“²⁸ Německo se skládá z 16 spolkových zemí, které mají svébytnou, i když omezenou státní moc. „Má dvoukomorový systém – na zákonodárství a hájení zájmů spolkových zemí se podílí Spolkový sněm a Spolková rada, složená z delegátů zemských vlád.“²⁹ Nejvyšší státní moc vykonává spolková vláda. Na spolkové úrovni jsou spolkové země zastoupeny ve Spolkové radě a účastní se jejím prostřednictvím na tvorbě spolkové legislativy.³⁰ Volební právo je od 18 let. Spolkový sněm je volen na dobu 4 let. Německo je sociální právní stát.³¹ Jedná se o takový stát, který od politiky vyžaduje přijímat taková opatření, aby lidé byli i v případě nezaměstnanosti, zdravotního postižení, nemoci a v době stáří materiálně zajištěni, a mohli tak vést důstojný život.³² Všechny státní orgány podléhají ústavnímu řádu. Ústava zaručuje každému občanovi základní lidská práva. Spolkový ústavní soud bdí nad dodržováním ústavy. Jeho rozhodnutí jsou závazná pro všechny ostatní státní orgány. Politický systém Spolkové republiky Německo lze popsat jako kooperativní, inkluzivní a konsenzuální. Jedná se o demokratický systém založený především na jednání a snaze nalezení kompromisu. Jedná se o institucionální pluralismus, který neobsahuje silné politické spektrum (vláda, kancléř, prezident).

²⁸ Deutschland. Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland. In: *Ein Service des Bundesministeriums der Justiz in Zusammenarbeit mit der juris GmbH*. Dostupné z: <http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/gg/gesamt.pdf>

²⁹ Giehle Sabine, Schayan Janet, *Fakta o Německu.*, str. 6

³⁰ Germany. *Bundesrat: A constitutional body within a federal system*. In: Dostupné z: http://www.bundesrat.de/cln_236/nn_10940/EN/funktionen-en/funktionen-en-node.html?__nnn=true

³¹ Giehle Sabine, Schayan Janet, *Fakta o Německu.*, str. 8-12

³² Giehle S., Schayan J., *Fakta o Německu.*, str. 12-16

Skládá se zejména z německého federalismu, ve kterém jsou rozhodovací pravomoci rovnoměrně rozděleny mezi země zastupované Spolkovou radou a federaci zastoupenou Spolkovou vládou, Spolkovým sněmem a Spolkovým prezidentem.³³ Hlavní legislativní orgán je Spolkový sněm. Administrativní provádění politických rozhodnutí a legislativních aktů je v kompetenci příslušných spolkových zemí. Výjimku tvoří oblast zahraniční politiky, která zcela spadá do kompetence vlády. Institucionální pluralismus se projevuje především ve vztahu mezi Spolkovou vládou, Spolkovým sněmem a Spolkovým prezidentem. Jednotlivá ministerstva mají autonomii, která je vymezena v článku 65 ústavy Spolkové republiky. Volební systém v Německu je založen na nutnosti koaliční spolupráce a koaliční vlády. Německý politický systém je založen na spolupráci, rozdělení moci, vyjednávání a dosažení kompromisu. „Značný význam mají v horizontální rovině diferenciaci také tzv. parapublic institutions – instituce, jež sřeží svou nezávislost na vládě a disponují v některých případech de facto pozici veta (Spolkový ústavní soud, do vytvoření EMU rovněž Spolková banka), nebo jsou pevně ukotveny ve společenských vrstvách.“³⁴ Kancléř Spolkové republiky je v tomto systému na nejvyšším místě a jeden z jeho nejdůležitějších a hlavních úkolů je zajistit fungování politiky jako kompromisu a koordinovat politická jednání na regionální, národní a mezinárodní úrovni. Kancléř má však v přímém rozhodování omezené pravomoci. Richtlinienkompetenz. Článek 65, bod 1 Základního zákona Grundgesetz.³⁵ Tento Základní zákon je užíván proti názorům ostatních členů vlády jen výjimečně. Výsledkem je politika, jejímž hlavním rysem se stal konsenzus a politika střední cesty, která je vysoce stabilní, ale z definice není uzpůsobena provádění radikálních kroků a změn.³⁶ Vláda Spolkové republiky má v takovém to systému jen omezenou volnost.

Spolková rada představuje druhou komoru německého parlamentu. Není volena, ale jejích 69 členů představují zástupci jednotlivých německých zemí, delegováni podle fixního poměru zemskými vládami.

³³ Rovná L., Kasáková Z., Váška J., *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii*, str. 83

Spolkový sněm se skládá z 620 poslanců. Jedná se o jedinou přímo volenou federální instituci.

Je zdrojem demokracie a zajišťuje legitimitu politické moci a hlavním legislativním orgánem v SRN.

Německý volební systém na federální úrovni je založen na volbě politických stran/uskupeních, pro kterou platí proporční prostá většina hlasů. Systém téměř neumožňuje získání absolutní většiny hlasů.

³⁴ GREEN, S., a William E., *Governance in contemporary Germany: the semisovereign state revisited*, str. 4

Richtlinienkompetenz – koncepční pravomoc

³⁵Germany. Bundesrat: A constitutional body within a federal system. In: Dostupné z:

http://www.bundestag.de/dokumente/analysen/2009/richtlinienkompetenz_des_bundeskanzlers.pdf

³⁶ GORNIG, H, *Hrsg. Von der Bonner zur Berliner Republik: 10 Jahre Deutsche Einheit*, str. 493

Je proto nutné si uvědomit, že politika SRN po roce 1990 obsahuje tzv. částečnou suverenitu. Je to dáno především sdílením její částí na evropské úrovni, v procesu evropské integrace. Národ a národní cítění byly díky nacizmu dlouho dobu v pozadí veřejného zájmu. Hlavním důvodem evropanství a německé proevropské politiky byl návrat na mezinárodní scénu a opětovné posílení Německa. Evropská integrace byla pro americké Německo nesmírným přínosem. SRN se postupně stala největším exportérem v Evropě. Došlo i k postupnému přehodnocování názorů na Německo ostatními státy a národy Evropy. „Integrační politika umožňovala Německu udržovat rovnováhu mezi evropským a atlantickým směřováním, mezi sounáležitostí se západními státy, agendou perspektivního znovusjednocení země a aktivními vztahy s partnery ve střední a východní Evropě.“³⁷ Tento politický postoj byl jedním z hlavních příčin emancipace německé politiky. Německá proevropská politika byla pro Německo součástí institucionálních a normativních základů německé zahraniční a kulturní politické kultury. V důsledku propojenosti mezi vývojem politiky a institucí SRN na jedné straně a ES/EU na straně druhé se integrační politika SRN pohybovala v relativně úzce vymezeném politickém prostoru, což ji činilo vysoce předvídatelnou.³⁸ Německé snahy o institucionalismus mezinárodních vztahů a multilateralismus přispěly k vytvoření pevného právního řádu. V otázce mezinárodní bezpečnosti zastávala SRN již od svého vzniku velmi zdrženlivý postoj k použití vojenské síly při řešení konfliktů. Tento postoj zastává SRN do dnes. Od druhé poloviny 90. let se díky změněné situaci ovšem posilují prvky podmíněného europeismu.³⁹ Tento směr byl orientován především na německý zájem. Spolková republika Německo je jediným členským státem evropské unie, který po celou dobu zastával proevropský postoj a plně podporoval myšlenku evropské unie. Je to dáno především německou snahou o znovu začlenění mezi demokratické státy Evropy a také podpora multirelatismu. Příkladem může být znovusjednocení Německa, ke kterému došlo 3. října 1990. Nedílnou součástí tohoto znovusjednocení bylo i rozšíření integračního procesu. Sjednocování dříve jednotného států bylo úzce spojeno s posílením evropské jednoty a zejména zabránit obnovy německého nacionalismu.

³⁷ Ash T., *Germany and the divided Continent* str. 358

³⁸ Dyson, K., Goetz K. *Living with Europe* str. 5-8

³⁹ Harnisch S., Schieder S., *Germany New European Policy* str. 97

Europeismus – Politické vědomí příslušnosti k Evropě, evropanství, evropská identita

Lze konstatovat, že německým politikům se daří plnit tento proevropský směr a dnešní Německo je otevřené světu více než kdykoliv ve své minulosti. Evropská měnová unie (EMU) a jednotný vnitřní trh v rámci členských zemí Evropské unie jasně ukazuje úspěch německého exportu. SRN a Francouzská republika společnými silami na Maastrichtské konferenci iniciovali založení společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP). Také o instituci evropského občanství a evropské politiky v oblasti spravedlnosti a vnitra. Koncem 80. let a počátkem 90. let došlo na evropském kontinentě k řadě významných událostí. Především pád železné opony a nastolení demokracie v zemích východní Evropy. Představitelé Evropské unie se zamýšleli, co toto nové uspořádání Evropy přinese. Evropská unie v této době začala čím dál více zasahovat do vnitřních kompetencí jednotlivých států. Především Spolková republika Německa. Německá politika na spolkové úrovni v zásadě pokračovala ve své tradiční podpoře nadnárodních prvků integračního procesu – podporovala posilování role Evropské komise a Evropského parlamentu.⁴⁰ Také se zasadila o koordinace, které byly nezbytné při vytváření EMU. „ Maastrichtská smlouva rozšířila většinový způsob hlasování, zejména aby umožnila vytvoření jednotného vnitřního trhu a posílila flexibilizaci integračního procesu.“⁴¹ Evropské sdružení volného obchodu (ESVO) podporovala SRN o začlenění západních evropských zemí do tohoto sdružení. Z počátku, ale zaujala negativní stanovisko k přidružení zemí východní Evropy. SRN podporovala politickou spolupráci EU s východoevropskými státy, ale prosazovala jejich nezapojení v ekonomické oblasti. Tento postoj, ale nebyl v rozporu s proevropskou politikou SRN. Německo vždy podporovalo plnou integraci všech evropských zemí, ale z počátku zastávalo k nově příchozím skeptický postoj. Zejména to bylo dáno prvotní finanční zátěží a nutností podpory nově příchozích států. Finanční zatížení postupného sjednocení, integrace a zpomalení hospodářského růstu Německo oslabily natolik, že začalo v polovině 90. let uplatňovat své nejbližší zájmy a potřebu finanční pomoci. Německo po této zkušenosti začalo podporovat rozvoj východní části Německa a částečná stabilizace se skutečně zdařila.

⁴⁰ Rovná L., Kasáková Z., Váška J., *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii*, str.81-82

⁴¹ Rovná L., Kasáková Z., Váška J., *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii*, str. 84-86

Roční čisté státní výdaje na sanaci nových spolkových zemí dosáhly 140 miliard německých marek a přiblížily se celkové sumě 1000 miliard již v roce 1998. Produktivita práce ve východních spolkových zemí dosáhla v roce 1998 56% produktivity západní části.

Čistý plátce je stát, který do rozpočtu EU více přispívá, než z něj čerpá.

Komunitarizovat - povýšit na úroveň nadstátnosti.

K východním zemím, ke kterým patří i Česká republika, SRN zaujala odtažitý postoj ve vnímání integrace a podpora nebyla z počátku tak výrazná. Tento postoj zastávaly i další členské země EU. V některých oblastech byl patrný nesoulad mezi SRN a dalšími členskými státy. Jednalo se zejména o přehodnocení názoru na federalizaci jako celku EU, kde SRN zaujalo nesouhlasné stanovisko a také prosazovala kompetence na národní a regionální úrovni. Došlo také ke snížení zátěže SRN jako čistého plátce rozpočtu EU. Také byl posílen vliv spolkových zemí, které mohly uplatnit právo veta proti snaze komunitarizovat mezivládní spolupráci v oblasti imigrační a azylové politiky. Koncem 90. let vystupovala SRN jako země integračních snah a procesů. Bylo to zapříčiněno nástupem levicové koalice SPD – Zelených v roce 1998, pod vedením kancléře Gerharda Schrodera. V této době došlo k značnému omezení politických kroků vlády jak na domácí scéně, tak na zahraniční. Bylo to zapříčiněno především německým sjednocením a krizí sociálně – ekonomického modelu. „Integrační politiky Německa v této době byly především účelové přizpůsobení politiky novým podmínkám s ohledem na praktické krátkodobé a střednědobé zájmy.“⁴² Jednalo se zejména o regulativní politiku. V průběhu mezivládní konference v Nice ovšem nešla německá politika spoluodpovědnost i za neúspěch snah o institucionální reformu, zejména když kancléř Schroder trval na zavedení principu dvojí většiny.⁴³ Levicový kabinet kancléře Gerharda Schrodera zastával kladný postoj k rozšiřování Evropské unie. Kabinet dostal za úkol přístupová jednání a obranu zájmů hospodářství a pracovního trhu. „Kancleři Schroderovi se sice podařilo vyčlenit rozšíření z německého volebního boje 2002, Berlín nicméně ztratil image advokáta kandidátských zemí na cestě do EU, a tedy politickou snahu o rozšíření.“⁴⁴ Malé a střední státy evropské unie zcela odmítly podpořit německý návrh zavedení systému tzv. dvojí většiny. Jednalo se o hlasování kvalifikovanou většinou v Radě. V této době se Německo opětovně vrátilo ke spolupráci s Francií. Díky této vzájemné spolupráci se podařilo prosadit mnoho společných návrhu. Ústavní smlouva představovala pro SRN zvýšení akceschopnosti členských států EU.

⁴² Schmalz U., *Německá evropská politika po roce 1989- 1990* str. 33-38

⁴³ Lanham, Rowman, Littlefield., *German Foreign Policy since 1945* str. 337

⁴⁴ Rovná L., Kasáková Z., Váška J., *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii*, str. 81

Kancleři se podařilo naděst otázku ochrany pracovního trhu SRN, odvrátil tak politizaci rozšíření v SRN. Schvalování dvojí většinou vyžaduje nejen souhlas většiny států, ale také většiny obyvatel EU. Evropská ústavní smlouva předpokládala dvojí většinu 55% zemí a 65% obyvatel EU. Komunitarizovat - povýšit na úroveň nadstátnosti.

Německo společně s Francií myslelo především na svoje zájmy a prosazení principu dvojí většiny, který by právě zvýhodnil velké země jako je Německo a Francie. Ústavní smlouva byla podepsána 29.4.2004, ale nikdy nebyla ratifikována. Ústavní smlouva měla nahradit všechny dosavadní smlouvy i s dodatky. Měla se zrušit pilířová struktura Maastrichtu, EU měla mít právní subjektivitu. EU měla mít atributy státu (vlajku, hymnu, heslo, svátek). Měla být zavedena instituce evropského prezidenta. Zvolen měl být na 2 roky. Občan členského státu má dvojí občanství národního státu a EU. SZBP měla být řízena ministrem zahraničí EU a jeho aparátem. Rozhodování mělo být kvalifikovanou většinou. EU bude vytvářet zákony platné pro všechny členské státy. 1. 12. 2009 vstoupila v platnost Lisabonská smlouva. Nenahrazuje předchozí smlouvy, jak měla Ústavní smlouva pro Evropu, ale novelizuje. Je tvořena třemi dokumenty: Smlouvou o EU („Maastrichtská smlouva“), Smlouva o fungování EU (část „Ústavní“ smlouvy), Smlouva o založení Společenství pro atomovou energii (inovace smlouvy „Euroatom“). Odlišuje se od navrhované Ústavní smlouvy pro Evropu především: Evropská unie nemá státní atributy, funkce prezidenta se nazývá Stálý předseda Evropské rady. Je zvolen na 18 měsíců. Společná zahraniční a bezpečnostní politika platí podle Maastrichtské smlouvy. Neobsahuje zákony, ale obsahuje nařízení, rozhodnutí, doporučení. Dále se Německo s dalšími členskými státy EU, zejména čistými plátcí do rozpočtu EU, snažilo prosadit omezení celkové částky finančních prostředků Evropské unie na výši 1% HDP. V této době Německo ztratilo svoje postavení jednoho z ekonomicky nejsilnějšího státu v Evropě. Bylo to zapříčiněno opakovaným porušováním Paktu stability a růstu. V roce 2007 předsedalo Německo EU „zaměřilo se na překonání ústavní krize EU, posílení politiky na zachování volné koordinace, zároveň ale i nepřijetí nového energetického akčního plánu a vytvoření jednotného energetického trhu.“⁴⁵ V této době také dochází k posílení kooperativního federalismu. Již s ratifikací Maastrichtské smlouvy musely souhlasit všechny spolkové země. Přes posílení role spolkových zemí v politice SRN však europeizace přináší oslabení svébytnosti jak zemí, tak místní samosprávy.⁴⁶

⁴⁵ Rovná L., Kasáková Z., Váška J., *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii*, str. 83-88

⁴⁶ Rovná L., Kasáková Z., Váška J., *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii*, str. 101

⁴⁷ Rovná L., Kasáková Z., Váška J., *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii*, str. 102

Na základě úmluvy spolkových zemí a zeměmi z Lindau je zemím dovoleno aktivně se účastnit na základě Stálé smluvní komise na zřizování a přípravě mezinárodních smluv. Stále častější pronikání europeizace do oblasti medií, kultury, vědy a techniky, ochrany životního prostředí a jiných oblastí způsobuje rozklad již získaných kompetencí. Spolkové země považují ohrožující i právo iniciativy, které má ve výhradní kompetenci Evropská komise. Na počátku století spadalo více než 90% všech opatření EU jež musí členské země EU převádět do národního právního systému, do kompetence zemí.⁴⁷ Docházelo také k posílení vládních a parlamentních institucí spolkových zemí a Spolkové rady. Na základě tohoto posilování došlo k výrazné europeizaci politiky i na zemské úrovni. Na počátku 80. let bylo umožněno dvěma zástupcům zemí účastnit se na jednání delegace SRN v Radě. A to pouze v případě pokud se to týkalo oblastí jejich kompetencí. V roce 1986 došlo ke schválení Jednotného evropského aktu, který obsahoval závazek federace podávat a poskytovat informace a konzultace Spolkové radě. Při následném jednání o schválení Maastrichtské smlouvy se ho účastnili dva zástupci zemí s poradním hlasem. V procesu ratifikace smlouvy bylo dosaženo kompromisu mezi federací a zeměmi. A to v podobě článku 23 Základního zákona a Zákona o spolupráci mezi federacemi a zeměmi v záležitosti Evropské unie.⁴⁸ V částech, které jsou založené na pravidlu výlučné pravomoci (školství, kultura), lze na základě nové úpravy mj. to, že jednání v Radě může řídit zástupce Spolkové rady. Spolková rada získala rovněž dvojitou pozici veta: změny v zakládajících smlouvách EU vyžadují dvoutřetinový a přenos národní suverenity na mezinárodní úroveň většinový souhlas Spolkové rady.⁴⁹ V jiných oblastech zejména, kde se vyskytují výlučné pravomoci federace, bere Spolková vláda názor Spolkové rady na zřetel. V případech, kde se může jednat o závažný zásah do zákonodárné působnosti zemí, uspořádání jejich orgánů nebo do jejich správního řízení, chápe názor Spolkové rady jako rozhodující země mohou prosadit svůj názor proti Spolkové vládě dvěma třetinami hlasů⁵⁰ Pro zkvalitnění spolupráce a koordinace jednotlivých zemí existuje v rámci Spolkové rady výbor pro otázky Evropské unie. Evropská komora Spolkové rady kontroluje posuzování předloh přicházející z EU

⁴⁸ Rovná L., Kasáková Z., Váška J., *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii*, str. str. 103-104

⁴⁹ Rovná L., Kasáková Z., Váška J., *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii*, str. str. 104-105

⁵⁰ Rovná L., Kasáková Z., Váška J., *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii*, str. str. 105-106

⁵¹ Jeffery C., *The German Lander from Milieu-Shaping to Territorial politics*, s. 100-101

Počátkem 90. let došlo k výraznému posílení reprezentací zemí v Bruselu. Informační kanceláře byly přeměněny na zastoupení jednotlivých zemí při EU. Tato nová forma spolupráce a vztahů mezi spolkovými zeměmi a federací lze chápat jako europeizaci shora. Docházelo však i k evropeizaci zdola. Země se snaží ovlivnit EU. Na základě těchto snah a tlaků byly do Maastrichtské smlouvy včleněny principy subsidiarity. „Výbor regionů a právo zemských ministrů vystupovat jménem národních delegací na zasedání Rady“⁵¹ Ztráta pravomocí, kompetencí a postavení německých zemí v praxi nejsou dostatečně kompenzována. V letech 1998 – 2004 zástupci spolkových zemí řídili delegaci SRN jen zcela výjimečně. Evropská komora Spolkové rady také nesplnila velké očekávání do ní vložené. Praktičtější se stal až Výbor pro otázky EU. Spolková rada jen sporadicky využívala možnosti prosazovat svůj názor jako rozhodující. Postoj Spolkové rady byl zejména obranný a málokdy navrhla podnět nebo řešení, které by ovlivnily vývoj Evropské unie. Na druhou stranu roste význam zemských parlamentů. Zemským parlamentům se daří úspěšně vystupovat proti zemským vládám a aktivně se podílet na integrační politice. Výbor regionů dosáhl na evropské úrovni pouze poradního hlasu a nemá pravomoc podávat stížnosti k Evropskému soudnímu dvoru. Tento výbor se skládá z tzv. konstitučních regionů. Příkladem lze uvést německé spolkové země a s podstatně menší rozlohou a správními jednotkami české kraje. Německem podporovaný kooperativní federalismus v rámci Evropské unie nefungoval. Země se proto soustřeďují na své individuální zájmy a snaží se je prosadit. Příkladem jsou velké spolkové země, jako je Svobodný stát Bavorsko a země Dolní Sasko. Tyto spolkové země se snaží získat zpět některé kompetence a prosazují v rámci EU své úzké, teritoriální zájmy.⁵² Země často jednájí samy za sebe, což velmi znevýhodňuje malé a střední země, které mají menší vyjednávací sílu. Porušují tím vzájemnou solidaritu. Europeizace německé politiky, spojená zejména s budováním jednotného vnitřního trhu EU, výrazně zasáhla rovněž komunální samosprávu, kde na jedné straně německá ústava garantuje obcím velkou míru samostatnosti při správě místních záležitostí.⁵³ V komunální samosprávě zejména v městské, obecní a krajské dochází k vzniku přes 70 % právních předpisů EU. Německé obce se nacházejí na rozcestí. Dochází k silnému liberalizačnímu tlaku z EU. Ten je směřován zejména na dlouhodobý způsob hospodaření na komunální úrovni. Obce se snaží tento stav zvrátit a dochází k přerozdělování hospodářských aktivit, a to zakládáním účelových společností nebo privatizací.

Obce se tímto krokem silně oslabují politicky a ztrácejí odpovědnost a kontrolu nad řízením komunální politiky. Pravidla hospodářské soutěže EU znemožňují samosprávě podporovat místní hospodářství a také řešit neodkladné problémy místní samosprávy. Až evropská ústavní smlouva slibovala zařazení komunální politiky jako národní identity. Také posilovala princip subsidiarity. Stejně jako Spolkové země i obce vybudovaly svá zastoupení v Bruselu. Jednalo se o Evropskou kancelář německé komunální samosprávy založenou v roce 1991. Podobně jako spolkové země nepostupují koordinovaně a snaží se především upřednostnit svoje zájmy. „Jednotné evropské zastoupení tak představuje spíše formální korespondenční adresu a jednotlivé svazy, ale také velká města a samosprávné celky, hledají vlastní cesty prezentace svých zájmů v EU.“⁵⁴ Dlouhou dobu spolkové země odmítaly podstoupit svazům obcím místa ve výboru regionů EU. Místa získaly až po přímluvě spolkového kancléře a spolkového sněmu. V každém orgánu mohou být zastoupeny jedním ze čtyřadvaceti míst, které jsou k dispozici.

⁵² Jeffery C., *The German Lander from Milieu-Shaping to territorials Politics* str. 106

⁵³ Grundgesetz, článek 28, odstavec 2

⁵⁴ Rovná L., Kasáková Z., Váška J., *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii* str. 107

3.4 Příklad Velké Británie (politicko - správní uspořádání a postoj k hlavnímu konceptu evropské integrace)

Spojené království Velké Británie a Severního Irska je ostrovní stát nacházející se v západní Evropě. Skládá se ze čtyř zemí: Anglie, Walesu, Skotska a Severního Irska.⁵⁵ Přírodní hranicí Spojeného království tvoří Atlantický oceán.⁵⁶ Hlavním městem Spojeného království je s počtem 8,1 milionu obyvatel Londýn. Svoji rozlohou 243,610 km² se řadí k středně velkým zemím v Evropě.⁵⁷ Počet obyvatel byl v roce 2012 63,047,162.⁵⁸ Politické zřízení Spojeného království Velké Británie a Irska je konstituční monarchie a parlamentní demokracie.⁵⁹ „Zákonodárnou mocí Spojeného království je parlament.“⁶⁰ Skládá se ze dvou komor. Dolní komora (House of Commons) do které občané přímo volí 650 svých zákonodárných zástupců.⁶¹ Horní komoru (House of Lords) tvoří 760 členů, kteří ale nejsou přímo voleni.⁶² Členové horní komory jsou zástupci biskupské anglikánské církve, dědičných a nedědičných pairů. Hlavním představitelem Spojeného království je britský panovník. Formálně má rozsáhle pravomoci, ale vzhledem k zvyklostem a skutečnosti, že Spojené království nemá psanou ústavu, vždy panovník svěřuje výkonnou moc do rukou lidmi zvoleného zástupce. „Výkonnou moc zastává ve Spojeném království panovník, který pravomoci spojené s touto funkcí svěřil do rukou předsedy nejsilnější politické strany.“⁶³ Ministerský předseda poté navrhne jednotlivé ministry, kteří vytvoří vládu. Fakticky má ministerský předseda ve Spojeném království největší rozhodovací pravomoci. Panovník přesto má tři základní práva: právo být konzultován, právo doporučit a právo varovat. Na základě těchto práv probíhají pravidelná setkání panovníka a ministerského předsedy. Panovníkem Velké Británie je královna Alžběta II. (Elizabeth Alexandra Mary).

^{55,56,57,58} *Visite Britain* In: [online]. [cit. 2012-16-11]. Dostupné na:

<http://ukinczechrepublic.fco.gov.uk/cs/visiting-uk/visiting-uk/uk-facts-figures>

⁵⁹ *Evropská unie* In: [online]. [cit. 2012-17-11]. Dostupné na:

http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/unitedkingdom/index_cs.htm

⁶⁰ *The British Monarchy* In: [online]. [cit. 2012-17-11]. Dostupné na:

<http://www.royal.gov.uk/MonarchUK/QueenandGovernment/QueeninParliament.aspx>

^{61,62} *House of Commons* In: [online]. [cit. 2012-17-11] Dostupné na:

<http://www.parliament.uk/business/commons/>

⁶³ *The British Monarchy* In: [online]. [cit. 2012-17-11]. Dostupné na:

<http://www.royal.gov.uk/MonarchUK/QueenandGovernment/QueeninParliament.aspx>

Britská královna je zároveň vrchní velitelkou ozbrojených sil, které vojáci přísahají věrnost. Volební systém je ve Velké Británii založen na jednomandátových volebních obvodech. Tento systém je použit při volbách do dolní sněmovny parlamentu. Na základě tohoto systému se politické strany s podobným programem spojují a je poté pro ně jednodušší sestavit vládu. Ve Spojeném království jsou v současnosti zastoupeny tři hlavní politické strany: „Konzervativní strana, Liberálně demokratická strana a Labouristická strana.“⁶⁴ Od roku 2010 je ministerským předsedou David Cameron za Konzervativní stranu. Spojené království má odlišný systém práva na rozdíl od ostatních států v Evropě. Je založen na tradici Common Law.⁶⁵ „Ačkoliv je Británie konstituční monarchií, nemá na rozdíl od kontinentálních zvyklostí psanou ústavu⁶⁶ ve formě jediného ústavního dokumentu.“⁶⁷ V roce 1997 došlo za vlády Labouristické strany pod vedením Tonyho Blaira k rozsáhlým reformám zejména v oblasti ústavy. Hlavní akcent reformy byl kladen především na postoupení části pravomocí a kompetencí regionálním orgánům. A to ve Skotsku, Walesu, v Londýně a Severním Irsku.⁶⁸ Ústavní systém Spojeného království je založen na dvou pilířích. První pilíř se zabývá zásady státu a druhý pilíř doktríně parlamentní suverenity.⁶⁹ Ve Velké Británii má zcela suverénní postavení parlament. Nedochozí k soudnímu přezkoumání legislativy. Do roku 2009 nejvyšší odvolací instance v zemi byla v rukou Horní komory parlamentu. Od roku 2009 nový Nejvyšší soud Spojeného království převezme jurisdikci Odvolací komise Sněmovny Lordů, dále převezme jemu postoupené funkce Soudního výboru královské Soukromé rady (Nejvyšší odvolací soud pro celou řadu nezávislých zemí Britského společenství, Britských zámořských území a držav Britského království).⁷⁰

⁶⁴ *House of Commons* In: [online]. [cit. 2012-17-11] Dostupné na: <http://www.parliament.uk/about/mps-and-lords/members/parties/>

⁶⁵ „Soudce prohlásil zákon. Právo, které existuje a platí pro skupiny na základě celních a právních precedentů vytvořené v průběhu stovek let v Británii.“

⁶⁶ Ústava Spojeného království je korpus pravidel vycházející ze šesti zdrojů, kterými jsou: Královské prerogativy, vybrané statutární akty, ústavní konvence, precedenty, autoritativní právní výklady, primární právo EU/ES.

⁶⁷ Rovná L., Kasáková Z., Váška J., *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii* str. 174

⁶⁸ Činnost severoirského parlamentu byla pozastavena v říjnu 2002 a obnovena po regionálních volbách v březnu 2007, kdy se podařilo ustavit regionální exekutivu složenou ze zástupců obou znesvářených komunit, unionistů a nacionalistů.

⁶⁹ „Parlament je pokládán za zdroj a nositele absolutní suverenity. Může přijmout zákon týkající se naprosto čehokoliv, nesmí zavázat svého nástupce tzn. parlament může změnit či odvolat jakýkoliv zákon schválený předchozími parlamenty a naopak jakýkoliv zákon přijatý parlamentem může být odvolán či změněn opět pouze parlamentem.“ Rovná L., Kasáková Z., Váška J., *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii* str. 175

Státní moc ať už se jedná o zákonodárnou, výkonnou nebo soudní není ve Velké Británii oddělena od ostatních a výrazně vychází vstříc ve prospěch výkonné moci. Zejména předsedovi vlády. Někteří politologové se dokonce zmiňují o sloučení zákonodárné a výkonné moci.⁷¹ Ministerský předseda Velké Británie má ve svých rukou fakticky nejvíce koncentrované rozhodovací pravomoci. Tyto pravomoci souvisí i se směrem, kterým se Spojené království ubírá v rámci Evropské unie a integračních procesů. Evropská unie a integrační proces je jedním z mnoha oblastí, kterým se ministerský předseda věnuje. Jedna z povinností předsedy vlády ve vztahu k EU je pravidelná účast na zasedání Evropské rady s následným vystoupením v Dolní sněmovně a vedení debat o důležitých otázkách evropské integrace během schůzí kabinetu.⁷² Při britském předsednictví dostává agenda EU a evropské integrace daleko více prostoru. Ministerský předseda je předsedou Evropské rady a musí se naplno věnovat její agendě. U členů vlády, ministrů jsou agendy týkající se EU a evropské integrace zastoupeny ve dvou oblastech. V první oblasti se členové vlády pravidelně scházejí a diskutují nad aktuálními problémy EU a její směřování. V druhé oblasti se aktivně účastní zasedání a hlasování v Bruselu. Zpočátku po začlenění Spojeného království do EU se stal hlavním tématem jednání zejména společný trh, zahraniční politika a vzájemná spolupráce. Schválením Jednotného společného aktu a postupným rozšiřováním EU o nové členské státy, došlo k rozšíření společné agendy tak, že již zahrnovala všechny ministerstva. Pro ministry klíčových rezortů jako je ministerstvo obrany, zemědělství, financí bylo vyžadováno plné nasazení a zapojení do evropské agendy. Pro ostatní ministry, kde jejich rezort není klíčový pro koordinaci s EU, zůstávají agendy spíše okrajovou součástí. Ve Spojeném království nikdy nedošlo ke vzniku samostatného ministerstva určeného výhradně pro záležitosti EU. Většina agendy, zejména diplomatická jednání, měl na starosti první náměstek ministra zahraničních věcí a ostatní agendy, byly vždy určeny příslušnému ministerstvu. V současné době existuje v administrativě Spojeného království pozice ministra pro Evropu. Ministr se aktivně účastní jednání kabinetu, i když není jeho plnohodnotným členem.

⁷⁰ *Common legal definition* In: [online]. [cit. 2012-17-11] Dostupné na: <http://www.duhaime.org/LegalDictionary/C/CommonLaw.aspx>

⁷¹ Rovná L., Kasáková Z., Váška J., *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii* str. 178

⁷² Rovná L., Kasáková Z., Váška J., *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii* str. 179

Do jeho činností patří kromě EU také Rusko, NATO a Rada Evropy. Tento ministerský post patří k jedněm z nejprestižnějších. Jedním z možných důvodů, proč nedošlo po vstupu Velké Británie do EU k zřízení samostatného ministerstva pro evropské záležitosti je, že v době vstupu do EU byl ministerským předsedou silně konzervativní Edward Heath. Premiér prosazoval těsné vztahy mezi Velkou Británií a západní Evropou. Usiloval o zamezení vyčleňování Velké Británie z Evropy. Přikláněl se k myšlence, aby se interakce s EU nesoustředila pouze do jednoho určeného úřadu. Myslet a jednat evropsky podle něj měla všechna ministerstva.⁷³ Vlivem velkých rozdílů mezi hlavními politickými stranami by bylo založení speciálního ministerstva pro EU chápáno jako příliš riskantní. Ministerský předseda se obával, že takovýto úřad by se musel neustále vyrovnávat se silným odporem části politického spektra, ale i konzervativní veřejnosti. „Rozdělení agendy mezi rezortní ministerstva bylo navíc optimální z hlediska využití tehdy velmi omezené expertízy v oblasti evropské integrace v rámci britské státní správy.“⁷⁴ V kabinetu ministerského předsedy dochází k jednání o EU a evropské integraci ve dvou rovinách. Nejzásadnější a nejdůležitější rozhodnutí projednává přímo kabinet. Dále pak výbor pro obrannou a zahraniční politiku. Tomuto výboru předsedá premiér. V agendě evropské politiky nejčastěji jedná specializovaný ministerský podvýbor pro evropskou integraci. „Předseda mu ministr zahraničí, a jehož členy je většina rezortních ministrů.“⁷⁵ Výsledky jednání konzultuje ministr zahraničí s kabinetem a výborem pro obrannou a zahraniční politiku. Hlavní úloha koordinace evropské politiky Spojeného království připadá úřadu vlády. Jedná se o evropský sekretariát, který byl založen v 60. letech 20. století. Vedoucí sekretariátu má povinnost pravidelně informovat ministerského předsedu před zasedáním Evropské rady. Státní správa zabezpečuje chod státu. Centrální vládní aparát, Whitehall⁷⁶, plní ve vztahu k evropské integraci tři základní funkce: podílí se na formulování politiky vlády a jednotlivých rezortů, ministerští úředníci zatupují Británii v pracovních skupinách Rady, a tím se zapojují do přípravy legislativy ES/EU, podílí se na implementaci evropské legislativy do právního řádu Spojeného království.⁷⁷

⁷³ Armstrong K., Bulmer S., *The United Kingdom* str. 396

⁷⁴ Buller J., Smith M., *Civil Service attitudes towards the European union*, s. 169

⁷⁵ Rovná L., Kasáková Z., Váška J., *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii* str. 180

⁷⁶ Podle londýnské třídy Whitehall, kde se nacházejí vládní budovy

⁷⁷ Rovná L., Kasáková Z., Váška J., *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii* str. 181

Pozice parlamentu Spojeného království k Evropské unii, integračním snahám a procesům obsahuje tři části: kontrolu a sledování vládní politiky, důkladné zkoumání legislativních návrhů přecházejících z Bruselu a začleňování právního řádu EU.⁷⁸ „Uvádí se, že přinejmenším „papírově“ (logika britského politického systému má tendenci reálnou kontrolní roli parlamentu oslabovat) britský parlament disponuje druhým nejefektivnějším mechanismem pro zkoumání evropské legislativy ze všech členských zemí EU, hned po Dánsku.“⁷⁹ Při začlenění Spojeného království do Evropského společenství si kabinet vynutil závazek, že ministři, kteří budou zastoupeni v Radě, nebudou souhlasit s žádným legislativním návrhem, který by nebyl projednán výborem pro evropskou integraci. V demokratických politických systémech patří kontrola vlády mezi základní úkoly parlamentu.⁸⁰ V systému parlamentu Spojeného království je kontrola vlády oslabována existencí silné vládní většiny a také stranickým charakterem života dolní sněmovny. „Sněmovna lordů, kde žádná ze stran nedisponuje většinou, je sice ve vztahu k vládě více autonomní a její kontrolní funkce je mnohem méně omezena zákonitostmi stranické politiky a do přímého střetu se s vládou pouští jen výjimečně.“⁸¹ Nesouhlas sněmovny Lordů s návrhem má však pouze odkladný charakter. Prosadit nesouhlas neboli veto vůči vládním návrhům může pouze Dolní sněmovna a to v situaci, kdy se vláda opírá pouze o minimální většinu a závisí zcela na podpoře poslanců krajně zaměřených proti EU. Druhou neméně důležitou funkcí parlamentu spojeného království ve vztahu k EU a evropské integraci je projednávání a zkoumání legislativních návrhů Evropské komise. Od roku 1974 má zkoumání legislativních návrhů v obou sněmovnách na starosti výbory pro evropskou integraci. Počátkem roku 1989 se pravomoci evropských výborů obou sněmoven rozšiřují. Je to dáno zejména v důsledku krize okolo ratifikace Maastrichtské smlouvy. V současnosti evropské výbory zkoumají nejen formální legislativní návrhy, ale i další dokumenty komise. V roce 1998 se mohl parlament začít zabývat agendou druhého a třetího pilíře EU. V horní komoře parlamentu existuje výbor pro evropskou integraci, který prostřednictvím sedmi podvýborů velmi detailně zkoumá předložené dokumenty. Během projednávání a zkoumání dokumentů si Sněmovna lordů může vyžádat písemná a ústní svědectví ministrů, státních úředníků, expertů, aby mohla vytvořit správné stanovisko.

⁷⁸ Acquis communautaire – znamená právní řád EU.

⁷⁹ Rovná L., Kasáková Z., Váška J., *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii* str. 182

⁸⁰ Rovná L., Kasáková Z., Váška J., *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii* str. 183

⁸¹ Rovná L., Kasáková Z., Váška J., *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii* str. 184

Legislativní funkce parlamentu ve vztahu k evropské integraci většinou spočívá v přejímání sekundární legislativy, tzn. v implementaci směrnic.⁸² Daleko důležitější je úloha parlamentu při implementaci práva primárního. Zejména při schvalování reforem a zakládajících smluv a úmluv. Obecně platí ve všech členských státech EU, že národní parlamenty při ratifikaci aktů primárního práva hrají důležitou rozhodovací roli ve vztahu k EU. Obě komory parlamentu ve Spojeném království tvoří „poměrně efektivní mechanismy pro zkoumání a komentování politiky a legislativních aktů EU a v mnoha případech se jedná o zkoumání velmi zevrubné, ve skutečnosti nemá parlament možnost sekundární legislativu EU přímo ovlivnit.“⁸³ Jednu z výjimek tvoří ratifikační proces aktů primárního práva.

Spojené království Velké Británie a Severního Irska se stalo plnohodnotným členem Evropského společenství v roce 1973. Velká Británie vstoupila 1. ledna 1973 do ES v rámci prvního rozšíření ještě s Dánskem a Irskem. Téměř dvacet let trvala náročná jednání, než se Velká Británie začlenila do ES. Bylo to dáno především prvotním odmítnutím být zakládajícím členem Evropského společenství uhlí a oceli. Dále pak také odmítnutí stát se členem Evropského hospodářského společenství. Tento euroskeptický pohled byl dále podtržen dvěma vety, která vystavila Francie při přístupových jednáních. I po úspěšném začlenění do ES Spojené království nadále vykazovalo skeptický postoj k řadě aspektů integračního procesu. Nejvíce se s kritikou Velké Británie ozývala Francie, která na diplomatických jednáních neustále tvrdila, že s Velkou Británií je obtížná dohoda a že je „zdráhavý Evropan.“ V tomto období také došlo k výraznému ochlazení vztahů mezi Francií a Velkou Británií. Současná politika Velké Británie ve vztahu k EU a evropské integraci se téměř neliší od té, která vznikala počátkem 70. let. Na základě tohoto politického přístupu si Spojené království vybuodovalo v ES pověst členského státu, který dobře koordinuje svoje politické názory a rozhodovací procesy. Avšak v podmínkách Evropského společenství, kde je potřeba neustále hledat kompromis je Velká Británie považována za málo flexibilní.

⁸² Rovná L., Kasáková Z., Váška J., *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii* str. 185

⁸³ Rush M., *Parliament today*, str. 199

Celkově se dosud proběhnuvší adaptace britského politického a právního systému na členství v EU považuje za úspěšnou.⁸⁴ V důsledku neochoty Spojeného království být zakládajícím členem ESUO bylo přistoupení k ES v roce 1973 pro Velkou Británii poměrně obtížné z několika hledisek. V době tzv. prvního rozšíření již platilo v členských státech několik závazných norem a nařízení tzv. komunitární právo (acquis communautaire). Na tvorbě tohoto práva neměla Velká Británie možnost se podílet a vznést případné připomínky. Pro Spojené království je především z finančního hlediska velmi nevýhodný. Až v průběhu 80. let byla rozpočtová otázka vyřešena. Bylo přijato korelační opatření, které se též nazývá „britský rabat“. Na základě tohoto opatření „Británie každoročně získává ze společného rozpočtu EU zpět větší část svého čistého příspěvku.“⁸⁵ Spojené království se staví do obtížné situace. Zejména při politických jednání jednotlivých členských zemí v otázce evropské integrace. Dobrovolně se vyčleňuje z jednání a má v těchto otázkách stanovený vlastní režim. Další důležitou výjimku, kterou má kromě Velké Británie i Dánsko je trvalá výjimka opt-out status, který deklaruje nezavedení společné měny Euro. Další výjimka, kterou Velká Británie tvoří společně s Irskem je, že nejsou členy Schengenského systému. Dále měla Velká Británie až do roku 1999 výjimku ze sociální kapitoly EU. Spojené království vyvíjelo značné politické snahy, aby se úplně nevyčlenilo z vedoucích zemí EU. Zejména pak snahy v oblasti rozšíření a podpora přístupových rozhovorů s novými státy. Dále pak dokončení jednotného trhu a podpora ekonomických reforem. Z dlouhodobého pohledu má podle Geddesa britský přístup k evropské politice tři základní charakteristiky, kterými jsou preference mezivládního modelu evropské spolupráce, důraz na transatlantickou vazbu a podpora liberalizace evropské ekonomiky a obchodu. Ve Spojeném království převládá politická spolupráce na mezivládní úrovni. Nadnárodní spolupráce je spíše na okraji politického zájmu. Je to dáno celým konceptem politiky Velké Británie, zejména je kladen vysoký akcent na tzv. unii národních států, kde její transparentnost je založena na demokratické legitimitě národních institucí. Přes značné odlišnosti konzervativců a labouristů byla nalezena politická shoda a snaha o společném politickém postupu.

⁸⁴ Allen D., *United Kingdom: A Europeanised Government in a non – Europeanised Polity* str. 65

⁸⁵ UKIP In: [online]. [cit. 2012-02-12]. Dostupné na: <http://www.ukipmeps.org/>

Snahy o přenesení suverenity země na nadnárodní celek má ve Spojeném království mezi politiky minimum zastánců. Velká Británie vždy prosazovala názor, aby problematika evropské integraci zůstala otevřená navzdory opozičnímu postavení v rámci celé EU a silně pro evropské skupině zakládajících států. Spojené království, vždy kladlo velký důraz na úzké spojení se Spojenými státy americkými. Tyto snahy se snažila Velká Británie včlenit zejména při jednáních NATO nebo při zasedání Evropského parlamentu. Po skončení druhé světové války, plnila Velká Británie úlohu prostředníka mezi U.S.A. a evropskými státy. Dalším důvodem byla podpora obchodu a modernizace evropské ekonomiky. Mezi další snahy Velké Británie v rámci EU lze uvést reformu zemědělské a společné rybolovné politiky. Dále pak zamítnutí sjednocení v oblasti sociální a daňové politiky. Celkově lze říci, že Británie měla vždy blíže k negativní integraci, tedy odstraňování bariér na cestě k jednotnému vnitřnímu trhu, než pozitivní integraci, k tvorbě společných politik na evropské úrovni. Dalším důležitým aspektem nepřilíš proevropského postavení Velké Británie v rámci členských států EU přispívá pochybnost a nechuť k členství v EU obyvatel Velké Británie. Z posledního průzkumu veřejného mínění uskutečněného 17. a 18. listopadu 2012 ve Spojeném království, vyplynulo většinou 2 : 1, že britští občané chtějí vystoupit z EU a již nepřispívat do rozpočtu EU. Političtí představitelé i veřejně známé osobnosti Velké Británie vyjadřují veřejně svojí podporu EU, ale velmi často se jedná spíše o pragmatický postoj založený na kalkulaci, materiálních či politických zisků než o projev identifikace s abstraktními ideály evropského sjednocení.⁸⁶ Je to dáno také tím, že v současné době je velice moderní být Evropan a vyjadřovat se pro evropskou politiku a integraci. Důležitou úlohu veřejného mínění hrají media, která ve Velké Británii přistupují k členství spíše z euroskeptického pohledu a velmi často kritizují EU. První krize ohledně setrvání v ES nastala již dva roky po vstupu a to v roce 1975. V této době byl ministerským předsedou labouristický Harold Wilson, který vypsál celostátní referendum o setrvání v ES a 67% občanů se vyslovilo pro setrvání. Dalším důležitým momentem byla vláda Margaret Thatcherové.

⁸⁶ Geddes A, *The European Union and British Politics*, s.4-5

⁸⁷ Rovná L., Kasáková Z., Váška J., *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii* str. 172

⁸⁸ Evropská unie In: [online]. [cit. 2012-02-12]. Dostupné na: http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/regional/index_en.cfm

Od konce 70. až do poloviny 80. let bylo hlavní téma politiky Spojeného království a EU britská rozpočtová otázka. „Podle rozpočtových pravidel ES, přijatých předvečer prvního rozšíření, totiž Británie do společného rozpočtu odváděla více a naopak čerpala podstatně méně, než odpovídalo podílu na celkovém HDP společenství.“⁸⁷ Hlavní důvod nízkého čerpání z rozpočtu byl dán tím, že počátkem 70. let byl rozpočet vynakládán na společnou zemědělskou politiku. Spojené království mělo v té době mezi členskými zeměmi jeden z nejmenších agrárních sektorů. V roce 1974 byl založen Evropský fond regionálního rozvoje.⁸⁸ Velká Británie byla jeho druhým největším příjemcem. Přesto výdaje, kterými přispívala do rozpočtu, byly stále velmi vysoké. Koncem 70. let měla Velká Británie patřit po Německu k druhému nejčistšímu plátcí. Podle HDP přitom byla jednou z nejchudších zemí Evropského společenství. Ministerská předsedkyně Margaret Thatcherová po svém nástupu do úřadu požadovala vrácení celého přeplatku. V roce 1984 po několika velmi ostrých diplomatických jednání bylo dosaženo korekční formule, která zaručovala, že Spojené království dostane přibližně dvě třetiny svého přeplatku. V dalších letech se evropská politika Spojeného království soustředila zejména na dokončení vnitřního trhu. Počátkem 90. let se objevila jedna z nejproblematictějších reforem zakládajících smluv pro Velkou Británii a to Maastrichtská smlouva. V roce 1991 na závěrečném summitu v Maastrichtu se britské diplomacii podařilo zabránit komunitarizaci tzv. zavedení většinového hlasování, posílení role Evropské komise, Evropského parlamentu, spolupráce v oblastech zahraniční politiky a vnitřních věcí.⁸⁹ Toto vítězství mělo pro Británii hořkou příchut'. Po summitu se Velká Británie ocitla na samém okraji integračního procesu a v řadě oblastí ztratila formální vliv. Další smlouvy ať už se jednalo o Amsterdamskou smlouvu nebo Smlouvu z Nice, nezpůsobily Spojenému království takové obtíže jako Maastrichtská smlouva. Schválení těchto smluv proběhlo v obou komorách britského parlamentu bez sebemenšího problému. Nástupem nového ministerského předsedy za Labouristickou stranu Tonyho Blaire, došlo k výrazným změnám. Především Velká Británie začala více směřovat proevropsky. Například Tony Blair se zasazoval jako velký obhájce evropské ústavní smlouvy. Později však došlo k obratu a britská vláda i diplomacie byla při jednáních daleko pasivnější.

⁸⁹ Rovná L., Kasáková Z., Váška J., *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii* str. 173

4 Komparace přístupu Velké Británie a Německa - empirická část

Následující kapitola bude pro diplomovou práci zcela klíčová a to ve vztahu k naplnění jejího cíle. Bude zde analyzováno a provedena komparace rozdílných přístupů/postojů Spojeného království Velké Británie a Spolkové republiky Německo k Evropské unii. K umožnění analýz bude provedeno několik polo-standardizovaných rozhovorů a obsahová analýza mediálního obrazu. Nejvíce bude akcentována především oblast národohospodářské politiky a zahraničně politické orientace včetně postojů Německa a Velké Británie.

4.1 Obsahová analýza mediálního obrazu národohospodářského a zahraničně-politického postoje VB a Německa.

Obsahová analýza mediálního obrazu Velké Británie a Spolkové republiky Německo ve vztahu k Evropské unii byla provedena za období od druhé poloviny roku 2012 do konce první poloviny roku 2013 a to v denících The Times, The Gurdian, The Daily Telegraph, Handelsblatt, Neues Deutschland, Mladá fronta Dnes, Hospodářské noviny a Právo. „Obsahová analýza je technika, která převádí nekvantifikovaný obsah zachycených dat do kvantitativní podoby.“⁹⁰ Obsahová analýza se nejčastěji používá při výzkumu literárních prací, ale také pro politické účely. Dochází k analýzám knih, statí, odborných článků, projevů a jiných materiálů. Na základě obsahové analýzy lze poukázat na společenské tendence a jejich rozsah, pouze jsou-li verbalizovány.⁹¹ Hlavním předmětem obsahové analýzy je „mediální obraz, kterým je určitá instituce, osobnost, ale i firma mediálně vykreslena.“⁹² Jedná se o ucelené zprávy, které byly o určitém tématu nebo události zveřejněny sdělovacími prostředky. Komplexní mediální obraz vychází z dílčích zpráv a hodnotových ukazatelů.

⁹⁰ Majerová, V., *Sociologie venkova a zemědělství*, str. 90

⁹¹ Majerová, V., *Sociologie venkova a zemědělství*, str. 91

⁹² Bednář V., *Krizová komunikace s médii* str. 54-56

Dochází k postupnému rozložení zpráv jak v čase, tak v různých sdělovacích prostředcích a složení jednotlivých témat a zpráv. Obsahovou analýzou mediálního obrazu lze tedy zhodnotit, jaký potenciál má sledovaný subjekt. Do obsahové analýzy mediálního obrazu patří také výroková analýza. Na základě této analýzy jsou zaznamenávány citace a vyjádření politiků a veřejných činitelů ve sdělovacích prostředcích. Na základě těchto výroků je prováděn rozbor jejich postupného vývoje z hlediska času. Média se snaží být co nejobektivnější, ale zcela objektivní nejsou, protože pracují v šablonách mediálních příběhů, mají tendence opakovat zažitá vzory. Pokud dojde ke vzniku mediálního obrazu, dochází k posilování tohoto obrazu sdělovacími prostředky, a to vede k faktu, že jednou získaný mediální obraz je náročný pozměnit.

V prováděném výzkumu bude docházet ke zkoumání zejména mediálních konstrukcí reality. Akcent bude kladen na teorii sociální konstrukce reality. Bude zjišťováno, jakým způsobem byl mediálně konstruován obraz národohospodářského a zahraničně-politického postoje Velké Británie a Německa. Mediální obraz bude analyzován ve třech zemích, a to v České republice, Německu a Velké Británii. Celkově v sedmi médiích. Je třeba vymezit pojem mediální konstrukce. Jedná se o sociální rekonstrukci reality, ve které je obsažena mediální konstrukce reality.⁹³ Lze tedy říci, že základní uskupení společnosti nelze určit pouze realitou, jak by se dalo odvozovat, ale je založena především představami a myšlenkami lidí. Společnost a lidé, kteří v ní žijí, vytvářejí realitu, která na ně poté působí. Je třeba zdůraznit, že si lidé neuvědomují, že se jedná o lidmi vytvořený konstrukt. Mají pocit, že daná realita na ně působí pod určitým tlakem. „Realitu, kterou lze předpokládat za objektivní, je pouze objektivizovaná. Lidé mají tendence zapomínat, že sociální svět je výsledkem mezilidské dohody. Přistupujeme k němu, jako by byl spolehlivou objektivní daností.“⁹⁴ Dále je třeba uvést nejdůležitější prostředek konstrukce reality a tou je jazyk. Jedná se o realitu vnější, kterou lze chápat jako prostředek nátlaku. Sdělovací prostředky pracují s jazykem a mají tedy schopnost nátlaku. Dále je třeba vymezit jeden z velmi důležitých pojmů mediálního obrazu a to instituce.

⁹³ Jirák J., Köpplová B., *Masová média* str. 77-79

⁹⁴ Reifová I., *Slovník mediální komunikace* str. 110

⁹⁵ Peter L., Luckman B.T., *Sociální konstrukce reality* str. 58

⁹⁶ Peter L., Luckman B.T., *Sociální konstrukce reality* str. 66

⁹⁷ Jirák J., *Úvod do studia médií*, str. 44

⁹⁸ Trampota T., Vojtěchovská M., *Metody výzkumu médií* str. 26

„Instituce se snaží ovlivnit chování lidí na základě jasně daných pravidel, které následnému jednání a vystupování předurčují.“⁹⁵ Instituce lze chápat jako by existovaly ve vlastní realitě, která je jasně vymezena a má nátlakový charakter působící na jednotlivce a společnost. Jedním z významných institucí společnosti jsou média. Zobrazují konstrukci sociální reality. Je třeba si uvědomit, že pro následný výzkum vybraná media přispívají na vytváření reality, kterou čtenáři a odběratelé chápou jako objektivně určenou a neberou v potaz, že je vytvořená lidmi - žurnalisty. Události a popis situace každodenního dění media prezentují do konstruované reality zpráv. Pokaždé se jedná o rekonstrukci mediálního obrazu reality. Lze tedy říci, že media neumějí přenést přesný obraz reality každodenního života. Sdělovací prostředky se tedy snaží napomáhat lidem žijícím v moderní společnosti. Lze říci, že hrají jednu z hlavních úloh v přiblížení reality. V současnosti lidé v moderní společnosti vnímají informace a události pouze z médií. Události a informace, které média předkládají, ale neodrážejí zcela věrohodný obraz reality. Tento medií předkládaný obraz reality lidé považují za správný a pravdivý, nehledě na skutečný průběh události. Společnost by se tedy měla snažit vnímat zprávy a události, které jsou předkládány sdělovacími spíše kriticky. „Musíme si uvědomit, že informace předkládány sdělovacími prostředky představují události založené na konstrukci lidí a ne pouze určitou událost.“⁹⁶ Je tedy na každém, jakým způsobem s předkládanou informací naloží. Společnost nemusí nutně přijímat tezi předkládanou v médiích jako jedinou správnou a pravdivou.⁹⁷ Je třeba si stále uvědomovat, že předkládaná fakta jsou stále a jenom konstrukcí reality. Sdělovací prostředky jsou nápomocní společnosti, při utřídování informací. „Předkládají zprávy a události, které jsou brány jako objektivně vypovídající skutečnost o společnosti, jednotlivcích a celém světě.“⁹⁸ Tento předpoklad je založen na představě, že sdělovací prostředky jsou skutečně objektivní a jsou schopni představit jen ty nejvýznamnější události, které jsou pro společnost nejdůležitější. Je třeba si uvědomit, že média jsou brána jako hlavní předkladatelé reality. V současnosti se důvěra lidí v media v České republice pohybuje kolem 50%.

⁹⁹ *Encyklopedia britanika* In: [online]. [cit. 2013-16-08]. Dostupné na: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/596228/The-Times>

¹⁰⁰ *Georgian gentleman In: [online]*. [cit. 2013-16-08]. Dostupné na: <http://blog.mikerendell.com/?p=1496>

¹⁰¹ Stewart. G., *The History of the Times: The Murdoch years, 1981-2002* str.56

¹⁰² *Press gazette* In: [online]. [cit. 2013-01-09]. Dostupné na: <http://www.pressgazette.co.uk/uk-national-newspaper-sales-relatively-strong-performances-sun-and-mirror>

4.1.2 Výběr médií

Před výběrem médií, ve kterých bude provedena obsahová analýza mediálního obrazu, je třeba si uvědomit, že každé sdělovací prostředky, ať už se jedná o noviny, rozhlasové či televizní media, jsou i přes svoji garantovanou nezávislost určitým způsobem přilnutá k jistému politickému směřování. V diplomové práci porovnáváme české deníky MF Dnes (pravicově orientovaný deník), deník Právo (levicově orientovaný deník), britské deníky The Times (pravicově orientovaný deník), The Guardian (levicově orientovaný deník), německé deníky Handelsblatt (pravicově orientovaný deník), Neues Deutschland (levicově orientovaný deník). Tyto sdělovací prostředky jsou zvoleny zejména proto, že jsou v celostátní působnosti a ovlivňují nejvyšší možné procento obyvatel dané země.

4.1.2.1 Deník The Times

Deník The Times „poprvé vyšel 1. ledna 1785 v Londýně pod názvem The Daily Universal Register.“⁹⁹ Společně s deníky The Guardian a The Daily Telegraph patří k jedněm z nejstarších a nejvýznamnějších novin ve Velké Británii. Deník založil John Walter.¹⁰⁰ V roce 1788 začal deník vycházet pod současným názvem The Times. První zprávy byly zaměřeny zejména na ekonomické a obchodní události. Deník se vyznačuje zejména svoji seriózností, objektivní žurnalistikou, osobitostí a nezávislostí na ostatních. Dále pak inovacemi. V roce 1981 došlo k největší změně a to zařazení deníku do mediálního impéria Ruperta Murdocha.¹⁰¹ Deník The Times patří ve Velké Británii na první místo v prodeji seriózních deníků. Mezi typické čtenáře deníku patří zejména lidé z vyšší společnosti, kteří jsou vzdělaní a orientují se v businessu. V roce 2013 se denně prodá kolem 400.000 tištěných výtisků.¹⁰¹ Noviny lze zařadit ke středově – pravicovým.

¹⁰³ *History of the Guardian* In: [online]. [cit. 2013-01-09]. Dostupné na: <http://www.theguardian.com/gnm-archive/2002/jun/06/1>

¹⁰⁴ *Encyklopedia britanika* In: [online]. [cit. 2013-01-09]. Dostupné na: <http://www.pressgazette.co.uk/uk-national-newspaper-sales-relatively-strong-performances-sun-and-mirror>

¹⁰⁵ *Encyklopedia britanika* In: [online]. [cit. 2013-01-09]. Dostupné na: <http://www.pressgazette.co.uk/uk-national-newspaper-sales-relatively-strong-performances-sun-and-mirror>

¹⁰⁶ *BBC news* In: [online]. [cit. 2013-02-09]. Dostupné na: http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/3409185.stm

¹⁰⁷ *Encyklopedia britanika* In: [online]. [cit. 2013-02-09]. Dostupné na: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/149881/The-Daily-Telegraph>

¹⁰⁸ *Press gazette* In: [online]. [cit. 2013-02-09]. Dostupné na: <http://www.pressgazette.co.uk/uk-national-newspaper-sales-relatively-strong-performances-sun-and-mirror>

4.1.2.2 Deník The Guardian

Deník The Guardian pod tehdejšími názvy The Manchester Guardian byl založen roku 1821 Johnem Edvardem Taylorem a první výtisk vyšel 5. května téhož roku.¹⁰³ Noviny vycházely pouze jednou týdně, v roce 1836 každou středu a sobotu, od roku 1855 vycházel každý den. Jedním z hlavních záměrů deníku bylo prosazování liberálního smýšlení. Deník The Guardian vydává Guardian news and media. Prodaný denní náklad činí v roce 2013 204.000 výtisků novin.¹⁰⁴ Toto číslo odpovídá 15% prodaných seriálních novin ve Spojeném Království.¹⁰⁵ Noviny patří mezi liberálně levicový tisk.

4.1.2.3 Deník The Daily Telegraph

Deník The Daily Telegraph and Courier byl založen roku 1855 plukovníkem Arthurem Sleightem.¹⁰⁶ První náklad vyšel 29. června téhož roku. Deník vycházel v tiskárnách Josepha Mosese Levyho, majitele The Sunday Times. Deník nebyl úspěšný a plukovník Sleight nebyl schopen platit tiskařské účty. J. M. Levy převzal noviny. V roce 1856 se deník vydával již pod současným názvem The Daily Telegraph. Jeho cílem bylo vydávat levnější a dostupnější noviny. „V roce 1876 v deníku publikoval svůj román „Michail Strogov“ Julius Verne.“¹⁰⁷ Novinový náklad deníku činí 555.000 prodaných kusů za den v roce 2013.¹⁰⁸ Deník patří k nejprodávanějším seriálním novinám ve Velké Británii. Je považován za konzervativně pravicový.

4.1.2.4 Deník Handelsblatt

Hospodářsky a ekonomicky zaměřený deník Handelsblatt poprvé vyšel 16. května 1946.¹⁰⁹ „Vlastníkem je skupina Holtzbrink, do které patří také deník Die Zeit.“¹¹⁰ Skupina Holtzbrink počátkem roku 2000 začala úzce spolupracovat se skupinou Dow Jones. Poté se stala i jejím partnerem. Díky tomuto partnerství má přístup k databázi zpravodajů deníku The Wall Street Journal. Denní náklad toho deníku činí v roce 2013 84 514 výtisků.¹¹¹ Deník je považován za liberálně pravicový.

4.1.2.5 Deník Neues Deutschland

Deník Neues Deutschland byl založen v roce 1946 jako součást ústředního výboru Sjednocené socialistické strany Německa.¹¹² V době Německé demokratické republiky patřily noviny k jedněm z nejdůležitějších a zároveň i největším. „Do sjednocení Německa v roce 1990 se na území Německé demokratické republiky činil náklad deníku 1,000.000 kusů.“¹¹³ Poté přešel deník do soukromých rukou. V současnosti činí náklad deníku 48.811.¹¹⁴ Deník je považován za silně levicově orientovaný.

4.1.2.6 Deník Mladá Fronta DNES

Deník Mladá Fronta DNES patří v České republice dlouhodobě k nejlépe prodávaným seriózním deníkům.¹¹⁵ „Náklad za rok 2013 činí 187 131 výtisků“¹¹⁶ Deník byl založen 1. září 1990.¹¹⁷ Deník vznikl přeměnou z Mladé fronty, která byla součástí Svazu socialistické mládeže.¹¹⁸ V současnosti vlastní společnost Marfa, která je vydavatelem deníku holding Agrofert.¹¹⁹ Deník je pravicově liberální.

4.1.2.7 Deník Právo

První vydání deníku Právo ještě pod názvem Rudé Právo vyšlo v září roku 1920.¹²⁰ Až do počátku roku 1991 byl součástí Komunistické strany Československa. V roce 1995 začal deník vycházet pod jeho současným názvem Právo.¹²¹ Prodaný náklad deníku za rok 2013 činí 104 786 výtisků.¹²² Deník je silně levicový.

¹⁰⁹ *Presseurop* In: [online]. [cit. 2013-02-09]. Dostupné na: <http://www.presseurop.eu/cs/content/source-information/15331-handelsblatt>

¹¹⁰ *Holtzbrink* In: [online]. [cit. 2013-02-09]. Dostupné na: <http://www.holtzbrinck.com/artikel/779066s=en>,

¹¹¹ *Die Zeitung* In: [online]. [cit. 2013-02-09]. Dostupné na: <http://www.die-zeitungen.de/die-zeitungen/news/article/handelsblatt-steigert-harte-auflage.html?print=1&cHash=a99cd274d39a4ed24d6ffdc0718297cb>

^{112,113,114,115} *Encyklopedia britanika* In: [online]. [cit. 2013-02-09]. Dostupné na

<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/1593008/Neues-Deutschland>

^{116,117,118} *Reklama v novinách* In: [online]. [cit. 2013-03-09]. Dostupné na

http://www.reklamavnovinach.cz/naklady_deniku

¹¹⁹ *Převzetí Maфра* In: [online]. [cit. 2013-03-09]. Dostupné na http://ekonomika.idnes.cz/uohs-schvalil-prevzeni-mafry-agrofertem-ffu/ekonomika.aspx?c=A130826_161132_ekonomika_hro

4.1.2.8 Hospodářské noviny

Hospodářské noviny jsou denní periodikum zaměřenou zejména na ekonomiku, trh, politiku a hospodářství.¹²³ První vydání vyšlo v roce 1990. Noviny vychází pět dní v týdnu. „Prodaný denní náklad za rok 2013 činí 38 158 výtisků.“¹²⁴ Deník je liberálně pravicový.

¹²⁰ *Deník Právo* In: [online]. [cit. 2013-03-09]. Dostupné na <http://www.ksm.cz/historie/pred-90-lety-bylo-zalozeno-rude-pravo.html>

¹²¹ *Deník Právo* In: [online]. [cit. 2013-03-09]. Dostupné na <http://www.ksm.cz/historie/pred-90-lety-bylo-zalozeno-rude-pravo.html>

^{122,123,124} *Reklama v novinách* In: [online]. [cit. 2013-03-09]. Dostupné na http://www.reklamavnovinach.cz/naklady_deniku

4.1.3 Výsledky mediální obsahové analýzy

V následujících částech budou popsány výsledky obsahové analýzy. První část se bude zabývat postojem Velké Británie k Evropské unii. Ve druhé části bude zkoumán postoj Spolkové republiky Německo k Evropské unii. Ve třetí podkapitole bude akcentován přístup Spojeného království Velké Británie ke společné zemědělské politice (CAP). Ve čtvrté podkapitole pak bude zkoumán přístup Spolkové republiky Německo ke společné zemědělské politice (CAP).

4.1.3.1 Postoj VB k EU v britských denících

Dne 23. ledna 2013 Ministerský předseda vlády David Cameron přednesl dlouho očekávaný a zásadní projev, ve kterém uvedl, že Evropská unie se musí reformovat a zavázal se britské veřejnosti ve vypsání referenda o setrvání Spojeného království v Evropské Unii.¹²⁵ Dne 25. srpna předseda opoziční labouristické strany Edward Miliband uvedl, že i v jeho straně zaznívají hlasy o referendu a vystoupení Velké Británie z Evropské unie.¹²⁶

Výzkumnou otázkou v této části je následující hypotéza č. 1.

Hypotéza č. 1: Zaujímá Velká Británie euroskeptický postoj a zvažuje o vystoupení z Evropské Unie, pokud jí nebudou poskytnuty nové členské podmínky?

Kódovací kniha

Identifikační proměnné

Medium - Typ media: 1 The Daily Telegraph

2 The Guardian

3 The Times

Autor - Postoj autora k EU: 1 Eurooptimista

2 Euroskeptik

3 Neurčeno

Hlavní proměnné

Postoj VB k EU: 1 Vystoupení z EU

2 Referendum o vystoupení

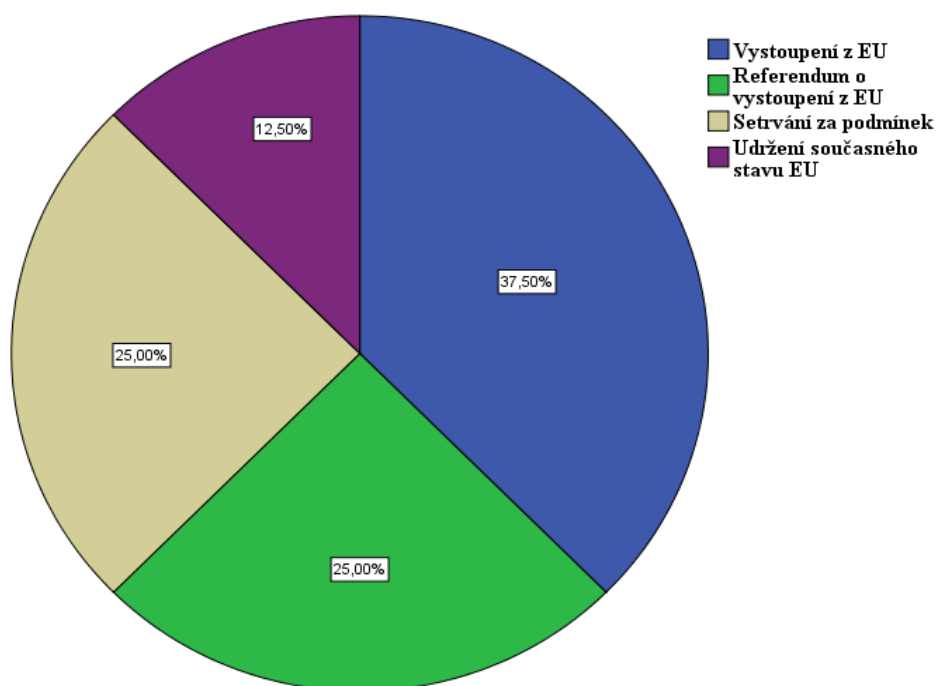
3 Setrvání za podmínek

4 Udržení současného stavu EU

Varianta hlavní proměnné postoje VB k EU číslo 1 vyjadřuje postoj „*Well over half of British voters now want to leave the European Union, according to an opinion poll that shows anti-EU sentiment is sweeping through all three main political parties.*“¹²⁷ Varianta č. 2 se zabývá možností referenda o vystoupení Velké Británie z Evropské unie.“¹²⁸ Třetí varianta vyjadřuje možnost setrvání Velké Británie v EU za určitých podmínek. Dalším problémem pak v současnosti jsou úvahy Skotského parlamentu o nezávislosti na Velké Británii, ale zároveň setrvání v EU.“¹²⁹ Poslední proměnou je nejméně pravděpodobná možnost a to udržení současného stavu EU.

Následující graf č. 1 představuje výsledek mediální analýzy.

Graf č. 1 Vyjádření k postoji Velké Británie k EU

Zdroj: data – vlastní sběr a analýza, výstup z IBM SPSS Statistics

V grafickém vyjádření postoje Velké Británie k Evropské unii je patrné, že největší procentní část a to 37,50% zaujímá stanovisko o vystoupení Spojeného království Velké Británie z Evropské unie. Dále pak 25,00 % tvoří postoj o hlasování referendum o vystoupení. Třetí část shodně zajímaví 25,00% představuje možnost setrvání za určitých podmínek. Tím je myšlena úprava stávající podmínek Velké Británie v Evropské unii. Hypotéza byla potvrzena z hlediska uvedených výsledků.

4.1.3.2 Postoj VB k Evropské unii v českých denících

Dne 7 února 2013 bývalý předseda vlády České republiky Petr Nečas na jednání summitu Evropské unie o rozpočtu prohlásil: „Jsem pevně přesvědčen, že evropský rozpočet má být nástrojem solidarity s méně vyspělými, ale nemá být nástrojem k solidaritě s těmi méně odpovědnými.“¹³⁰ Dne 6. dubna 2013 předseda opoziční ČSSD Bohuslav Sobotka prohlásil, že jako řešení současné krize eurozóny spatřuje jediné ve větším prohloubení evropské integrace a mezinárodní spolupráce.¹³¹

Hypotéza č. 1: Zaujímá Velká Británie euroskeptický postoj a zvažuje vystoupení z Evropské unie, pokud jí nebudou poskytnuty nové členské podmínky?

Kódovací kniha
Identifikační proměnné
Medium - Typ media 1 MF DNES
2 Hospodářské noviny
3 Právo
Autor - Postoj autora k EU 1 Eurooptimista
2 Euroskeptik
3 Neurčeno
Hlavní proměnné
Postoj VB k EU:1 Vystoupení z EU
2 Referendum o vystoupení
3 Setrvání za podmínek
4 Udržení současného stavu EU

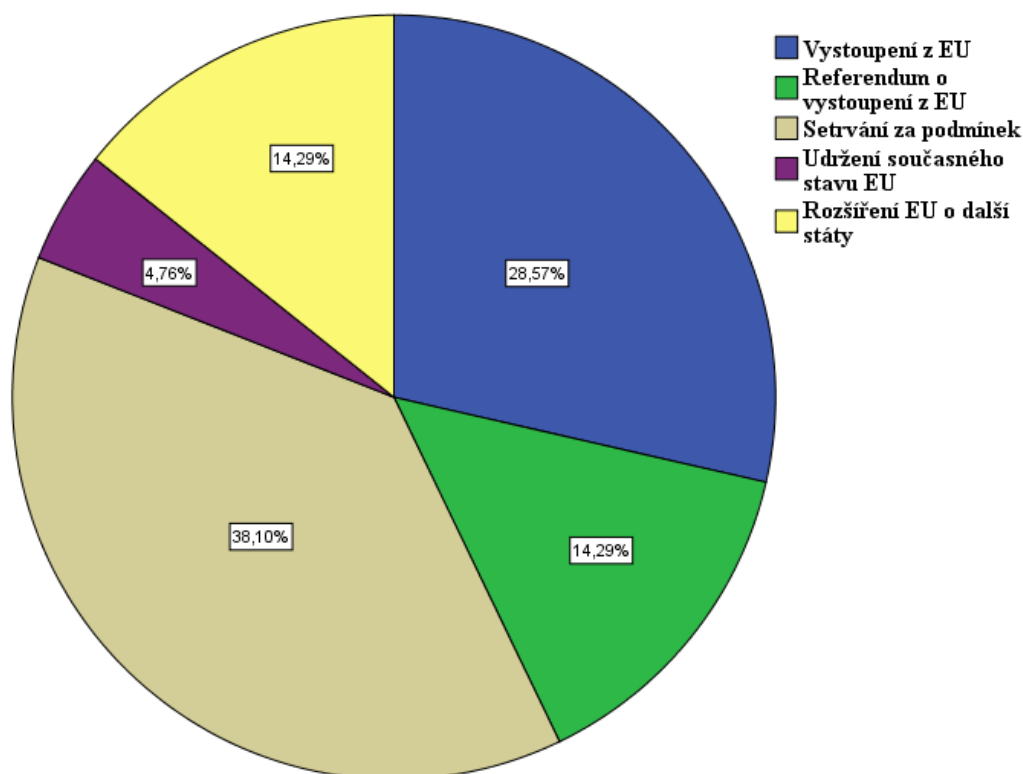
Varianta hlavní proměnné postoje Velké Británie k EU číslo 1 vyjadřuje v českých denících postoj: „Velká Británie bude mít méně důvodů zůstat v EU.“¹³² Jedním z důvodů by mohla být finanční krize a dluhová krize spojená s krizí v eurozóně a nemožnost Velké Británie patřit do hlavního dění v rámci celé EU. Varianta č. 2 se zabývá možností referenda o vystoupení Velké Británie, které již ministerský předseda David Cameron přislíbil.¹³³

Tento příslib také souvisí s velkou nevolí občanů Spojeného Království dále setrávat v EU. Za třetí možnost lze považovat setrvání v Evropské unii za určitých podmínek. Tím je myšlena zejména změna stávajícího postavení Velké Británie v rámci celé Evropské unii. Lze tedy usoudit, že by bylo nejuvhodnější setrvání v EU zejména z ekonomických důvodů, ale s novými podmínkami, které by se vztahovaly na celoevropský trh.¹³⁴ Poslední proměnou je nejméně pravděpodobná možnost, a to udržení současného stavu Evropské unie.

ANO Hypotéza byla potvrzena.

Následující graf č. 2 představuje výsledek mediální analýzy.

Graf č. 2 Vyjádření k postoji Velké Británie k Evropské unii

Zdroj: data – vlastní sběr a analýza, výstup z IBM SPSS Statistics

V grafickém vyjádření postoje Velké Británie k Evropské unii je patrné, že největší procentní část a to 38,10% zaujímá stanovisko o setrvání za určitých podmínek. Tím je myšlena změna stávajícího postavení. Dále pak 28,57 % tvoří postoj o vystoupení z EU.

Třetí část zajímaví 14,29% představuje možnost rozšíření EU o další státy. Čtvrtá varianta nabízí s 14,29% možnost referenda o vystoupení z EU. Poslední možností, která se jeví s 4,76% jako nejméně pravděpodobná je udržení současného stavu EU a pozice Velké Británie v EU.

¹²⁵ *Daily Telegraph.*, In: [online]. [cit. 2013-25-09]. Dostupné na:<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/eu/9820230/David-Camerons-EU-speech-in-full.html>

¹²⁶ *Euroaktiv* In: [online]. [cit. 2013-25-09]. <http://www.euractiv.cz/budoucnost-eu0/clanek/o-britskem-referendu-o-setrvani-v-eu-uvazuji-i-opozicni-labouriste-britanie-uk-ron-eron-euroskepticismus-011063>

4.1.3.3 Postoj Německa k Evropské unii v Německých denících

Dne 26. března 2013 spolková kancléřka Angela Merkelová v Německém spolkovém sněmu prohlásila, že je zcela nezbytné posílit integraci členských států a evropský projekt zachránit za každou cenu.¹³⁵

Hypotéza č. 2: Německo zaujímá eurooptimistický postoj a nepřeje si vystoupení Řecka z Eurozóny?

Kódovací kniha
Identifikační proměnné
Medium - Typ media 1 Handelsblatt
2 Neues Deutschland
Autor - Postoj autora k EU – 1 Eurooptimista
2 Euroskeptik
3 Neurčeno
Hlavní proměnné
Postoj Německa k EU:1 Prohloubit integraci EU
2 Vystoupení Řecka z Eurozóny
3 Udržení současného stavu EU
4 Rozšíření EU o další státy

Varianta hlavní proměnné postoje Německa k EU číslo 1 vyjadřuje postoj „*In den großen EU-Staaten nimmt der Unmut der Bürger über den Euro zu – auch in Deutschland. Gleichwohl blickt die Bundesrepublik optimistischer in die Zukunft als andere Länder.*“¹³⁶
Varianta č. 2 se zabývá možností vystoupení Řecka z EU.

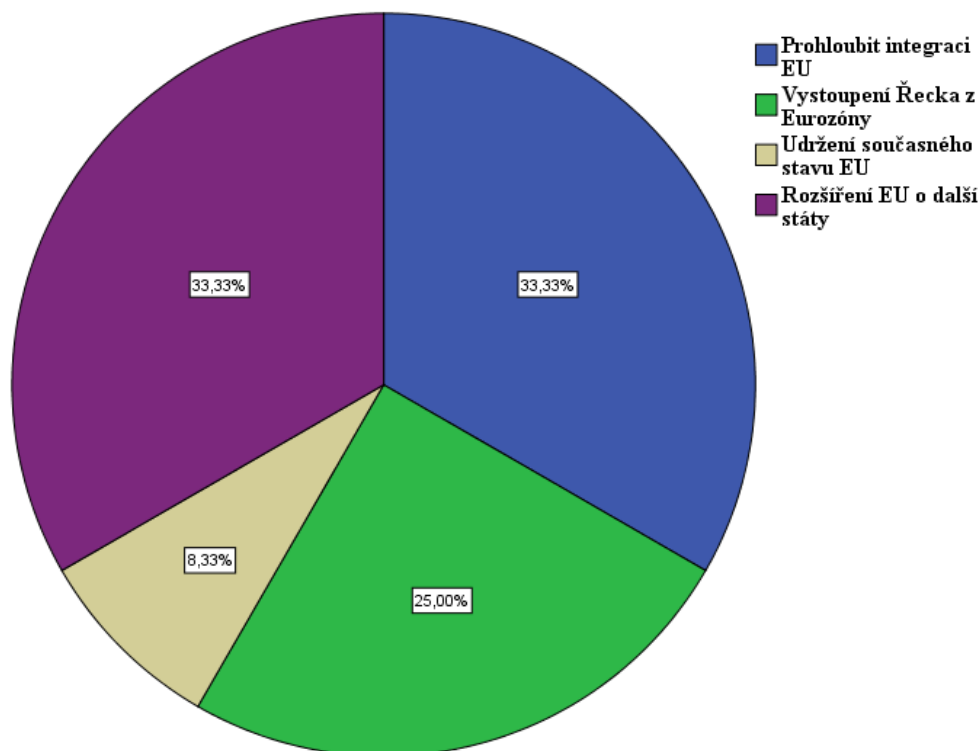
Zde lze nalézt souvislost s neustálými půjčkami ze strany Německa Řecku a neochotou včas splácet pohledávky ze strany Řecka. „*Griechen fordern mehr Solidarität von Deutschland.*“¹³⁷ Třetí varianta proměnné představuje udržení současného stavu EU.¹³⁸

Čtvrtá varianta hlavní proměnné nastiňuje možnost rozšíření nejenom o nové členské země.¹³⁹ Ale i rozšíření Shengenského prostoru o další země. Mezi tyto země v současnosti patří Bulharsko a Rumunsko.

ANO – Hypotéza byla potvrzena.

Následující graf č. 3 představuje výsledek mediální analýzy.

Graf č. 3 Vyjádření postoje Německa k EU

Zdroj: data – vlastní sběr a analýza, výstup z IBM SPSS Statistics

V grafickém vyjádření postoje Německa k Evropské unii (dále jen „EU“) je patrné, že největší procentní část shodně zaujímá s 33,33% prohloubení integrace v rámci EU a rozšíření o další státy. Je tedy více než patrné, že Spolková republika Německo zastává konzistentní názor a snaží se upevnit postavení celé EU. Další možností s 25,00% je vystoupení Řecka z eurozóny. Poslední a nejméně pravděpodobná možnost je udržení současného stavu EU.

¹²⁷ *EU referendum poll* In: [online]. [cit. 2013-19-09]. Dostupné na <http://www.theguardian.com/politics/2012/nov/17/eu-referendum-poll>

¹²⁸ *Uk in Europe* In: [online]. [cit. 2013-19-09]. Dostupné na <http://uk.reuters.com/article/2013/07/05/uk-britain-europe-idUKBRE9640I220130705>

¹²⁹ *V zájmu UK je zůstat v EU* In: [online]. [cit. 2013-19-09]. Dostupné na <http://zpravy.ihned.cz/c1-56107980-v-zajmu-britanie-je-zustat-v-eu-ale-za-jinych-clenskych-podminek-rikaji-britsti-euroskeptici>

4.1.3.4 Postoj VB ke společné zemědělské politice v britských denících

Dne 26. listopadu 2012 ministerský předseda vlády David Cameron v parlamentu prohlásila, že je zcela nezbytné pro další fungování Velké Británie v EU zredukovat příspěvky, kterými přispívá v rámci společné zemědělské politiky (dále jen „SZP“) a tím snížit rozpočet EU.¹⁴⁰

Hypotéza č. 3: VB prosazuje snižování podpor v rámci SZP.

Identifikační proměnné
Medium - Typ media 1 The Daily Telegraph
2 The Guardian
3 The Times
Autor - Postoj autora k EU 1 Eurooptimista
2 Euroskeptik
3 Neurčeno
Hlavní proměnné
Postoj VB k SZP EU:1-Prosadit snížení podpor v rámci SZP
2-Prosadit zvýšení podpor v rámci SZP
3-Udržení současných podmínek SZP
4-Rozšíření EU o další státy
5-Zachování stávajících úmluv mezi VB a EU

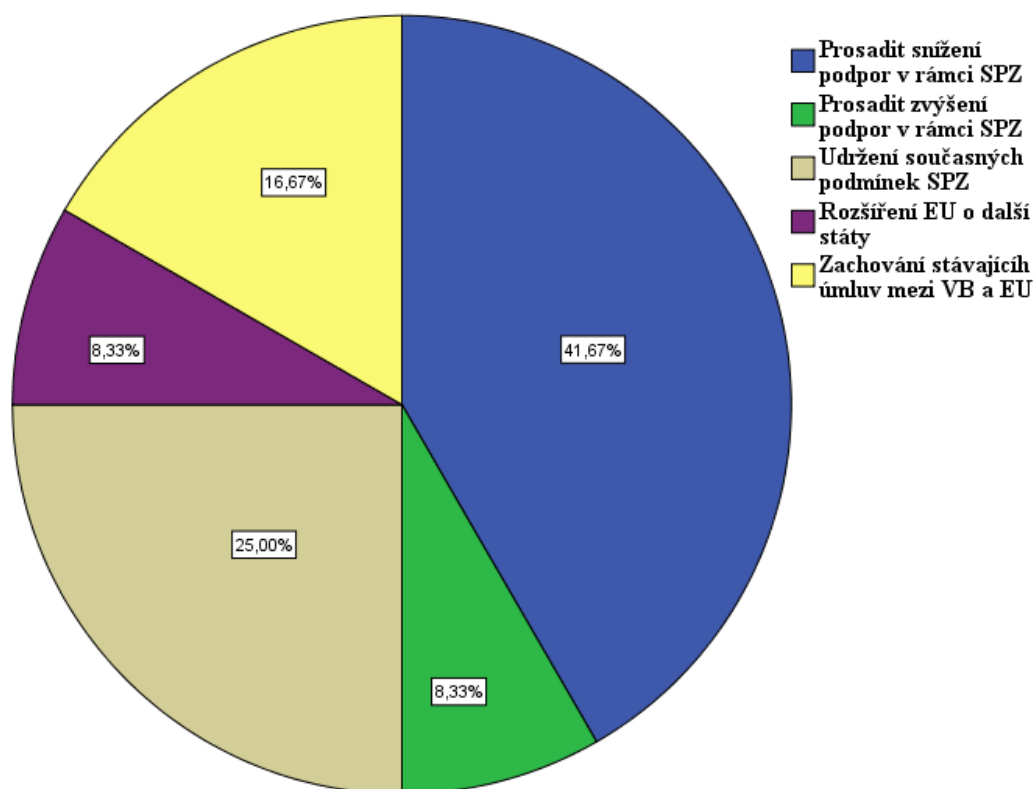
První varianta hlavní proměnné postoje Velké Británie k EU vyjadřuje postoj o prosazení snížení podpor v rámci EU „*The UK contributes much more than it receives too, about €4.7bn more.*“¹⁴¹ Druhá varianta hlavní proměnné nabízí možnost prosazení navýšení podpor v rámci EU. Tato varianta se jeví z pohledu Spojeného království jako nejméně pravděpodobná.¹⁴² Třetí varianta hlavní proměnné se zabývá možností udržení současného stavu EU a příspěvků, které musí Velká Británie odvádět EU.¹⁴³ Varianta č. 4 poukazuje na možnost rozšíření EU o další státy, zde by došlo k navýšení počtu příspěvovatelů, ale zároveň by se navýšil počet zemí, které by čerpaly.

Poslední variantou hlavní proměnné je možnost zachování stávajících úmluv mezi Velkou Británií a EU, přičemž v analyzovaných člancích se kloní k jejich úpravě. ¹⁴⁴

ANO Hypotéza byla potvrzena.

Následující graf č. 4 představuje výsledek mediální analýzy.

Graf č. 4 Vyjádření postoje Velké Británie ke společné zemědělské politice

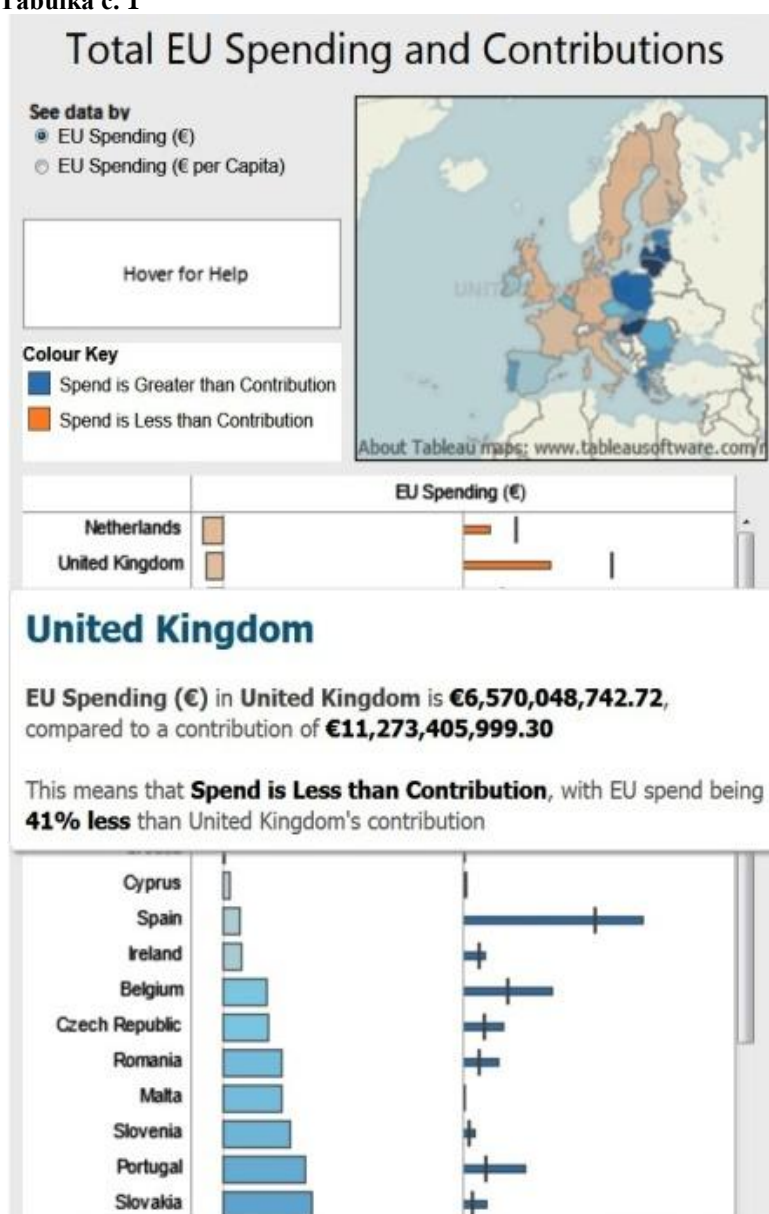
Zdroj: data – vlastní sběr a analýza, výstup z IBM SPSS Statistics

V grafickém vyjádření postoje Velké Británie ke SZP je patrné, že největší procentní část zaujímá s 41,67% prosazení snížení podpor v rámci SZP. Je tedy zřejmé, že pro Velkou Británii je velice nevýhodné současné postavení v rámci SZP. S 25,00% zaujímá možnost udržení současných podmínek. Další z možností s 16,67% je zachování stávajících úmluv mezi. Zde je třeba zdůraznit elementární rozdíly mezi jednotlivými státy EU. Lze s jistotou určit, že Německo patří k největším ekonomikám v celé Evropě a je také největším přispěvovatelem. Polsko je naopak největším příjemcem. Spojené království celkově do rozpočtu EU přispívá o 4,7 miliardy liber, než dostává. Zde se nabízí otázka, proč je zde tak propastný rozdíl? Velká Británie patří k nejvyspělejší zemím v EU.

Evropská unie poukazuje na to, že je zde obrovský rozdíl, ale britská ekonomika získá mnohem více z obchodních a mezinárodních smluv a z přístupu na evropské trhy.¹⁴⁵ Mezi další možnosti se shodně s 8,33% řadí rozšíření EU o další státy a prosazení zvýšení podpor v rámci EU. Obě tyto možnosti se jeví pro Velkou Británii jako nejméně pravděpodobné.

Následující tabulka č. 1 demonstruje výši celkových výdajů rozpočtu EU, Velké Británie a její výši příspěvků k příjmům rozpočtu EU.

Tabulka č. 1

Zdroj: <http://www.hmrc.gov.uk/>

4.1.3.5 Postoj Německa ke společné zemědělské politice v německých denících

Hypotéza č. 4: Německo zaujímá názor racionální reformy SZP EU.

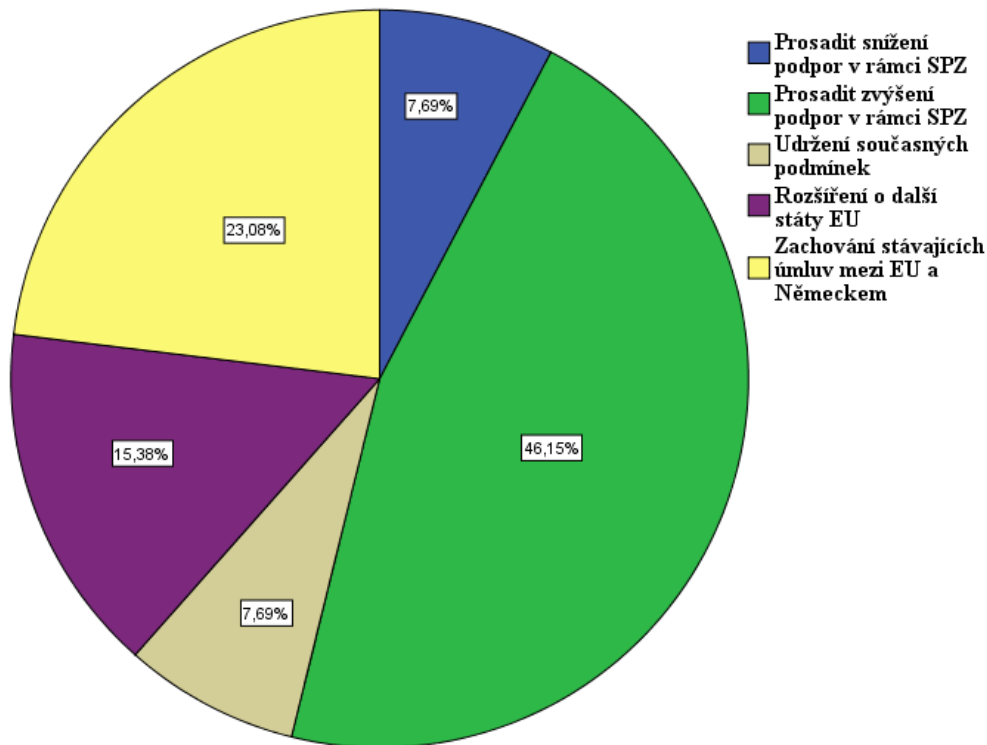
Identifikační proměnné
Medium - Typ media – 1 Handelsblatt
2 Neues Deutschland
Autor - Postoj autora k EU 1 Eurooptimista
2 Euroskeptik
3 Neurčeno
Hlavní proměnné
Postoj VB k EU: 1 Prosadit snížení podpor v rámci SZP
2 Prosadit zvýšení podpor v rámci SZP
3 Udržení současných podmínek
4 Rozšíření EU o další státy
5 Zachování stávajících úmluv mezi EU a Německem

První varianta hlavní proměnné postoje Německa ke SZP zaujímá postoj prosazení snížení podpor. Tato varianta se jeví jako nejméně pravděpodobná, a to z důvodů snahy Německa o stále větší propojení a integraci členských států EU. Naopak druhá možnost zvýšení podpor v rámci SPZ se jeví jako nejpravděpodobnější. Německo neustále usiluje o centralizaci a nadnárodní dělení pravomocí. Třetí možnost představuje udržení současných podmínek, nastavení. Tato možnost je pro Spolkovou republiku nepřijatelná. Čtvrtá možnost se zabývá rozšířením EU o další státy a také relativní navýšení příspěvovatelů. Samozřejmě současně dojde k navýšení příjemců. Poslední varianta hlavní proměnné představuje zachování stávajících úmluv mezi EU a Německem. Lze říci, že tyto úmluvy a zejména obchodní smlouvy jsou v současnosti pro Německo výhodnější a tedy lze uvažovat pouze o drobných změnách.

ANO hypotéza byla potvrzena

Následující graf č. 5 představuje výsledek mediální analýzy.

Graf č. 5 Vyjádření postoje Velké Británie ke společné zemědělské politice

Zdroj: data – vlastní sběr a analýza, výstup z IBM SPSS Statistics

V grafickém vyjádření postoje Německa ke společné zemědělské politice je patrné, že největší procentní část zaujímá s 46,15% prosazení zvýšení podpor v rámci SPZ. Je tedy zřejmé, že pro Německo je velice výhodné současné postavení v rámci společné zemědělské politiky. S 23,08% zaujímá možnost zachování stávajících úmluv mezi Německem a EU. Další z možností s 15,38% je rozšíření EU o další státy. Zde je třeba zdůraznit neustálou snahu Německa o udržení evropského projektu a začlenění dalších států. Čtvrtá možnost vyjadřuje s 7,69% udržení současných podmínek EU. Poslední pátá možnost vyjadřuje s 7,69% prosazení snížení podpor v rámci SPZ. Tato možnost se jeví jako zcela nepravděpodobná.

¹³⁰ *Evropská unie* In: [online]. [cit. 2013-25-09]. Dostupné na <http://aktualne.centrum.cz/zahranici/evropska-unie/clanek.phtml?id=770768>

¹³¹ *Parlamentní listy* In: [online]. [cit. 2013-25-09]. <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Cesky-ekonom-proti-silnejsi-integraci-Dluhy-jinych-bychom-platit-nemeli-268161>

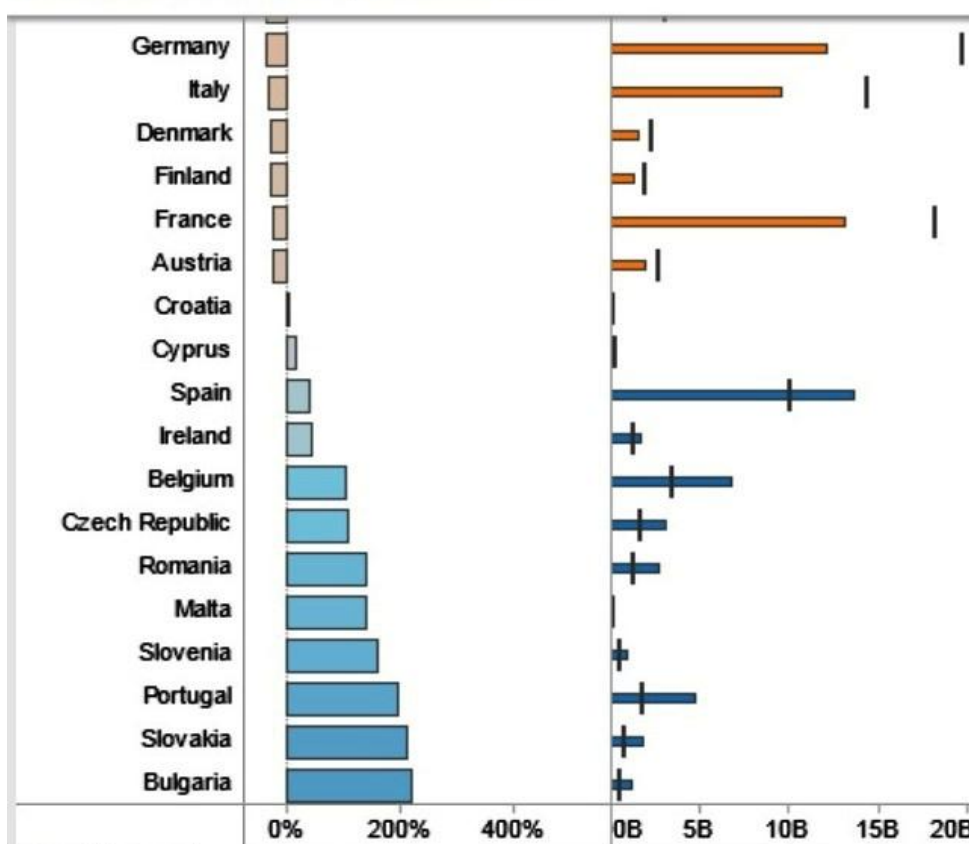
Následující tabulka č. 2 demonstruje výši celkových výdajů rozpočtu EU, Německa a její výši příspěvků k příjmům rozpočtu EU.

Tabulka č. 2

Germany

EU Spending (€) in Germany is €12,132,983,484.21, compared to contribution of **€19,671,096,940.01**

This means that **Spend is Less than Contribution**, with EU spend bei **38% less** than Germany's contribution

Zdroj: <http://www.hmrc.gov.uk/>

¹³² *Britanie bude mít méně důvodů zůstat v EU* In: [online] [cit. 2013-20-09]. Dostupné na <http://byznys.ihned.cz/c1-59211410-britanie-bude-mit-mene-duvodu-zustat-v-evropske-unii-brexitu-ale-bude-chtit-zabranit-berlin>

¹³³ *Cameron slibuje referendum* In: [online] [cit. 2013-20-09]. Dostupné na <http://hn.ihned.cz/c1-59888230-cameron-slibuje-referendum-o-eu-euroskeptikum-to-vsak-nejstaci>

¹³⁴ *V zájmu Británie je zůstat v EU* In: [online] [cit. 2013-20-09]. Dostupné na <http://zpravy.ihned.cz/c1-56107980-v-zajmu-britanie-je-zustat-v-eu-ale-za-jinych->

-
- ¹³⁵ *Německo zřejmě končí s dosavadním sjednocováním Evropy* In: [online] [cit. 2013-20-09]. Dostupné na <http://www.ceskapozice.cz/zahranici/evropa/nemecko-zrejme-konci-s-dosavadnim-sjednocovanim-evropy>
- ¹³⁶ *Die Zahl der Euro Skeptiker steigt deutlich* In: [online] [cit. 2013-20-09]. <http://www.welt.de/wirtschaft/article120100372/Die-Zahl-der-Euro-Skeptiker-steigt-deutlich.html>
- ¹³⁷ *Griechen fordern mehr Solidarität von Deutschland* In: [online] [cit. 2013-20-09]. <http://www.welt.de/wirtschaft/article117620057/Griechen-fordern-mehr-Solidaritaet-von-Deutschland.html>
- ¹³⁸ *Správa ekonomických záležitostí* In: [online] [cit. 2013-21-09]. http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/priorities/economic-governance/index_cs.htm
- ¹³⁹ *Ministři EU odložili rozhodnutí o rozšíření schengenu na prosinec* In: [online] [cit. 2013-21-09]. Dostupné na: <https://www.euroskop.cz/8962/22111/clanek/ministri-eu-odlozili-rozhodnuti-o-rozsireni-schengenu-na-prosinec/>
- ¹⁴⁰ *Cameron calls for significant cuts CAP budget* In: [online] [cit. 2013-20-09]. Dostupné na: <http://www.farmersguardian.com/home/latest-news/cameron-calls-for-significant-cuts-to-cap-budget/51558.article>
- ¹⁴¹ *EU budget* In: [online] [cit. 2013-23-09]. Dostupné na <http://www.theguardian.com/news/datablog/2012/nov/22/eu-budget-spending-contributions-european-union#data>
- ¹⁴² *EU Budget 2010* In: [online] [cit. 2013-23-09]. Dostupné na <http://www.theguardian.com/news/datablog/2012/jan/26/eu-budget-european-union-spending>
- ¹⁴³ *Europe Gm crops policy is condemned by farmers* In: [online] [cit. 2013-23-09]. Dostupné na: <http://www.thetimes.co.uk/tto/news/uk/article3821206.ece>
- ¹⁴⁴ *EU expenditure and revenue* In: [online] [cit. 2013-23-09]. Dostupné na http://ec.europa.eu/budget/figures/interactive/index_en.cfm
- ¹⁴⁵ *Overseas trade statistics* In: [online] [cit. 2013-24-09]. Dostupné na <http://www.uktradeinfo.com/Statistics/EUOverseasTrade/Pages/EuOTS.aspx>

4.1.4 Zhodnocení obsahové analýzy

Na základě provedené Obsahové analýzy mediálního obrazu národohospodářského a zahraničně-politického postoje Velké Británie a Německa lze konstatovat:

- Ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irska dojde s největší pravděpodobností do roku 2017 k vypsání celostátního referenda. Nedojde-li ke změnám stávajících členských podmínek, a pokud by k tomuto hlasování došlo v roce 2014 jednou z převládajících možností je **vystoupení Velké Británie z Evropské unie**.
- Spolková republika Německo bude nadále usilovat o prohlubování integrace Evropské unie. Dojde k rozšíření Evropské unie o další členské státy. Německo pod vedením kancléřky Angely Merkelové bude usilovat o **záchranu a udržení Řecka v eurozóně**.
- Velká Británie bude podmiňovat setrvání ve společenství, pouze v případě úpravy stávajících podmínek **Společné zemědělské politiky, a to snížení podpor v rámci SZP, omezení regulací** a zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství v Evropě. Tento postoj úzce souvisí s tzv. **britským rabatem**, který byl zaveden v roce 1984. Pro Velkou Británii je současné nastavení příspěvků a čerpání dotací neudržitelný, zejména v důsledku vývoje rozpočtu Evropské unie v posledních dvou desetiletích.
- Spolková republika Německo bude nadále prosazovat **navýšení celkové výše rozpočtu Evropské unie s důrazem na rovnoměrný růst části rozpočtu - Společné zemědělské politiky**. Německo patří k zemím, které čerpají **největší objem finančních prostředků ze Společné zemědělské politiky** vedle Francie, Španělska, Itálie, a Řecka.

V provedeném šetření obsahové analýzy mediálního obrazu Velké Británie a Spolkové republiky Německo ve vztahu k Evropské unii byly data shromažďována a porovnávána v období od 1. 6. 2012 do 31. 10. 2013. Celkový počet zkoumaných článků byl 63. V příloze č. 2 jsou detailně vyobrazeny zkoumaná média, postoje jednotlivých autorů, reference na jednotlivé články a datum vydání článku.

4.2 Standardizované interview s experty – zpracování výstupů

Následující kapitola popisuje a rozebírá výsledky provedených standardizovaných rozhovorů s odborníky na zahraničně politickou problematiku zkoumaných zemí. Rozhovory byly provedeny v uplynulých šesti měsících, a tudíž názory odborníků jsou dané k aktuálnímu zahraničně politickému dění. Rozhovory byly prováděny s důrazem na rozmanitost a škálu odborníků, kteří se výrazně lišili svojí odborností a znalostmi. Úplný přepis rozhovorů s otázkami viz příloha č. 3.

4.2.1 Současné směřování EU

První věcná otázka v provedených rozhovorech zněla: „Jak byste ve stručnosti zhodnotil (a) současné směřování EU?“ Týkala se tedy názorů na současnost a budoucí směřování EU.

Odpovědi respondentů/odborníků se dají generalizovat do následujících 4 možných variant:

1 – rozpad EU/vystoupení některých členských států/reforma EU

2 – dvourychlostní Evropa

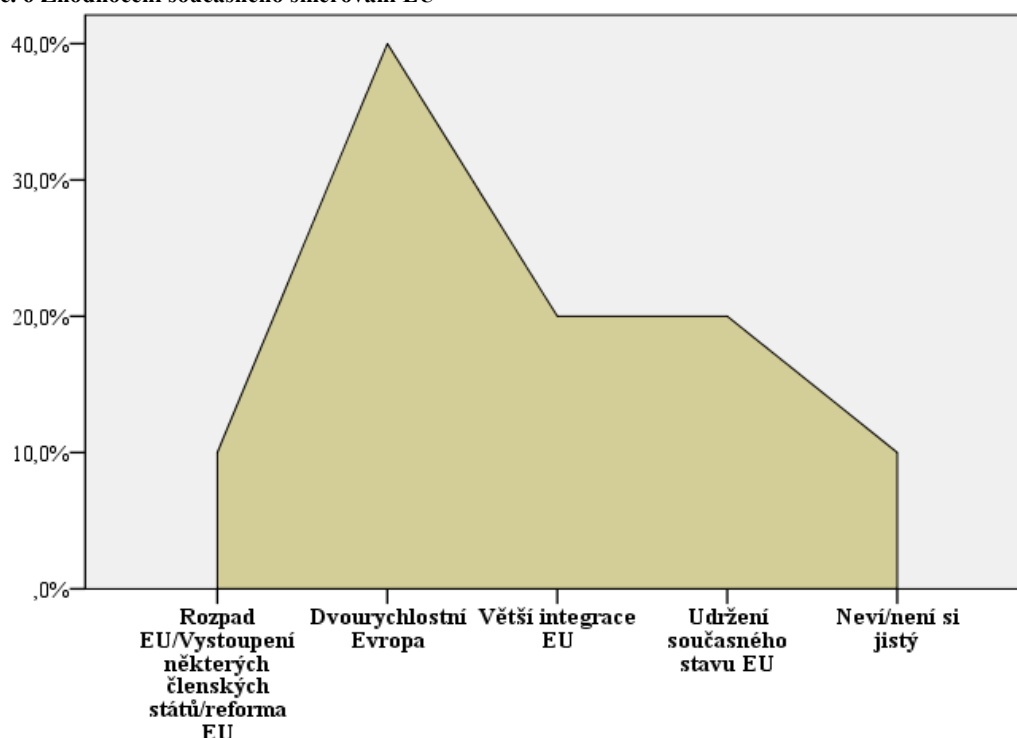
3 – větší integrace EU

4 – udržení současného stavu

5- neví/není si jistý

Následující graf demonstruje výsledek rozhovorů.

Graf č. 6 Zhodnocení současného směřování EU

Zdroj: data – vlastní sběr a analýza, výstup z IBM SPSS Statistics

Z grafu jasně vyplývá, že většina respondentů se shoduje, že v otázce, jak by ve stručnosti zhodnotili současné směřování EU převládá názor, že 40% dotázaných by se přiklonilo k variantě Dvourychlostní Evropy. Tato možnost znamená, že v EU dojde k přijetí krátkodobých a dlouhodobých opatření, které přispějí ke stabilitě EU. V krátkodobém horizontu do 18 měsíců přijme EU opatření týkající se jednotného dozoru nad bankami eurozóny.¹⁴⁶ Ve střednědobém časovém období 18 měsíců až pět let, by měli členové eurozóny dojít ke konsensu v oblasti daní a zaměstnanosti.¹⁴⁷ V časovém úseku nad pět let lze předpokládat zavedení v účinnosti samostatného rozpočtu pro eurozónu. Shodně 20% respondentů ohodnotilo možnost větší integrace, tuto možnost volili spíše akademicky založení účastníci výzkumu a 20% udržení současného stavu, pro které se vyslovili spíše lidé mimo akademickou oblast. 10% respondentů vyjádřilo možnost rozpadu nebo vystoupení některého členského státu v řádu pěti let.

¹⁴⁶ *Dohled ECB nad evropskými bankami* In: [online]. [cit. 2013-09-10]. Dostupné na <http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/dohled-ecb-nad-evropskymi-bankami-bude-jeste-behem-na-dlouhou-trat-tvrdi-analytici-010247>

4.2.2 Přístup VB a Německa k EU

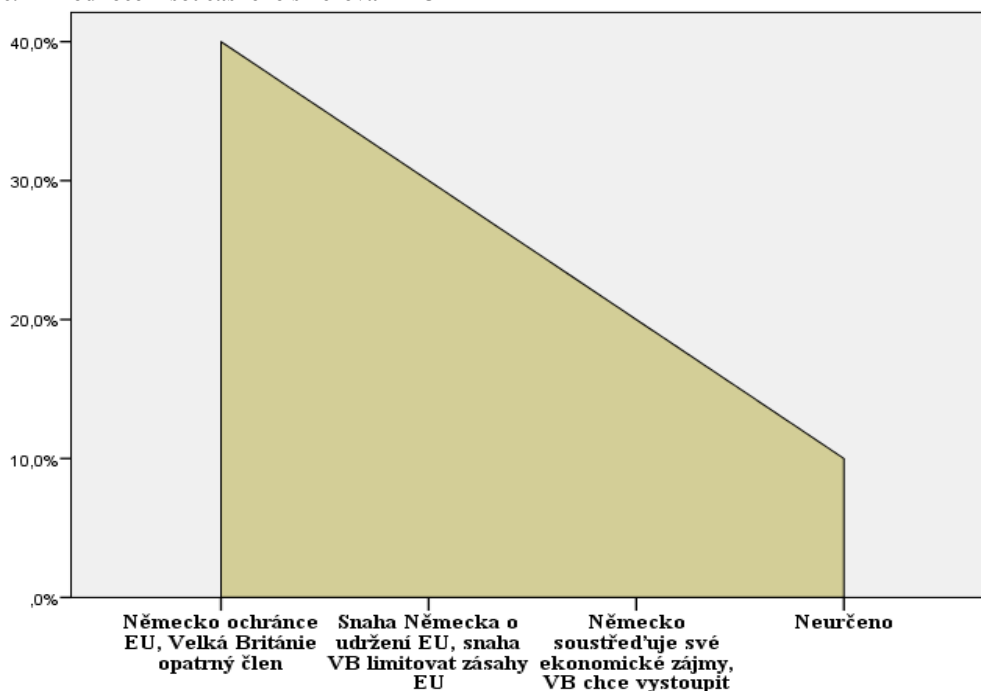
Další věcnou otázkou v provedených rozhovorech byla: „Jak hodnotíte současnou pozici Spojeného království a Spolkové republiky Německa v kontextu EU a ostatních členských států.“ Tato otázka se zabývá současnými postoji Velké Británie a Německa a jejich přístupem vůči EU v evropské integraci obecně.

Odpovědi respondentů/odborníků se dají generalizovat do následujících 4 možných variant:

- 1 – Německo ochránce EU (v centru dění) a Velká Británie jako opatrný člen (na okraji)
- 2 – Německo se snaží udržet EU za každou cenu a Velká Británie snažící se limitovat zásahy EU/snaha vyřadit z EU slabší státy/
- 3 – Německo se snaží soustředit na své ekonomické zájmy a ekonomickou stránku EU (v poslední době omezuje své akce na půdě EU) a Velká Británie chce vystoupit
- 4 - neurčeno

Následující graf demonstruje výsledek rozhovorů.

Graf č.7 Zhodnocení současného směřování EU

Zdroj: data – vlastní sběr a analýza, výstup z IBM SPSS Statistics

Z grafu č. 7 vyplývá, že největší část respondentů 40% ve svých odpovědích v otázce hodnocení současné pozice Spojeného království a Spolkové republiky Německa v kontextu EU a ostatních členských států vyjádřila názor, že Německo se jeví jako ochránce Evropské Unie a naopak Velká Británie je opatrný až zdráhavý člen. 30% respondentů ve svých odpovědích zdůraznilo a ocenilo snahu Německa o udržení Evropské Unie a naopak projevilo skeptický postoj nad snahami Velké Británie limitovat zásahy EU. 20% respondentů uvedlo, že Německo ze své silné pozice soustřeďuje své ekonomické zájmy s těmi politickými a Velká Británie by chtěla pokud nedojde ke změnám podmínek již nesetrvat ve společenství. 10% respondentů nezaujalo stanovisko.

4.2.3 Orientace zahraniční politiky VB a Německa

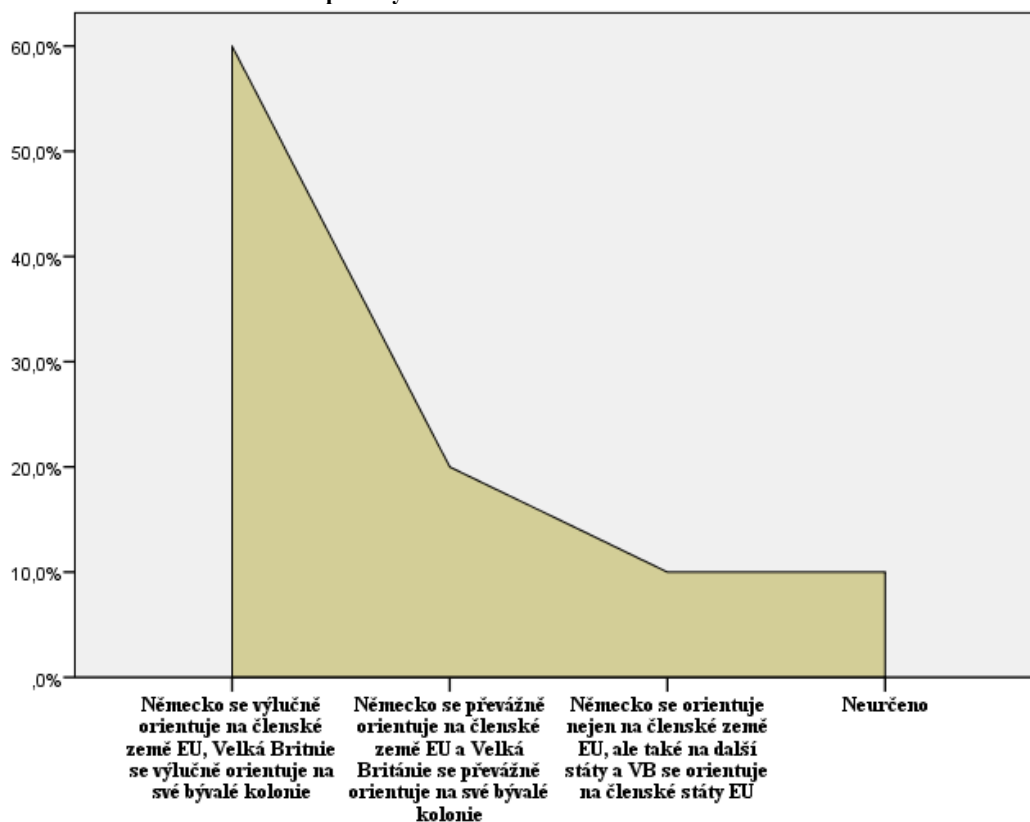
Další věcnou otázkou v provedených rozhovorech byla otázka: „Jak byste charakterizoval (a) zahraniční politiku Spojeného království a Spolkové republiky Německa“? Čím se podle Vás nejvíce odlišují? Týkala se tedy současné orientace zahraniční politiky a zahraničního obchodu Velké Británie a Německa.

Odpovědi respondentů/odborníků se dají generalizovat do následujících 4 možných variant:

- 1 – Německo se orientuje výlučně na členské země EU a Velká Británie se výlučně orientuje na své bývalé kolonie (země Commonwealthu)
- 2 – Německo se orientuje převážně na členské země EU a Velká Británie se převážně orientuje na své bývalé kolonie (země Commonwealthu)
- 3 – Německo se orientuje nejen na členské země EU, ale také i na další státy (*Rusko, USA*) a Velká Británie se v nedávné době orientuje nejen na své bývalé kolonie (země Commonwealthu), ale také na členské státy EU
- 4 - neurčeno

Následující graf demonstruje výsledek rozhovorů.

Graf č. 8 Charakteristika zahraniční politiky Německa a Velké Británie.

Zdroj: data – vlastní sběr a analýza, výstup z IBM SPSS Statistics

Z grafu č. 8, který se zabýval možností, jakým způsobem by podle respondentů charakterizovali zahraniční politiku Velké Británie, a Spolkové republiky Německo vyplývá, že největší část respondentů zaujímá s 60% názor, že Německo se orientuje výlučně na členské země EU a Velká Británie se výlučně orientuje na své bývalé kolonie (země Commonwealthu). Druhá nejpravděpodobnější možnost zastoupená s 20% odpovědí znamená, že Německo se orientuje převážně na členské země EU a Velká Británie se převážně orientuje na své bývalé kolonie (země Commonwealthu). Třetí a nejméně pravděpodobná možnost, zastoupená pouhými 10% respondentů uvádí, že Německo se orientuje nejen na členské země EU, ale také i na další státy, mezi které například patří U.S.A., Rusko, Čína a Velká Británie se v nedávné době orientuje nejen na své bývalé kolonie (země Commonwealthu), ale také na členské státy EU. 10% respondentů se nevyjádřilo.

4.2.4 Transatlantická spolupráce VB a Německa s USA (zahraniční obchod)

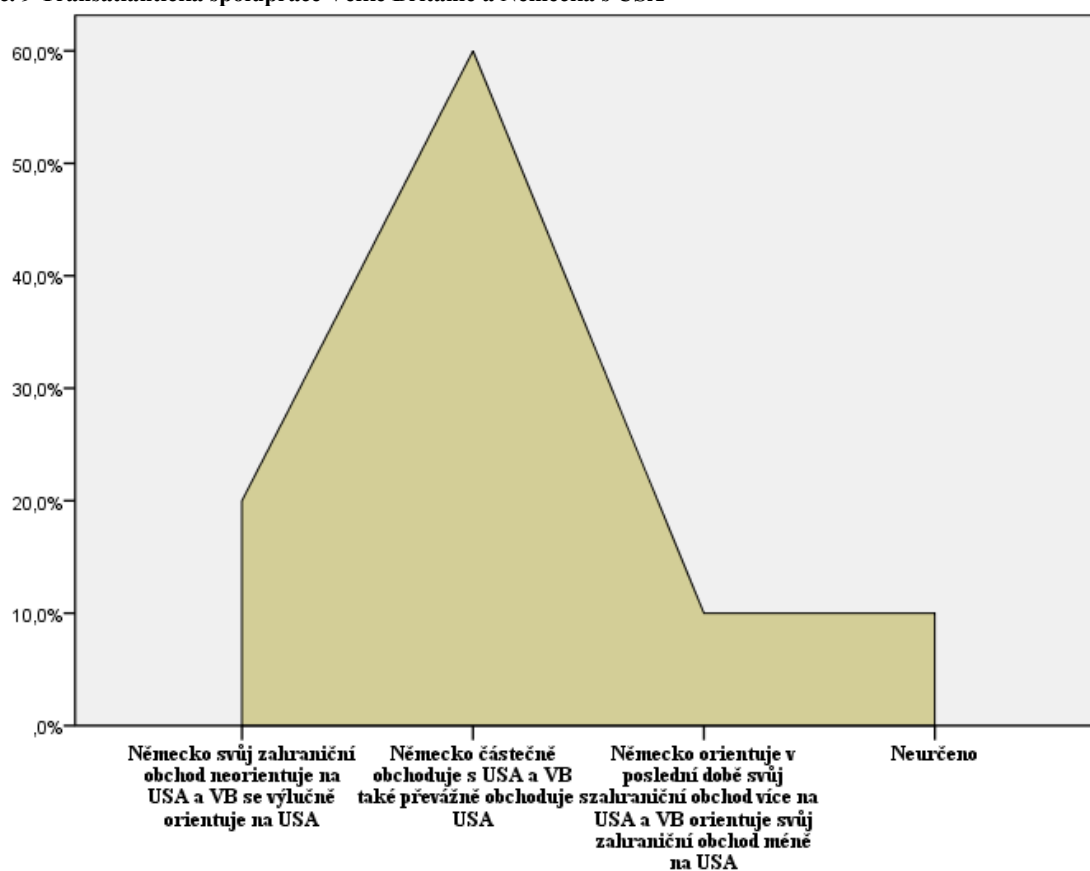
Další věcnou otázkou v provedených rozhovorech byla otázka: „Jaký je Váš názor na Transatlantickou spolupráci mezi Velkou Británií, Německem a Spojenými státy americkými? Týkala se tedy současného zahraničního obchodu Velké Británie a Německa s USA v rámci tzv. transatlantické spolupráce.

Odpovědi respondentů/odborníků se dají generalizovat do následujících 4 možných variant:

- 1 – Německo svůj zahraniční obchod neorientuje na USA a Velká Británie se výlučně orientuje na USA
- 2 – Německo částečně obchoduje s USA a Velká Británie převážně obchoduje s USA
- 3 – Německo orientuje v poslední době svůj zahraniční obchod více na USA a Velká Británie v nedávné době orientuje svůj zahraniční obchod méně na USA
- 4 – neurčeno/neznámo

Následující graf demonstruje výsledek rozhovorů.

Graf č. 9 Transatlantická spolupráce Velké Británie a Německa s USA

Zdroj: data – vlastní sběr a analýza, výstup z IBM SPSS Statistics

Z grafu č. 9, který se zabýval možností Transatlantické spolupráce Velké Británie a Německa s USA neboli zahraničním obchodem vyplývá, že největší část respondentů 60% zaujímá názor, že Německo částečně obchoduje s USA a Velká Británie převážně obchoduje s USA.¹⁴⁸ Druhá nejpravděpodobnější možnost zastoupená 20% odpovědí uvádí, že Německo svůj zahraniční obchod neorientuje na USA a Velká Británie se výlučně orientuje na USA.¹⁴⁹ Třetí a nejméně pravděpodobná možnost, zastoupená s pouhými 10% respondentů uvádí, Německo orientuje v poslední době svůj zahraniční obchod více na USA a Velká Británie v nedávné době orientuje svůj zahraniční obchod méně na USA. 10% respondentů se nevyjádřilo.

4.2.5 Současní krize eurozóny – přístupy řešení VB a Německa

Další věcnou otázkou v provedených rozhovorech byla otázka: „Jaký je Váš názor na současnou krizi eurozóny a jak, hodnotíte odlišné přístupy Velké Británie a Spolkové republiky Německa ve vztahu k eurozóně?“ Týkala se tedy současných postojů, názorů Velké Británie a Německa na řešení krize eurozóny.

Odpovědi respondentů/odborníků se dají generalizovat do následujících 4 možných variant:

- 1 – Německo se snaží řešit krizi fiskální integrací a silnějším dohledem nad slabšími ekonomikami a Velká Británie chce vystoupit (nepomáhat slabším státům)
- 2 – Německo se snaží řešit krizi půjčkami (bailout...) a Velká Británie žádá vystoupení slabších států (zejm. Řecka) z eurozóny a krizi řešit
- 3 – Německo se snaží řešit krizi eurozóny současnými nástroji a snižuje se snaha další finanční moci slabší státům a Velká Británie se snaží prosadit snižování pomoci slabším státům (problémovým státům)
- 4 – neurčeno/neznámo

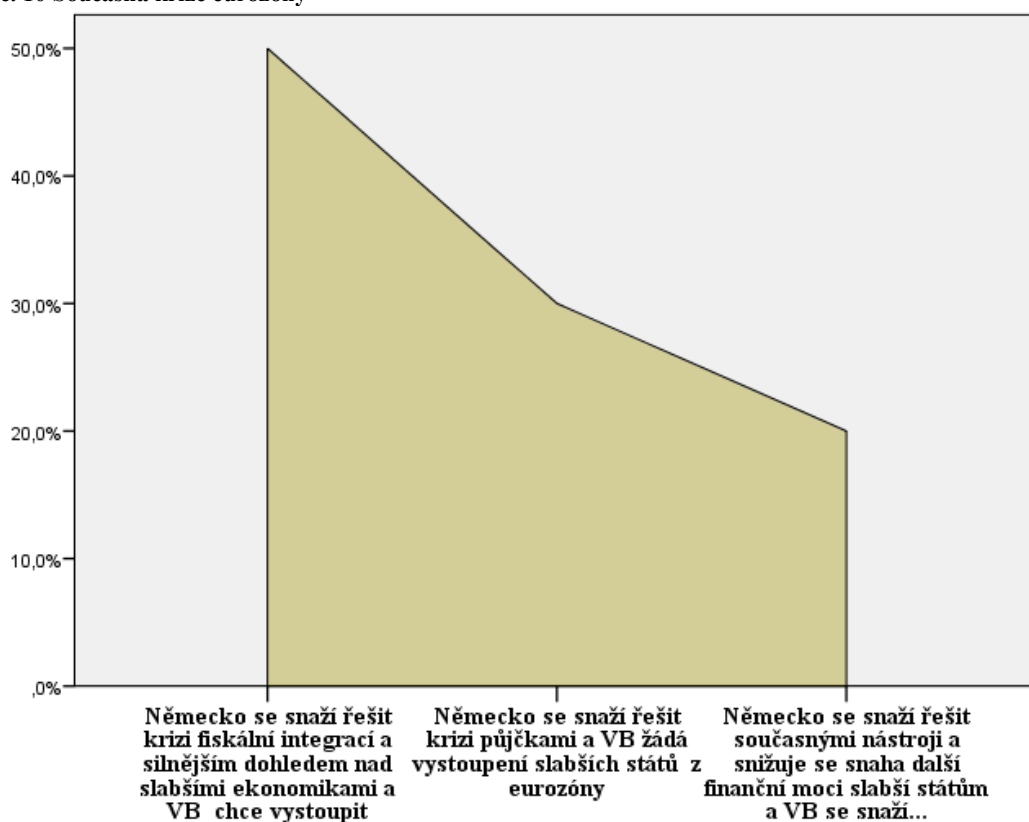
¹⁴⁷ *Samostatný rozpočet pro eurozónu* In: [online]. [cit. 2013-09-10]. Dostupné na <http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/rozpocet-pro-eurozonu-by-mela-cr-razantne-odmitnout-tvrdi-ekonom-summit-eu-010322>

¹⁴⁸ *Zahraniční obchod* In: [online]. [cit. 2013-10-10]. Dostupné na <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/velka-britanie-zahranicni-obchod-zeme-19075.html>

¹⁴⁹ *Zahraniční obchod* In: [online]. [cit. 2013-10-10]. Dostupné na <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/nemecko-zahranicni-obchod-zeme-19046.html>

Následující graf demonstruje výsledek rozhovorů.

Graf č. 10 Současná krize eurozóny

Zdroj: data – vlastní sběr a analýza, výstup z IBM SPSS Statistics

Z grafu č. 10, který se zabýval možnostmi současné krize eurozóny a odlišné přístupy Velké Británie a Spolkové republiky Německa ve vztahu k eurozóně vyplývá, že největší část respondentů 50% názorem, že Německo se snaží řešit krizi fiskální integrací a silnějším dohledem nad slabšími ekonomikami a Velká Británie chce vystoupit (nepomáhat slabším státům). Druhá nejpravděpodobnější možnost zastoupená s 30% odpovědí uvádí, Německo se snaží řešit krizi půjčkami (bailout...) a Velká Británie žádá vystoupení slabších států (zejm. Řecka) z eurozóny a krizi řešit. Třetí možnost zastoupená 20% respondentů uvádí, že Německo se snaží řešit krizi eurozóny současnými nástroji a snižuje se snaha další finanční moci slabší státům a Velká Británie se snaží prosadit snižování pomoci slabším státům (problémovým státům).

4.2.6 Zhodnocení výstupů z interview

Na základě výstupů provedených strukturovaných rozhovorů zabývajících se otázkami Evropské integrace s akcentem kladeným na zahraničně-politický postoj Velké Británie a Německa lze konstatovat:

- V Evropské unii dojde v nejbližší době ke zcela nové koncepci hospodářské a měnové unie. Tento nový směr se bude týkat členů eurozóny, kterých je v současnosti 17. V zásadě jde o **větší míru integrace a dohledu nad společnou měnovou unií**. Tento krok představuje další posun k **federativní Evropě**. Tato koncepce by měla přispět k **větší stabilitě na evropských trzích**.
- Spolková republika Německo bude i nadále vystupovat jako **ochránce a reformní člen Evropské unie**, kdežto Spojené království Velké Británie a Severního Irska bude pokračovat v nastoleném směru **spíše váhavého člena Evropské unie**. Německo bude také velmi pečlivě sledovat a hájit své ekonomické zájmy a **upevňovat si své postavení v rámci struktur Evropské unie**. Bude usilovat o udržení Evropské unie a eurozóny. Naopak Velká Británie zvažuje o **vystoupení z Evropské unie** a je zastáncem snižování počtu zásahů a nařízeních z EU.
- Německo se ve své zahraniční politice a spolupráci orientuje **výlučně na členské země EU**, kdežto Velká Británie se ve své zahraniční politice a spolupráci preferuje **země commonwealthu a U.S.A.** Tento postoj je dán zejména historickou pospolitostí jednotlivých zemí.
- Velká Británie orientuje svůj export převážně se **státy mimo Evropskou unii**. Největší exportní zemí pro VB jsou **Spojené státy**. Naopak pro Německý export jsou nejdůležitější Evropské trhy. Největší exportní zemí pro Německo je **Francie**.
- Německo se snaží dluhovou krizi řešit pomocí **fiskální integrace** jednotlivých členů eurozóny a bailouty nejvíce zasažených zemí krizí eurozóny. Naopak Velká Británie žádá **vystoupení** slabších států eurozóny a snížení finanční pomoci státům zasažených krizí.

Celkový počet zúčastněných činil deset. Z tohoto počtu dvě ženy a osm mužů. Lze konstatovat, že názorové odlišnosti byly dány zejména různorodostí povolání jednotlivých účastníků rozhovorů a i s ohledem na věk. V příložené tabulce č. 4 viz příloha č. 3 je přehledně zobrazen popis jednotlivých účastníků rozhovorů.

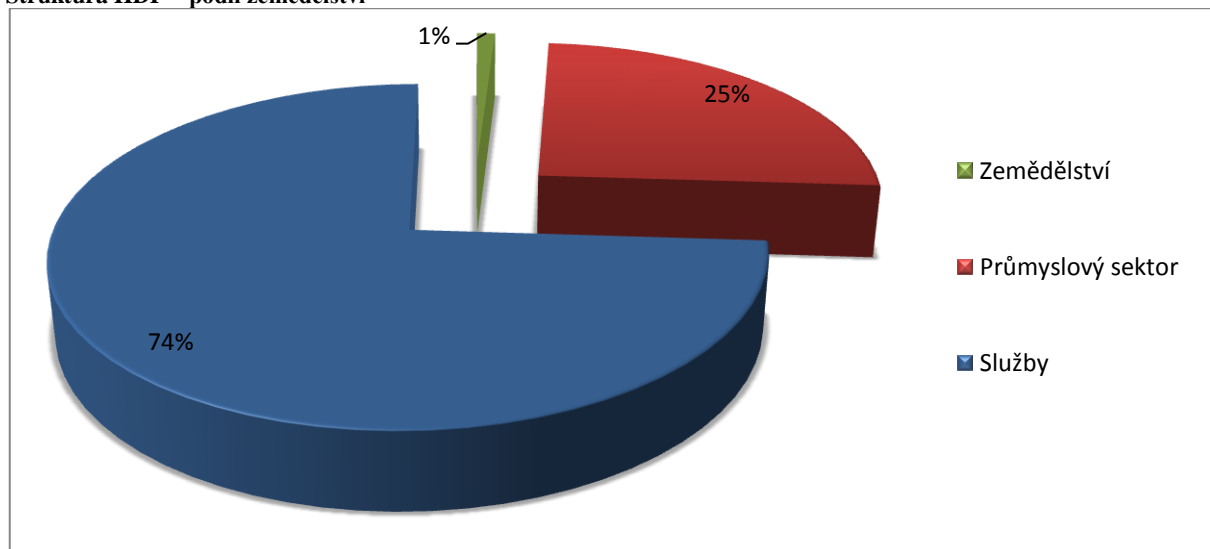
4.3 Hodnocení ekonomické situace ve VB a Německu

Nejdůležitějšími indikátory makroekonomie jsou dle Samuelson/Nordhaus¹⁵⁰: hrubý domácí produkt, míra inflace, míra nezaměstnanosti, deficit a vládní dluh, magický čtyřúhelník, zahraniční obchod, přímé zahraniční investice. Následující část popíše britskou a německou ekonomiku dle těchto indikátorů.

4.3.1 Ekonomika VB

Ekonomika Velké Británie a Severního Irska patří mezi šestou největší ekonomiku na světě a třetí po Německu a Francii v Evropě.¹⁵¹ V paritě kupní síly patří v Evropě na druhé místo po Německu.¹⁵² Britské HDP měřeny na obyvatele jsou dvadacáté největší na světě.¹⁵³ V roce 2012 patřila Velká Británie k jedenáctému největšímu vývozcí zboží na světě a v dovozu šestým.¹⁵⁴ Předpověď za 11 měsíců roku 2013 vypadá velmi optimisticky a lze očekávat podobný výsledek jako v roce 2012 či lepší.¹⁵⁵ Ekonomika Velké Británie patří k nejvíce globalizovaným ekonomikám na světě.

Struktura HDP – podíl zemědělství

Zdroj: data – Eurostat, vlastní zpracování

¹⁵⁰ SAMUELSON, P., NORDHAUS, A., William D. *Makroekonomie*, str. 77

¹⁵¹ *Měřeno nominální HDP* In: [online]. Dostupné na: http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/countries/uk_en.htm

¹⁵² *Měřeno v PPP* In: [online]. Dostupné na: http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/countries/uk_en.htm

¹⁵³ *Měřeno v nominálním vyjádření* In: [online]. Dostupné na:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=tec00114&language=en>

¹⁵⁴ *Zboží a služby dovoz a vývoz* [online]. Dostupné na:

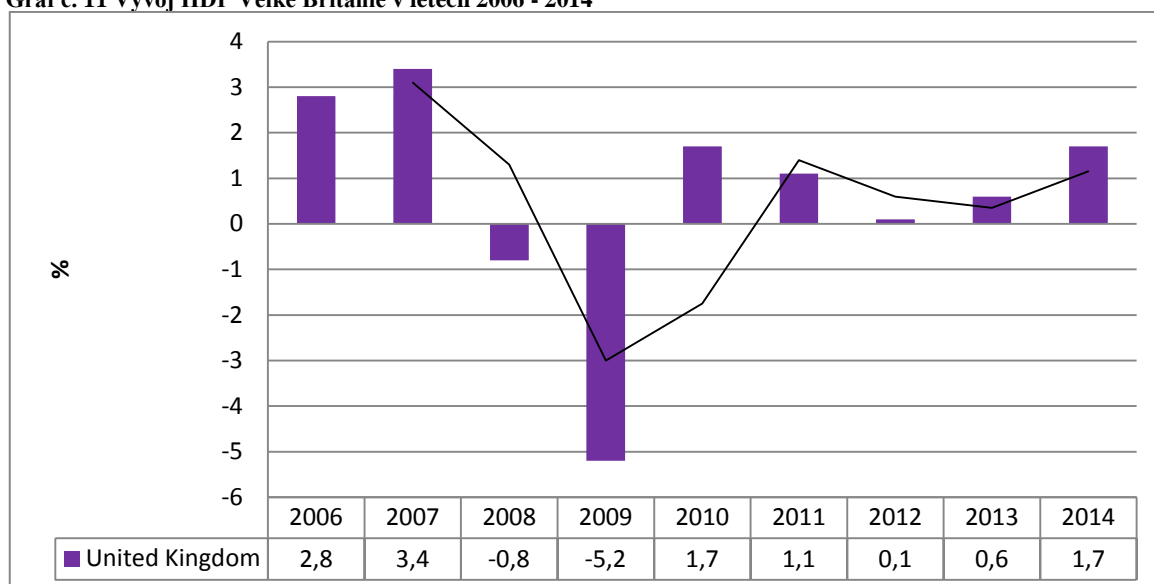
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tec00110&plugin=0>

¹⁵⁵ *Zboží a služby dovoz a vývoz* In: [online]. Dostupné na:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tec00110&plugin=0>

4.3.2 Vývoj základních makroekonomických agregátů a veličin popisující stav ekonomiky VB

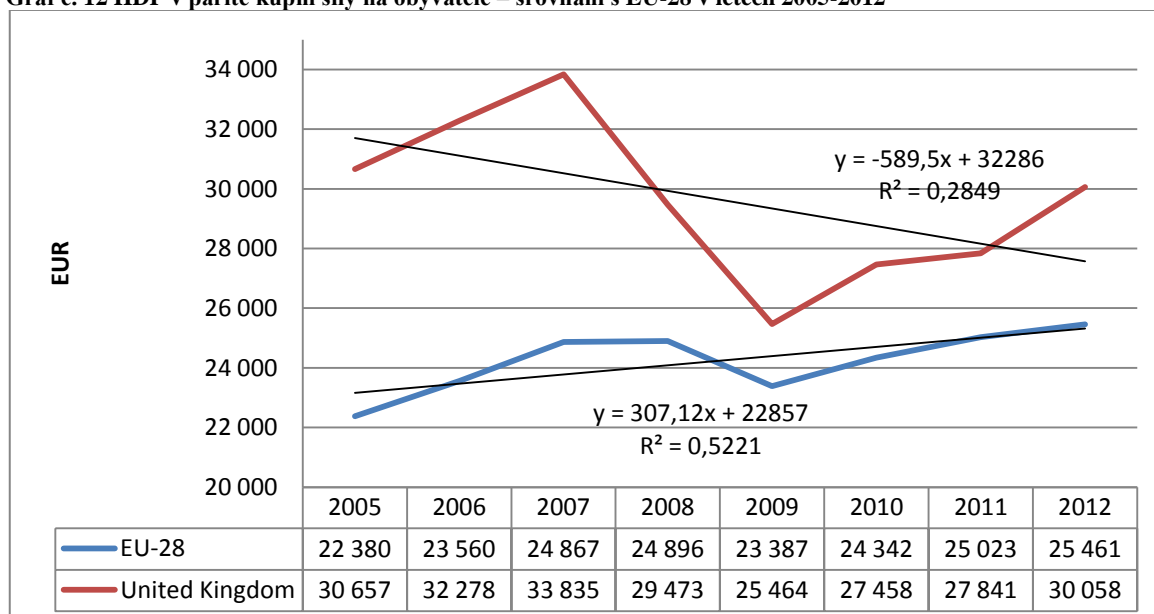
Graf č. 11 Vývoj HDP Velké Británie v letech 2006 - 2014

Zdroj: Eurostat, vlastní zpracování

Počátkem roku 2009, kdy finanční a dluhová krize dosáhla svého největšího vrcholu, lze na grafu č. 11 zcela zřetelně sledovat výraznou procentní změnu oproti roku 2008, ve kterém dochází k značnému poklesu míře růstu reálného HDP, který dosahuje záporných hodnot -5,2 procentního bodu. Počátkem roku 2010 lze pozorovat výrazné oživení a posílení s následnou stagnací kolem 1,0 - 1,7 % bodu.

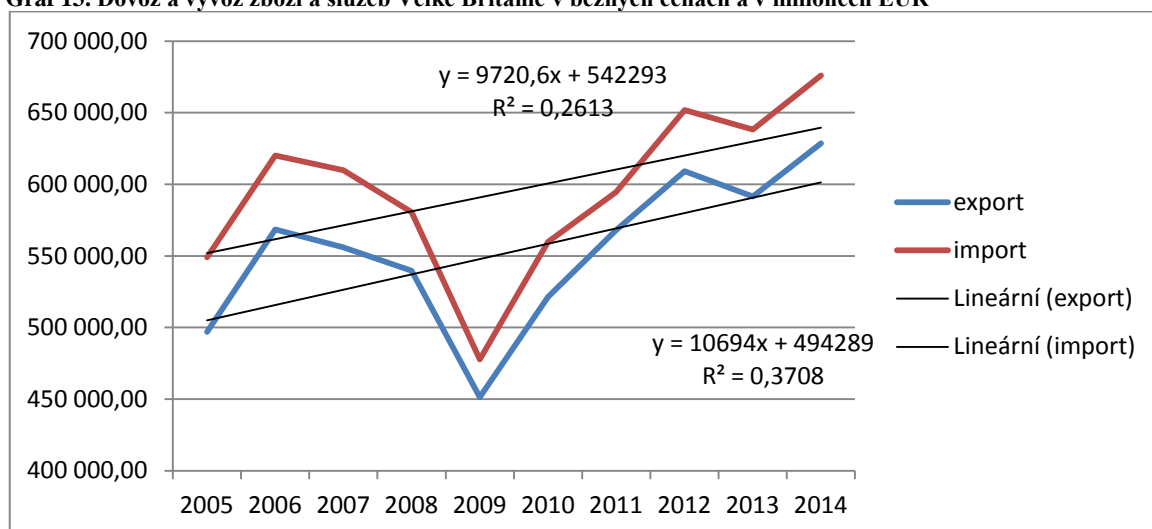
Graf č. 12 HDP v paritě kupní síly na obyvatele – srovnání s EU-28 v letech 2005-2012

Zdroj: data Eurostat, vlastní zpracování

Graf č. 12 znázorňuje HDP v paritě kupní síly na obyvatele v EUR., kde je zcela zřetelný pokles cenové hladiny a kupní síly Velké Británie, ke kterému dochází počátkem dluhové a finanční krize. Nejvýraznějšímu propadu dochází v roce 2009, a to až na 25 464 EUR na obyvatele. Poté následuje mírný růst. Průměr členských zemí EU-28 ukazuje pozvolné posilování s poklesem v krizovém roce 2009 na 23 387 EUR na obyvatele a opětovným pozvolným růstem.

Graf 13. Dovozy a vývozy zboží a služeb Velké Británie v běžných cenách a v miliónech EUR

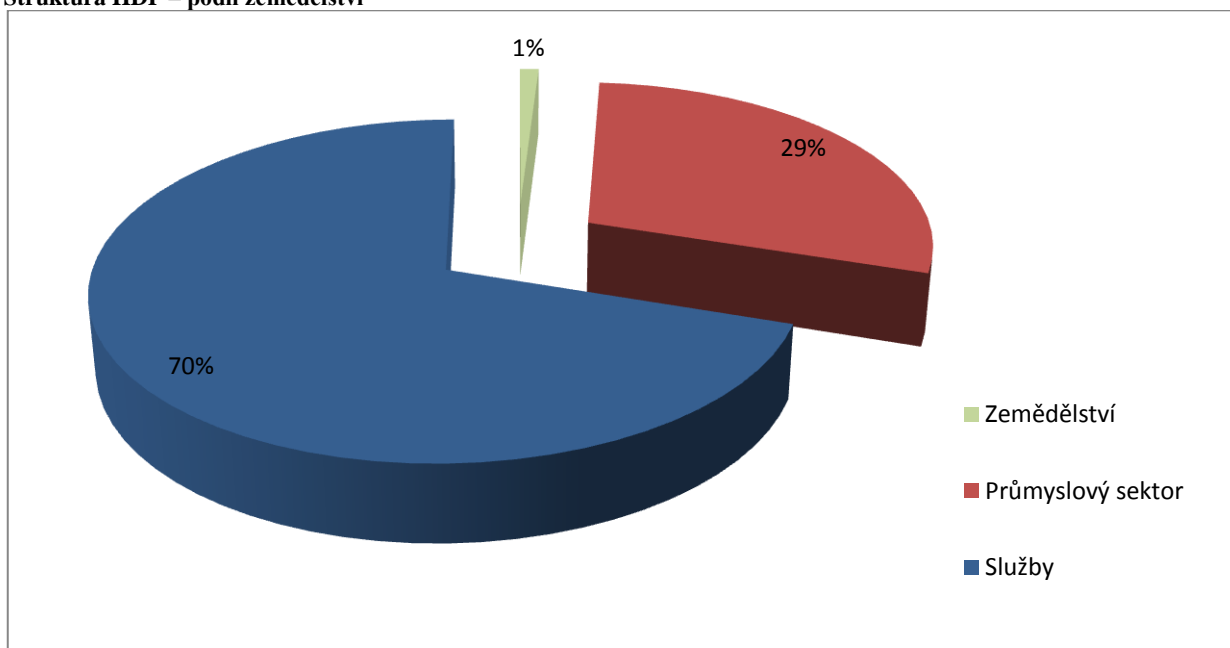
Zdroj: Eurostat, vlastní zpracování

Graf č. 13. představuje celkový dovoz a vývoz zboží a služeb Velké Británie. Z grafu je zřejmý zcela patrný propad v krizovém roce 2009, ve kterém došlo k poklesu dovozu, a to pod hranici 500.000. milionu EUR. Poté následoval růst, který provázely občasné výkyvy. Ve stejném roce došlo v oblasti vývozu k ještě ztelnějšímu propadu a to na 450.000. milionů EUR. Poté následoval růst s občasnými propady.

4.4.1 Ekonomika Německa

Ekonomika Spolkové republiky Německo je největší národní ekonomikou v Evropě. Patří na čtvrté místo s největším nominálním HDP na světě.¹⁵⁶ Páté místo zaujímá v paritě kupní síly.¹⁵⁷ Tento vývoz představuje jednu třetinu národního výstupu. Německo je druhým největším vývozcem na světě.¹⁵⁸ Německo je třetím největším dovozcem na světě.¹⁵⁹ Předpověď za 11 měsíců roku 2013 vypadá velmi pozitivně a lze očekávat lepší výsledek než v roce 2012.¹⁶⁰

Struktura HDP – podíl zemědělství

Zdroj: data – Eurostat, vlastní zpracování

¹⁵⁶ Měřeno nominální HDP In: [online]. Dostupné na: http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/countries/uk_en.htm

¹⁵⁷ Měřeno v PPP In: [online]. Dostupné na: http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/countries/uk_en.htm

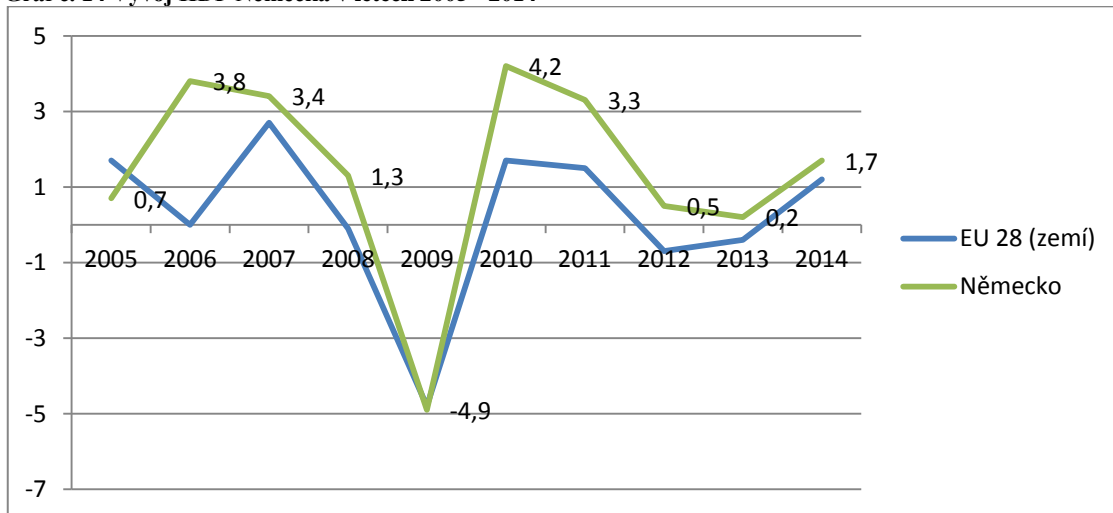
¹⁵⁸ Dovozy a vývoz světa In: [online]. Dostupné na: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/rankorder/2078rank.html>

¹⁵⁹ Dostupné na: <http://www.tatsachen-ueber-deutschland.de/cz/hospodarstvi/main-content-06/silne-hospodarstvi-v-globalnim-trhu.html>

¹⁶⁰ Dostupné na: <http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h?ptabkod=tec00110>

4.4.2 Vývoj základních makroekonomických agregátů a veličin popisující stav ekonomiky Německa

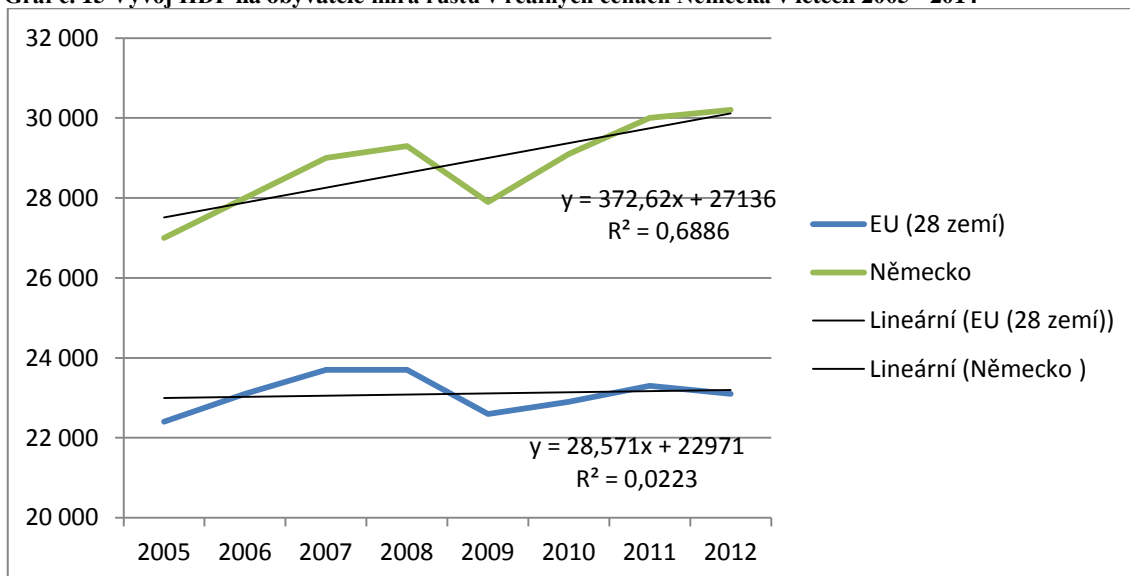
Graf č. 14 Vývoj HDP Německa v letech 2005 - 2014

Zdroj: data – Eurostat, vlatní zpracování

Počátkem roku 2009, kdy finanční a dluhová krize dosáhla svého největšího vrcholu lze na grafu č.14 zcela zřetelně sledovat výraznou procentní změnu oproti roku 2008 ve které dochází k značnému poklesu míře růstu reálného HDP, který dosahuje záporných hodnot -4,9 procentního bodu. Počátkem roku 2010 lze pozorovat výrazné oživení a posílení na 4,2 procentního bodu procentního bodu.

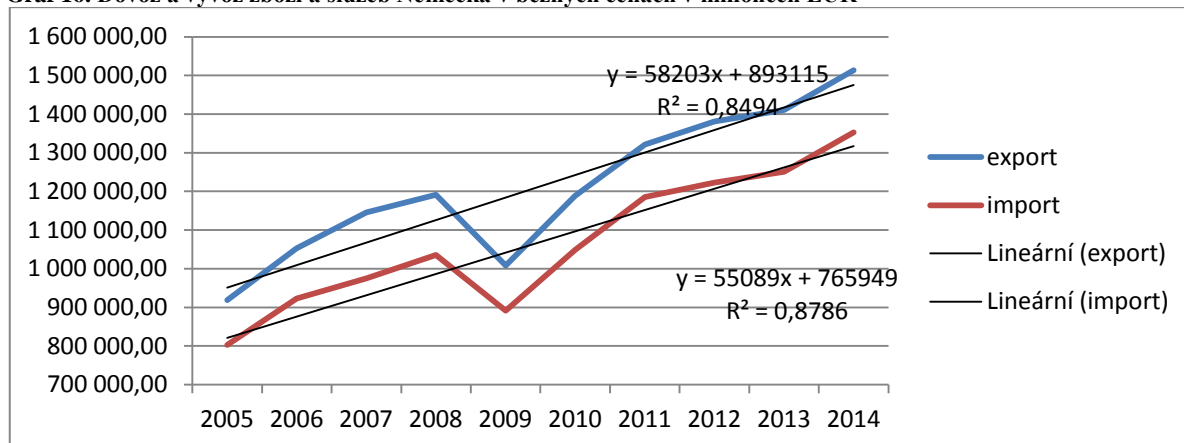
Graf č. 15 Vývoj HDP na obyvatele míra růstu v reálných cenách Německa v letech 2005 - 2014

Zdroj: data – Eurostat, vlatní zpracování

Graf č. 15 představuje vývoj HDP na obyvatele v reálných cenách (euro). Je zde zcela patrný pokles HDP Německa, který lze pozorovat v krizovém roce 2009 s výrazným propadem. Poté následuje pozvolný růst. Průměr členských zemí EU 28 si drží pozvolný růst s poklesem v roce 2009 a následným opětovným růstem.

Graf 16. Dovoz a vývoz zboží a služeb Německa v běžných cenách v miliónech EUR

Zdroj: data – Eurostat, vlatní zpracování

Graf č. 16. představuje celkový dovoz a vývoz zboží a služeb Německa. Z grafu je zcela patrný propad v krizovém roce 2009 ve kterém došlo k poklesu dovozu a to pod hranici 900.000.milionu EUR. Poté následoval růst, který provázely občasně výkyvy. Ve stejném roce došlo v oblasti vývozu k ještě znatelnějšímu propadu a to na 1000.000. milionů EUR. Poté následoval růst s občasnými výkyvy.

Ostatní makroekonomické agregáty a veličiny popisující stav ekonomiky Německa a Velké Británie viz příloha č 4.

¹⁶¹ Dostupné na:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tec00110&plugin=0>

¹⁶² Dostupné na: http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2013_autumn/uk.html

¹⁶³ Dostupné na: http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2013_autumn/uk.html

4.4.3 Zhodnocení ekonomické situace Velké Británie a Německa

Na základě výstupů a sběru dat základních makroekonomických agregátů a veličin Velké Británie a Německa lze konstatovat:

- Spojené království Velké Británie a Severního Irska již **úspěšně překonalo** dluhovou a finanční krizi. **Má velký potenciál k překonání stále trvajících hospodářské nejistoty.** Od počátku roku 2010 docházelo k postupnému posilování ekonomiky. Současný stav lze hodnotit jako **dobrý** oproti dluhové a finanční krizi s pozitivním výhledem v příštích letech. Lze říci, že recesy Velká Británie úspěšně překonala. Za třetí čtvrtletí roku 2013 **vzrostla ekonomika Velké Británie o 0,5 procentního bodu** oproti prvních dvou čtvrtletích. Tento meziroční růst způsobila zejména domácí poptávka a soukromá spotřeba. Čistý vývoz zaznamenal nárůst o 0,3 procentního bodu, ale to bylo způsobeno značným poklesem dovozu. U výhledu na následující období 2014 a 2015 lze předpokládat tempo růstu a posilování ekonomiky. U HDP se ve výhledu očekává posílení o 2,2 procentního bodu, inflace o 2,3 procentního bodu a nezaměstnanost by měla oscilovat kolem 7,5 procentního bodu za období roku 2014.¹⁶¹ Výhled na období roku 2015 předpokládá růst HDP na 2,4 procentního bodu. U inflace prognóza očekává nárůst o 2,1 procentního bodu a nezaměstnanost by se měla držet hladiny 7,3 procentního bodu.¹⁶²
- Spolková republika Německo **úspěšně překonala recesy a dluhovou krizi.** Počátkem prvního čtvrtletí roku 2010 docházelo k silnému hospodářskému růstu, nejvíce od sjednocení Německa. Tento trend pokračoval i v následujících letech s menším zpomalením růstu zejména v roce 2011. V roce 2012 rostlo hospodářství mírným tempem oproti očekávání, ale i nadále Německo potvrzovalo svoji roli ekonomicky nejsilnějšího státu v Evropě. **Ve 2. čtvrtletí roku 2013 stoupla ekonomika Německa meziročně o 0,7 procentního bodu.** Tento nárůst byl způsoben zejména zvýšením domácí poptávky, soukromé spotřeby a změny zásob. U výhledu na následující období roku 2014 lze předpokládat tempo růstu a posilování ekonomiky. U HDP se ve výhledu očekává posílení o 1,7 procentního bodu, inflace o 1,7 procentního bodu a nezaměstnanost by měla oscilovat kolem 5,3 procentního bodu za období roku 2014.¹⁶³

5 Zhodnocení výsledků a diskuze

Praktická část diplomové práce se skládá ze tří částí. V první části je provedena obsahová analýza mediálního obrazu národohospodářského a zahraničně-politického postoje Spojeného království Velké Británie, Severního Irsku a Spolkové republiky Německo.

V první výzkumné otázce šetření bylo řešeno, zda Velká Británie zaujímá euroskeptický postoj. Pokud ano je zde nastolena možnost vystoupení z Evropské unie, nedojde-li ke změně stávajících členských podmínek Velké Británie. Zejména v otázce týkající se stávajícího nastavení britského rabatu. Na základě provedeného šetření byla tato otázka kladně potvrzena. V současnosti sílí tlak veřejnosti Velké Británie na britského ministerského předsedu Davida Camerona o vypsání celostátního referenda o setrvání nebo vystoupení Velké Británie z Evropské unie. Lze tedy konstatovat, že i s touto možností musíme počítat.

Ve druhé výzkumné otázce šetření bylo řešeno, zda Německo zaujímá eurooptimistický postoj a je nakloněno větší míře společné integrace ve společenství. Pokud ano je zde nastolena možnost snahy o udržení Řecka v eurozóně i za nutnosti neustálé finanční pomoci ze strany ostatních členů evropského měnového systému. Na základě provedeného šetření byla tato otázka kladně potvrzena. V současnosti je však patrný tlak veřejnosti na spolkovou kancléřku Angelu Merkelovou. Většina obyvatel Německa je nespokojena a nesouhlasí s neustálou finanční podporou Řecka z kapes daňových poplatníků. Z ekonomického hlediska je setrvání Řecka v eurozóně nezbytné, neboť případný odchod by způsobil rozsáhlou ekonomickou krizi napříč celou Evropou.

Ve třetí výzkumné otázce bylo šetřeno, zda Velká Británie prosazuje trvalé snižování podpor v rámci společné zemědělské politiky. Na základě provedeného šetření byla tato otázka kladně potvrzena. Pro Velkou Británii je stávající nastavení podpor v rámci společné zemědělské politiky značně nevýhodné. Nastavení podpor v rámci společné zemědělské politiky úzce souvisí s příspěvky do společného rozpočtu EU. Je to tzv. britský rabat, který představuje slevu z příspěvků do společného rozpočtu. Zahrnuje 66% z rozdílu prostředků, které Velká Británie do rozpočtu vloží a příspěvky, které v rámci různých podpor a programů z Evropské unie čerpá.

Současná výše britského rabatu je pro Británii velmi nevýhodná a z dlouhodobé perspektivy neudržitelná. To lze považovat za jeden z možných důvodů silícího nesouhlasu obyvatel Velké Británie na setrvání v Evropském společenství.

Ve čtvrté výzkumné otázce bylo šetřeno, zda Německo zaujímá názor racionální reformy společné zemědělské politiky. Na základě provedeného šetření byla tato otázka kladně potvrzena. Spolková republika Německo v současnosti patří k zemím s největším příjmem finančních prostředků ze společné zemědělské politiky. Německo bude nadále usilovat o navýšení celkové výše rozpočtu Evropské unie s důrazem kladeným na rovnoměrný růst části rozpočtu – společné zemědělské politiky. V Evropském parlamentu se objevují a sílí hlasy, zejména mezi poslanci spíše euroskeptickými o zasazení opětovného navrácení pravomoci společné zemědělské politiky členskými státy. Na základě výstupů z šetření lze usuzovat, že ekonomická a politická spolupráce Velké Británie a Německa se bude i nadále spíše vzdalovat. Každá země bude sledovat především své zájmy, nehledě na nutnost vzájemné spolupráce, ale i pochopení a dosažení společného fungování jednotlivých evropských zemí jako celku.

Ve druhé části diplomové práce bylo na základě strukturovaných rozhovorů provedeno interview s účastníky zabývající se otázkami Evropské integrace s akcentem kladeným na zahraničně-politický postoj Velké Británie a Německa. Na základě odpovědí lze konstatovat, že Evropskou unii a členské státy čeká v krátkodobém i dlouhodobém horizontu přijetí zásadních stabilizačních opatření, které přispějí k ekonomické stabilitě nejenom členů Evropské unie, ale i celé Evropy. V zásadě jde o větší míru integrace a dohledu nad společnou měnovou unií. Součástí těchto opatření je Pakt stability růstu a Evropský stabilizační mechanismus. Tato opatření představují další krok k federativní Evropě. Přispějí k větší stabilitě na evropských trzích.

Spolkovou republiku Německo lze charakterizovat jako ochránce a reformního člena Evropské unie a je více než zřejmé, že tento směr bude představovat i nadále. Spojené království Velké Británie a Severního Irska lze považovat spíše za váhavého a opatrného člena Evropské unie. Německo velmi pečlivě sleduje své nejenom politické, ale i ekonomické zájmy a snaží se upevňovat své postavení v rámci struktur Evropské unie. Naopak Velká Británie je spíše stranou politického dění.

Je zastáncem snižování počtu zásahů a nařízeních, kdežto Německo prosazuje větší míru integrace. Dochází k zcela rozdílným přístupům řešení zásadních otázek fungování EU. Kupříkladu dluhovou a finanční krizí by Německo řešilo na základě fiskální integrace jednotlivých členů eurozóny a finanční pomoci zemím zasažených krizí. Velká Británie prosazuje vystoupení slabších států eurozóny a snížení finanční pomoci.

Hlavní důvody rozdílných přístupů obou zemí je třeba hledat v historických souvislostech. Velká Británie usiluje o opětovné získání statusu globální velmoci. Ráda by se aktivně podílela na celosvětovém dění. Tento postoj je i patrný v souvislosti se zahraniční politikou Velké Británie, kde prioritou zahraniční politiky je spolupráce se zeměmi Commonwealthu a nejbližším spojencem, kterými jsou pro Velkou Británii Spojené státy americké. Evropská unie a Evropa hraje také důležitou roli, ale je až spíše na druhém místě. Je to dáno i geografickou polohou Spojeného království. V posledních letech byla transatlantická spolupráce nejvíce vidět ve válkách v Afghánistánu a Iráku, kde Británie plně podporovala Spojené státy. Naopak Německo mělo spíše rezervovaný postoj k této válce a německé jednotky se bojových operací nezúčastnily. Je třeba ale zdůraznit, že v poslední době sílí úvahy o možném vystoupení Velké Británie z Evropské unie nenašly pochopení u svého nejbližšího spojence Spojených států. Administrativa demokratického prezidenta Baracka Husseina Obami, dala jasně najevo, že tento postoj nebudou Spojené státy za žádných okolností podporovat. Transatlantická spolupráce mezi Evropskou unií a U. S. A. neustále posiluje i přes citelné ochlazení vztahů. V poslední době zejména po zveřejnění odposlechů americké Národní bezpečnostní agentury a Centrální bezpečnostní služby čelních evropských politiků. Spojené státy očekávají, že za pomoci diplomacie Velké Británie budou na evropské půdě prezentovat svoje názory a stanoviska. Naopak pro Německo je nejpodstatnější dění v Evropě. Zahraniční politiku a spolupráci směřuje téměř výlučně na evropské země. Německo by si nikdy nemohlo dovolit například jako Francie, která vyslala svoje bojové jednotky počátkem roku 2013 do Mali, podniknout takovou vojenskou intervenci. Německo se snaží svůj vliv posilovat cestou diplomatických jednání a ekonomickou silou.

V poslední části diplomové práce bylo prostřednictvím sběru základních makroekonomických agregátů a veličin šetřena současná ekonomická situace Velké Británie a Německa.

Na základě těchto šetření lze konstatovat, že Spojené království Velké Británie a Severního Irska již úspěšně překonalo dluhovou a finanční krizi a má velký potenciál k překonání stále trvající hospodářské nejistoty. Lze říci, že recesi Velká Británie úspěšně překonala. U výhledu na následující období 2014 a 2015 lze předpokládat tempo růstu a posilování ekonomiky.

U hrubého domácího produktu se ve výhledu očekává posílení o 2,2 procentního bodu, inflace o 2,3 procentního bodu a nezaměstnanost by měla oscilovat kolem 7,5 procentního bodu za období roku 2014. Výhled na období roku 2015 předpokládá růst HDP na 2,4 procentního bodu. U inflace prognóza očekává nárůst o 2,1 procentního bodu a nezaměstnanost by se měla držet hladiny 7,3 procentního bodu.

Spolková republika Německo úspěšně překonala recesi a dluhovou krizi. Počátkem prvního čtvrtletí roku 2010 docházelo k silnému hospodářskému růstu, nejvíce od sjednocení Německa. Současný stav hospodářství a ekonomiky lze hodnotit jako velmi dobrý s pozitivním výhledem v příštích letech. U výhledu na následující období roku 2014 lze předpokládat tempo růstu a posilování ekonomiky. U HDP se ve výhledu očekává posílení o 1,7 procentního bodu, inflace o 1,7 procentního bodu a nezaměstnanost by měla oscilovat kolem 5,3 procentního bodu za období roku 2014. Výhled na období roku 2015 předpokládá růst HDP na 1,9 procentního bodu. U inflace prognóza očekává nárůst o 1,6 procentního bodu a nezaměstnanost by se měla držet hladiny 5,3 procentního bodu.

Prognóza na období 2014 – 2015 byla stanovena na základě údajů Evropské komise, která tento výhled stanovila na základě shody s Evropskou centrální bankou, Mezinárodním měnovým fondem, Bank of England a Bundesbank. Také ekonomické indikátory v šetření této práce potvrdily sílu ekonomik Velké Británie a Německa. Byla potvrzena větší orientace Německa na obchodní vazby se zeměmi Evropské unie a naopak byla potvrzena větší míra orientace Velké Británie na obchodní vazby mimo Evropskou unii.

6 Závěr

Evropa a státy Evropské unie stojí v současném globálním světě na rozcestí. Musí si uvědomit, jakým způsobem se postaví ostatním světovým velmocím. Evropa může vystupovat jako ekonomicky silný, velký, jednotný stát, který bude protipólem super velmocí, jako jsou Spojené státy, Rusko, Čína, anebo jako stát ve kterém, budou jednotlivé země sledovat jen svoje zájmy. Tento úkol je samozřejmě o to obtížnější, protože v Evropě není pouze jeden společný jazyk, jedna kultura, jeden národ, ale je zde několik zcela rozdílných a odlišných zemí, které přesto spojuje základní myšlenka svobody a demokracie.

Evropská unie jako celek nepatří mezi obvyklé mezivládní organizace. Je třeba si uvědomit, že v současnosti není Evropská unie státem ani na federální úrovni. Jedná se o unikátní organizaci, ve které členské země určují své směřování, ale na druhé straně na základě delegování rozhodovacích pravomocí z národní úrovně na evropskou úroveň o určitou část těchto rozhodovacích pravomocí přichází. Státy Evropské unie jsou hlavním pilířem v procesu integrace a jsou plnohodnotným členem společného právního a politického procesu. Proto je důležité analyzovat zájmy jednotlivých členských států Evropské unie, příčiny a dopady těchto zájmů pro usnadnění prognózování vývoje a směřování evropských integračních procesů.

Tato práce přispěla k rozboru odlišných přístupů a postojů dvou zcela diametrálně odlišných zemí Německa a Velké Británie. Tyto země zaujímají nepostradatelnou úlohu nejenom v Evropské unii, ale i v celé Evropě a ve světě. Je třeba zdůraznit, že i přes odlišné politické a ekonomické zájmy, tyto země mají snahu nalézt kompromis, který by přispěl k nalezení společného konsenzu jednotné Evropy.

7 Seznam použité literatury

ASH, Timothy Garton. *In Europe's name: Germany and the divided continent*. 1st Vintage Press ed. New York: Vintage Press, 1994. ISBN 06-797-5557-8.

BALDWIN, Richard E. *Ekonomie evropské integrace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, 478 s. ISBN 978-80-247-1807-1.

BARTELS, Larry M. *Unequal democracy: the political economy of the new Gilded Age*. New York: Russell Sage Foundation, 2010. ISBN 978-069-1146-232.

BEDNÁŘ, Vojtěch. *Krizová komunikace s médii*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012, 183 s. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3780-5.

BERGER, Peter L a Thomas LUCKMANN. *Sociální konstrukce reality: pojednání o sociologii vědění*. 1. vyd. Překlad Jiří Svoboda. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 1999, 214 s. ISBN 80-859-5946-1.

BOHÁČKOVÁ, Ivana, Vladimír JENÍČEK a Miroslav SVATOŠ. *Evropská integrace*. Vyd. 1. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta ve vydavatelství Credit, 2003, 189 s. ISBN 978-80-213-0983-82008.

BURTON, Graeme. *Úvod do studia médií*. 1. vyd. Brno: Barrister, 2001, 390 s. ISBN 80-859-4767-6.

FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. *Evropská unie*. 2., dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009, 803 s. ISBN 978-807-3252-236.

FULBROOK, Mary. *Dějiny moderního Německa: od roku 1918 po současnost*. 1. vyd. Překlad Eva Prášková. Praha: Grada, 2010, 304 s. D (Grada). ISBN 978-802-4731-049.

GERBET, Pierre a Jan EICHLER. *Budování Evropy*. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2004, 450 s. ISBN 80-246-0111-7

Giehle Sabine, Schayan Janet, IN ZUSAMMENARBEIT MIT DEM AUSWÄRTIGEN AMT, Berlin. *Tatsachen über Deutschland*. Frankfurt, M: Societäts-Verl, 2008. ISBN 978-379-7310-873.

GORNIG, Hrsg. *Von der Bonner zur Berliner Republik: 10 Jahre Deutsche Einheit*. Wiesbaden: Westdt. Verl, 2000. ISBN 978-353-1134-406. str. 493

GREEN, Simon a William E PATERSON. *Governance in contemporary Germany: the semisovereign state revisited*. New York: Cambridge University Press, 2005, xii, 338 p. ISBN 978-052-1613-163.

HAFTENDORN, Helga. *Coming of age: German foreign policy since 1945*. Lanham, Md.: Rowman, c2006, xi, 441 p. ISBN 978-074-2538-757.

HOBZA, Alexandr. *Evropská unie a hospodářské reformy*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2009, xxxi, 352 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-122-2.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. JIRÁK JAN; KÖPPLOVÁ BARBARA. *Masová média*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, 413 s. ISBN 978-807-3674-663.

KATZENSTEIN, Peter J. *Tamed power: Germany in Europe*. Ithaca, N.Y.: Cornell University Press, 1997, xiv, 314 p. ISBN 08-014-8449-9.

KÖNIG, Petr. *Učebnice evropské integrace*. Vyd. 1. Brno: Barrister, 2006, 414 s. ISBN 80-736-4022-8.

Lenka Rovná, Zuzana Kasáková, Jan Váška. *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii: europeizace vybraných zemí EU*. 1. vyd. Editor Praha: Eurolex Bohemia, 2007, 333 s. ISBN 978-808-7134-108.

MAJEROVÁ, Věra. *Sociologie venkova a zemědělství*. Vyd. 2. Praha: Credit, 1998, 146 s. ISBN 80-213-0431-6.

MAULL, Hanns. *Germany's uncertain power: foreign policy of the Berlin Republic*. New York: Palgrave Macmillan, 2006, xvi, 296 p. ISBN 978-140-3946-621.

MORGAN, Kenneth O. *Dějiny Británie*. Praha: Lidové noviny, 1998, 639 s. ISBN 80-710-6347-9.

REIFOVÁ, Irena. *Slovník mediální komunikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004, 327 s. ISBN 80-717-8926-7.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, 293 s. ISBN 978-807-3676-834.

WASSON, Ellis Archer. *Dějiny moderní Británie: od roku 1714 po dnešek*. 1. vyd. Překlad Tomáš Znamenáček. Praha: Grada, 2010, 429 s. ISBN 978-802-4732-671.

WURZEL, Rudiger. *Environmental policy-making in Britain, Germany and the European Union: the europeanisation of air and water pollution control*. New York: Manchester University Press, 2002, xviii, 318 s. Issues in environmental politics. ISBN 07-190-5997-6.

Internetové zdroje dat (online databáze)

ČSU:

<http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h?ptabkod=teina050> [cit.09/09/2013]

Eurostat:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/> [cit.08/07/2013]

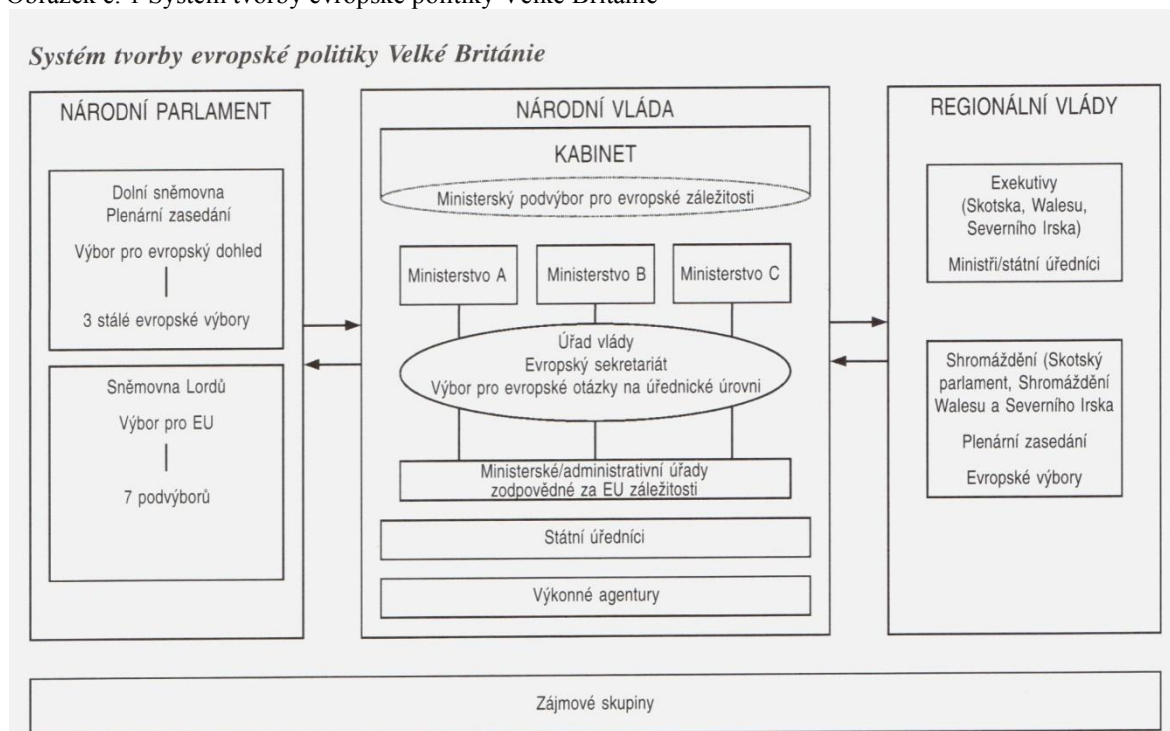
OECD Statistics databases:

http://www.oecd-ilibrary.org/economics/country-statistical-profiles-key-tables-from-oecd_20752288 [cit.08/08/2013]

8 Přílohy

8.1 Příloha č. 1 – Doplnění kapitoly č. 3

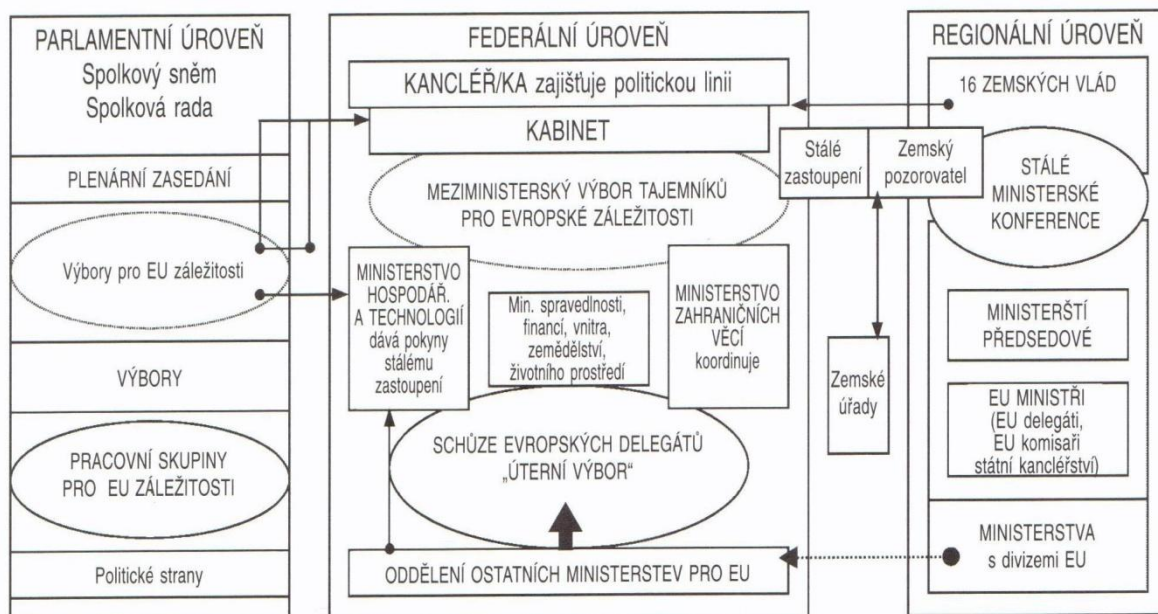
Obrázek č. 1 Systém tvorby evropské politiky Velké Británie

Zdroj: Lenka Rovná, Zuzana Kasáková, Jan Váška. *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii: europeizace vybraných zemí EU*, str. 195

Obrázek č. 2 Systém tvorby evropské politiky Velké Británie

Systém tvorby evropské politiky Německa

Zdroj: Lenka Rovná, Zuzana Kasáková, Jan Váška. *Evropská unie v členských státech a členské státy v Evropské unii: europeizace vybraných zemí EU*, str. 107.

8.1.2 Příloha č. 2 – Doplnění kapitoly č. 4

Tabulka č. 3 Zkoumané články mediální analýzy

Autor	Postoj	Dostupné z	Titulek	Datum
Ian Traynor	Eurooptimista	http://www.theguardian.com/world/2013/may/15/germany-campaign-uk-eu	Germany backs campaign to keep UK in EU	15 May 2013
Ian Traynor	Eurooptimista	http://www.theguardian.com/world/2013/may/16/berlin-opposition-policing-optout-britain	Berlin signals opposition to EU policing and justice opt-out by Britain	16 May 2013
Barry Eichengreen	Euroskeptik	http://www.theguardian.com/business/2013/sep/12/eurozone-collapse-avoided-hard-landing	Eurozone collapse has been avoided but a hard landing is still possible	12 September 2013
Ewen MacAskill	Eurooptimista	http://www.theguardian.com/world/2013/jan/23/obama-administration-uk-eu	Obama administration reiterates belief UK is stronger within EU	23 January 2013
Patrik Wintour	Euroskeptik	http://www.theguardian.com/politics/2013/may/22/david-cameron-eu-referendum	David Cameron stands firm on EU referendum date	22 May 2013
Daniel Boffey	Euroskeptik	http://www.theguardian.com/politics/2012/nov/17/eu-referendum-poll	56% of Britons would vote to quit EU in referendum, poll finds	17 November 2012
Julian Borger	Eurooptimista	http://www.theguardian.com/business/2013/may/27/eu-exit-risks-us-trade-deal	EU exit would put US trade deal at risk, Britain warned	27 May 2013
Larry Elliott	Euroskeptik	http://www.theguardian.com/politics/2013/jan/23/britain-leaving-eu-threat-global-economy	Britain leaving EU major threat to global economy, says Sir Martin Sorrell	23 January 2013
Helena Morrissey	Euroskeptik	http://www.telegraph.co.uk/finance/comment/10206639/Enough-is-enough-lets-leave-the-EU.html	Enough is enough - let's leave the EU	27 July 2013
Dominic Lawson	Euroskeptik	http://www.thesundaytimes.co.uk/sto/Magazine/article1311777.ece	The new map of Europe	15 September 2013
Lindsay McIntosh	Eurooptimista	http://www.thetimes.co.uk/tto/news/politics/article3883543.ece	Go fight for the Union, Cameron tells Tories	1 October 2013
Philippe Naughton	Euroskeptik	http://www.thetimes.co.uk/tto/news/politics/article3765643.ece	Clegg says 'when not if' for EU referendum	15 May 2013

Gisela Stuart	Euroskeptik	http://www.thetimes.co.uk/tto/opinion/columnists/article3758539.ece	The EU has pushed Britain 'out' already	8 May 2013
David Charter	Euroskeptik	http://www.thetimes.co.uk/tto/arts/books/non-fiction/article3790470.ece	Au Revoir, Europe: What if Britain left the EU?	June 15 2013
Nigel Lawson	Euroskeptik	http://www.thetimes.co.uk/tto/opinion/columnists/article3757562.ece	I'll be voting to quit the EU	7 May 2013
Philippe Naughton	Euroskeptik	http://www.thetimes.co.uk/tto/news/politics/article3665691.ece	Reaction to Cameron referendum speech	23 January 2013
Billy Kenber	Eurooptimist a	http://www.thetimes.co.uk/tto/news/politics/article3739395.ece	Stay in EU but renegotiate the rules on jobs, say businessmen	15 April 2013
Kamal Ahmed	Eurooptimist a	http://www.telegraph.co.uk/finance/globalbusiness/10372292/UK-exit-from-EU-risks-infrastructure-funding-says-Hitachi.html	UK exit from EU risks infrastructure funding	11 October 2013
James Kirkup	Euroskeptik	http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/eu/10413440/EU-referendum-may-confuse-voters-not-aware-country-is-part-of-union.html	EU referendum may confuse voters 'not aware country is part of union'	29 October 2013
Sajid Javid	Euroskeptik	http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/eu/10289963/Leaving-EU-will-offer-Britain-new-opportunities-Sajid-Javid-says.html	Leaving EU will offer Britain new opportunities	5 September 2013
Christopher Williams	Eurooptimist a	http://www.telegraph.co.uk/finance/newsbysector/mediatechnologyandtelecoms/10207681/Being-in-EU-is-good-for-Britain-says-Darroch.html	Being in EU is good for Britain	28 Juli 2013
Andrew Marr	Euroskeptik	http://www.telegraph.co.uk/news/politics/david-cameron/10342435/David-Cameron-Britain-may-have-to-leave-ECHR.html	David Cameron: Britain may have to leave ECHR	29 September 2013
James Kirkup	Euroskeptik	http://blogs.telegraph.co.uk/news/jameskirkup/100190859/david-cameron-and-the-eu-budget-sometimes-a-veto-is-not-a-veto/	David Cameron and the EU budget: sometimes, a veto is not a veto	21 November 2012

Rebecca Burn	Eurooptimist a	http://www.telegraph.co.uk/finance/newsbysector/industry/10309705/Stick-with-reformed-EU-say-SMEs.html	Stick with reformed EU, say SMEs	14 September 2013
Gabriel Rath	Euroskeptik	http://www.neues-deutschland.de/artikel/833083.briten-wuerden-merkel-waehlen.html?sstr=europa union	Briten würden Merkel wählen	13 September 2013
Dietmar Neuerer	Eurooptimist a	http://www.handelsblatt.com/politik/international/rettungsverbund-ohne-iwf-allianz-der-euro-retteur-zeigt-tiefe-risse/8352852.html	Allianz der Euro-Retter zeigt tiefe Risse	14 Juni 2013
Deutsche Presse-Agentur	Euroskeptik	http://www.handelsblatt.com/politik/international/barraso-warnt-in-der-euro-krise-sind-rueckschlaege-moeglich/8977602.html	In der Euro-Krise sind Rückschläge möglich	24 October 2013
Nachrichtenagentur	Eurooptimist a	http://www.handelsblatt.com/politik/international/finanzplan-bis-2020-steht-eu-legt-1-000-000-000-000-euro-streit-bei/8417980.html	EU legt 1.000.000.000.000-Euro-Streit bei	27. June 2013
Deutsche Presse-Agentur	Euroskeptik	http://www.handelsblatt.com/politik/international/rekordschulden-in-euro-zone-griechischer-schuldenberg-waechst/8531240.html	Griechischer Schuldenberg wächst	22. Juli 2013
Jan Mallien	Euroskeptik	http://blog.handelsblatt.com/handelsblog/2013/08/08/deutschland-muss-raus-aus-der-export-falle/	Deutschland muss raus aus der Export-Falle	8. August 2013
Deutsche Presse-Agentur	Eurooptimist a	http://www.handelsblatt.com/politik/international/neue-runde-im-haushaltsstreit-regierungen-erhoehen-eu-budget/9005334.html	Regierungen erhöhen EU-Budget	30. October
Harold James und Max Otte	Euroskeptik	http://www.handelsblatt.com/politik/oekonomie/nachrichten/harold-james-und-max-otte-europa-sollte-zurueck-in-die-zeit-vor-1648/8380386.html	Europa sollte zurück in die Zeit vor 1648	24. Juni 2013
Jan Mallien	Eurooptimist a	http://www.handelsblatt.com/politik/konjunktur/nachrichten/euro-krise-das-ende-der-historischen-rezession-/8636800.html	Das Ende der historischen Rezession	14 August 2013

Katharina Strobel	Eurooptimista	http://www.neues-deutschland.de/artikel/837632.der-eu-weite-wahlkampf-hat-begonnen.html?sstr=Europa	Der EU-weite Wahlkampf hat begonnen	1. November 2013
Nachrichtenagentur	Eurooptimista	http://www.neues-deutschland.de/artikel/838498.bundesregierung-nicht-in-kontakt-mit-nsa-kritikern-in-berlin.html	Bundesregierung nicht in Kontakt mit NSA-Kritikern in Berlin	8. November 2013
Nachrichtenagentur	Eurooptimista	http://www.neues-deutschland.de/artikel/838296.politiker-der-union-schworen-auf-sparkurs-ein.html	Politiker der Union schwören auf Sparkurs ein	7. November 2013
Kurt Stenger	Euroskeptik	http://www.neues-deutschland.de/artikel/838305.milliarden-auf-dem-papier.html	Milliarden auf dem Papier	8. November 2013
Hermannus Pfeiffer	Euroskeptik	http://www.neues-deutschland.de/artikel/831603.die-welt-in-waehrungsturbulenzen.html?sstr=Wirtschaft	Die Welt in Währungsturbulenzen	29. August 2013
Oliver Eberhardt	Eurooptimista	http://www.neues-deutschland.de/artikel/827757.die-wirtschaft-schnellstmoeglich-ankurbeln.html?sstr=Europ%E4ische Union	Die Wirtschaft »schnellstmöglich ankurbeln«	18. Juli 2013
Sahra Wagenkecht	Euroskeptik	http://www.neues-deutschland.de/artikel/827455.europas-schande.html?sstr=Europ%E4ische Union	Europas Schande	15. juli 2013
Leona Šlajchrtová	Euroskeptik	http://zpravy.idnes.cz/cameron-slibil-referendum-o-setrvani-britanie-v-eu-fwk-zahranicni.aspx?c=A130123_094631_zahranicni_ad	Cameron slíbil referendum o setrvání Británie v EU po roce 2015	23. ledna 2013
ČTK	Eurooptimista	http://ekonomika.idnes.cz/v-ritele-musi-znovu-pomoci-recku-rika-nemecky-ministr-schauble-psy-eko-zahranicni.aspx?c=A130820_162348_eko-zahranicni_spi	Věřitelé musí znovu pomoci Řecku, říká německý ministr Schäuble	20. srpna 2013
Luboš Palata	Eurooptimista	http://zpravy.idnes.cz/britanie-eu-meron-0ox-zahranicni.aspx?c=A130110	Zapomeňte na odchod z Evropské unie, varují USA	10. ledna 2013

		182600_zahranicni_pul	Velkou Británii	
Iva Špačková	Eurooptimista	http://ekonomika.idnes.cz/eurozona-i-eu-se-ve-druhem-ctvrtleti-vymanily-z-recese-p1i-eko_euro.aspx?c=A130814_114225_eko_euro_neh	Evropa se vymanila z recese. Táhne ji Německo s Francií	14. srpna 2013
Michael Erhart	Euroskeptik	http://zpravy.idnes.cz/nejpopularnejsi-evropskou-destinaci-pro-imigranty-je-velka-britanie-1kc-zahranicni.aspx?c=A130207_162605_zahranicni_jav	Británie je evropský hit imigrantů. Tamní vláda je straší deštěm a jídlem	8. února 2013
Filip Horáček	Euroskeptik	http://ekonomika.idnes.cz/zahranicni-pomoc-nebude-recku-stacit-boji-se-bundesbanka-pkl-eko_euro.aspx?c=A130811_171411_eko_euro_fih	Řecko bude potřebovat další pomoc, bojí se Bundesbanka	11. srpna 2013
Luboš Palata	Eurooptimista	http://zpravy.idnes.cz/britanie-imigrace-polaci-rumuni-bulhari-f07-zahranicni.aspx?c=A121227_194529_zahranicni_pul	Británie je stále méně britská. Rumuny a Bulhary už nechťejí	28. prosince 2013
Filip Horáček, Michael Erhart	Euroskeptik	http://zpravy.idnes.cz/cameron-chce-prehodnotit-vztah-britanie-s-eu-f3f-zahranicni.aspx?c=A130929_123051_zahranicni_neh	Cameron chce radikálně přehodnotit vztah Británie s EU	29. September 2013
Jan Němec	Eurooptimista	http://byznys.ihned.cz/c1-60828290-nemecko-dobylo-evropu-slo-to-i-beze-zbrani	Německo dobylo Evropu. Dominanci získalo i bez jediného výstřelu	22. srpna 2013
Jan Bumba	Eurooptimista	http://ekonom.ihned.cz/c1-59135030-odchod-britanie-z-eu-nocni-mura-pro-byznys	Odchod británie z EU ? Noční můra pro byznys	18. ledna 2013
Pavla Francová	Eurooptimista	http://byznys.ihned.cz/c1-60422590-statisticky-je-z-recese-venku-eu-i-eurozona-jejich-ekonomiky-vyrostly-o-0-3	Statisticky je z recese venku EU i eurozóna. Jejich ekonomiky vyrostly o 0,3 %	14. srpna 2013
ČTK	Eurooptimista	http://zpravy.ihned.cz/c1-56107980-v-zajmu-britanie-je-zustat-v-eu-ale-za-jinych-clenskych-podminek-rikaji-britsti-euroskeptici	V zájmu Británie je zůstat v EU. Ale za jiných členských podmínek	11. Černa 2012
Pavla Francová	Eurooptimista	http://byznys.ihned.cz/c1-60873390-at-uz-bude-vlada-jakakoli-nemecko-pritvrdi-v	Ať už bude vláda jakákoli, Německo	25. september

		evropske-politice-rika-tamni-expert-jopp	přítvrdí v evropské politice	2013
Monika Ďuričková	Euroskeptik	http://byznys.ihned.cz/c1-56089780-cameron-chce-ubranit-britanii-pred-plany-na-superstat-odmita-navrhy-merkelove	Cameron chce ubránit Británii před plány na superstát	10. Cervna 2012
Michal Valentík	Euroskeptik	http://byznys.ihned.cz/c1-59211410-britanie-bude-mit-mene-duvodu-zustat-v-evropske-unii-brexitu-ale-bude-chtit-zabranit-berlin	Británie bude mít méně důvodů zůstat v Evropské unii.	4 Února 2013
Ian Buruma	Euroskeptik	http://dialog.ihned.cz/c1-59258870-potrebuje-evropa-velkou-britanii	Potřebuje Evropa Velkou Británii?	5 Února 2013
Jacques Rupnik	Eurooptimista	http://pravo.newtonit.cz/default.asp?cache=457714	Evropa na rozcestí	29. Srpna 2013
Lukáš Jelínek	Eurooptimista	http://pravo.newtonit.cz/default.asp?cache=157604	Unie by se podle Camerona mohla rozšířit až po Ural	2. července 2013
ČTK	Eurooptimista	http://pravo.newtonit.cz/default.asp?cache=819042	Krize slábne, optimismus vývozců roste	19. Srpen 2013
Alexandr Mitrofanov	Euroskeptik	http://pravo.newtonit.cz/default.asp?cache=305156	Cameron sice nemá jistotu, je nicméně pevně přesvědčen	30. Srpna 2013
Jan Švábek	Eurooptimista	http://pravo.newtonit.cz/default.asp?cache=347561	Stát nerespektuje normy EU	10. Srpna. 2013

Zdroj: Vlastní zpracování

8.1.3 Příloha č. 3 – Doplnění kapitoly č. 4

Dotazovací nástroj a přepis strukturovaného interview

Struktura otázek

- 1) Stručně se představte.
- 2) Specifikujte hlavní zaměření Vašich aktivit.
- 3) Proč jste si zvolil (a) Vaše zaměření?
- 4) Jak dlouho se zabýváte danou problematikou?
- 5) Jak byste ve stručnosti zhodnotil (a) současné směřování EU?
- 6) Čím se podle Vás nejvíce rozcházejí v kontextu evropské integrace Velká Británie a Spolková republika Německo?
- 7) Jak hodnotíte současnou pozici Spojeného království a Spolkové republiky Německa v kontextu EU a ostatních členských států?
- 8) Jak byste charakterizoval (a) zahraniční politiku Spojeného království a Spolkové republiky Německa? Čím se podle Vás nejvíce odlišují?
- 9) Jaký je Váš názor na současnou krizi eurozóny a jak, hodnotíte odlišné přístupy Velké Británie a Spolkové republiky Německa ve vztahu k eurozóně?
- 10) Jaký je Váš názor na Transatlantickou spolupráci mezi Velkou Británií, Německem a Spojenými státy americkými?
- 11) Mohl (a) byste vysvětlit britskou rozpočtovou otázku – čerpání z evropského rozpočtu, která vznikla vstupem Spojeného království do ES? Dále pak z jakých příčin byla Spolková republika největším plátcem? (Historický kontext 2. světové války)

1) Stručně se představte.

Jmenuji se Borek Severa. Já jsem od roku 1992 reprezentantem liberální nadace Friedricha Neumana v České republice, nejprve teda v Československu. Dneska spadá pod pražskou kancelář 8 nových zemí EU ve střední Evropě a Pobaltí. Co se týká mé osoby já jsem se narodil v Československu, ale jsem takzvané emigrantské dítě. Od roku 1968 jsem žil v Německu. Vystudoval jsem tam, pracoval a byl jsem i politicky angažován v liberální straně FDP a potom na doporučení některých přátel, kteří věděli, že pocházím odsud jsem se pak v roce 1991 nechal přemluvit. Nejdříve na krátkou dobu, převzít tady projekt Friedricha Naumanna a pak se z toho stala trochu delší anabáze a v podstatě dnes jsem tady 22 let. Do politické strany FDP jsem vstoupil v roce 1974 ještě jako student. Zakládal jsem mladé liberály spolu s dnešním ministrem zahraničí Guidem Westerwellem a ještě některými jinými lidmi, takže v podstatě od roku 1974.

2) Specifikujte hlavní zaměření Vašich aktivit.

Jsme nadací pro liberální politiku. Pro propagaci hodnot a svobody. My jsme součástí velice specifického systému, který existuje v Německu v politických nadacích, který byl založen po válce, aby došlo k určité osvětě obyvatelstva a nemohli se lidé tak jednoduše zfanatizovat, jako se tomu stalo ve 30 letech 20. století. V podstatě každá politická strana má ze zákona právo vést a vytvářet vzdělávací politiku a formou politických nadací. Naše nadace je tedy nadací liberální a my působíme jak v Německu, kde máme několik takových poboček, kde děláme semináře, workshopy, přednášky. Děláme pro školy určité aktivity. Současně působíme i v zahraničí. V současnosti jsme slavili 50 let zahraniční spolupráce, kde působíme v nejrůznějších zemích světa od Jižní Ameriky, přes Afriku až po Asii. V podstatě podporujeme zase buď politické strany, které jsou liberálně orientované nebo Think Thanky, které jsou politicky orientované nebo jiné instituce, které šíří liberální hodnoty.

3) Proč jste si zvolil (a) Vaše zaměření?

Já jsem byl vždycky člověk, který se považoval za liberálně smýšlející. Já jsem rozhodně nikdy nebyl levičkem, ale zase bych nedokázal být klasickým radikálním konzervativcem, protože mi to jde trochu prosti srsti. Tzn. ještě předtím, než jsem se začal politicky angažovat, tak bych vždy volil nějakou středovou stranu.

Tohle bylo také dáno tím, že jsem měl spoustu přátel na univerzitě frankfurtský, byli aktivní a jednoho dne mi řekli, tak pojď taky něco dělat. Tam jsem propojil svoje osobní cítění s určitou potřebou se angažovat, protože si myslím, že lidi by neměli jenom o něčem mluvit, ale taky něco udělat.

4) Jak dlouho se zabýváte danou problematikou?

22 let

5) Jak byste ve stručnosti zhodnotil (a) současné směřování EU?

Já si myslím, že EU se nachází na rozcestí, protože EU bych řekl by na jednu straně chtěla víc být takovým spolkovým státem, ale na druhé straně bych řekl, ty priority, které zejména v Bruselu jsou dány nejsou úplně identické s tím, co občané očekávají. Já si myslím, že EU by se měla především koncertovat na oblasti, kde je potřeba společnou spolupráci zemí. Jedná se o politiku obranou, ekonomickou, zahraniční. Ale já si myslím, že EU a zejména evropský parlament se utápí v detailech deregulaci některých věcí, které je možné dělat na národní úrovni, na regionální úrovni. Snaží se regulovat každý detail, když se podíváte kolik existuje směrnic, tak místo aby se směrnice rušily tak se dělají nové. Myslím si, že EU ztrácí určitou řekl bych sílu, tah na branku s tím, že se rozstříštuje ve věcech, kterých když se podívám na Spolkovou republiku Německo, tak tam je jasně definováno, co je otázka nebo v USA co je otázka federální a co je otázka jednotlivých spolkových zemí v Německu nebo státu v USA. A spoustu věcí se dá řešit v místě. Není proto třeba aby se EU se starala o to, jestli žáby mají, když jdou přes ulici tunel, který je široký tolik a tolik. Myslím si, že to je strašná chyba a samozřejmě tím ta byrokracie neexistují ty možnosti, aby Brusel koncentroval to, co je třeba dělat společně. EU nehraje v mezinárodní politice, hraje spíše marginální roli, ale když se podíváte na ty poslední Mali, Libye. Vždy si tam dělali, co chtějí Francouzy a neexistuje společný jednotný postup jako celek všech států EU. V té politice je to trošku taky. Já si myslím, že EU si musí vyjasnit během krátké doby, co chce být. Jestli chce být mocným regulátorem všeho i na úkor individuální svobody občanů. Já si myslím, že v okamžiku kdy Vám začnou předepisovat u domu kolik cm má být vysoká zeď, začnou Vám říkat jak máte chodit jak se oblíkat jak má košile vypadat. Tak to nesmí být.

Když se podíváte na některé směrnice, tak jsou opravdu nesmyslný. V ČR byla kauza, zda se smí po 16 hodině dělat hotová jídla. Naprostý nesmysl. Jestli mají po 16 hodině guláš nebo ne. To přece není úloha EU. Je třeba řešit společně v rámci všech států např. otázka hospodářský soutěže, garance antimonopolní politiky proti velkým nadnárodních koncernů, v oblasti energetiky. S tím absolutně souhlasím tam by EU měla zasahovat. EU by teda měla řešit zahraniční, bezpečnostní a hospodářskou oblast, ekologii, energetiku, volný trh. Kriterium by mělo být, kdy dopad určitého rozhodnutí nekončí na hranicích.

6) Čím se podle Vás nejvíce rozcházejí v kontextu evropské integrace Velká Británie a Spolková republika Německo?

Tak já si myslím, že Německo má odjakživa větší šance zviditelnit, když to nebudou dělat jako Francouzové nebo Angličané, kteří jsou sólisti. To je u Německa historicky dané, v okamžiku kdy by Německo začalo třeba to, co si mohli Francouzi dovolit v Mali, tak tam vtrhli a nikoho se neptali. To by si Němci v životě nemohli dovolit, protože přijdou okamžitě reminiscence na minulost. Německo má v tomto směru vnitřní zábranu psychologickou bariéru, proto se Němci snaží být evropčtější než němečtější aby ty svoje představy o tom jak by to v Evropě mělo vypadat mohli co nejvíce prosadit. Angličané jsou v tomhle tom velice konzervativní a tradiční to znamená pro ně je důležité si udržet určitou národní identitu svoji historii atd. A proto je pro ně zavedení eura, převzetí určitý společný politiky v podstatě nepřijatelné. Angličané vždy říkali ještě před krizí eurozóny, že euro NIKDY nebudou chtít a že nikdy nevstoupí do eurozóny. Zrovna tak si vydobyli různé výjimky ať už v Maastrichtu, Lisabonu, které jim dávají volnost řešit podle sebe. Dávno než přišlo Řecko, Angličané říkali, že nechtějí EURO společnou měnu. Zrušení libry pro ně nepřipadá v úvahu. Tato politika začala od Thatcherové a pokračovala do dnes nehledě na politické strany. Myslím, že kdyby se labouristi dostali do vlády (socialisti) neřešili by to jinak. Já si myslím, že by to řešili stejně. Britové mají určité historické tradice, které nejsou ochotni překročit.

7) Jak hodnotíte současnou pozici Spojeného království a Spolkové republiky Německa v kontextu EU a ostatních členských států?

Merkelová používá Evropu jako aktivní nástroj tomu, aby dejme tomu byla Německá pozice v Evropě co nejsilnější. Němci vědí, že toho nemůžou dosáhnout jako Angličané, kteří vystupují s Francouzema jako sólisté. Německo se snaží se zeměmi jako Polsko, velice dobře stavět. Proto se takto angažují v Řecku, přesto že Merkelová je tam představována jako nacistka což je absolutní nesmysl, protože Řecko dostalo z Německa absolutně nejvíce peněz. Já si myslím, že Němci vědí, že kdyby začali hrát pozici sólisty, např. vojenské akce mimo EU tak by měli veliké problémy. To je to co je odlišuje od Angličanů. Angličanům je v podstatě EU ukradená. Kdyby zítra bylo referendum, tak vystoupí. Ekonomicky by se je to v zásadě moc nedotklo. Nejsou v eurozóně a už mají spoustu výsad. V sociální politice, zdravotnictví, pracovní politice. Takže by se jich to týkalo minimálně. Pro němce je tam důležité zůstat. 1) Němci velmi profitují z volného trhu, protože mají velice výkonnou ekonomiku, mají vysokou produktivitu práce, oni profitují z toho, že to co jím Řekově předhazují, nám se daří špatně kvůli Vám, Váš export boomuje. Vy máte největší platy. Vy jste se vytáhli nahoru na úkor Španělska, Řecka, Portugalska. 2) V rámci EU mají 80 mil obyvatel. Vědí, že nikdy nebudou moci hrát na mezinárodní politice mocenskou hru jako Anglie, Francie, USA. Velkou roli hraje minulost, která je pořád vnitřní zábranou. Byla dlouhá debata, jestli smějí do Kosova, Afghánistánu, vždycky se říkalo to je poprvé, co noha německého vojáka vstoupila na cizí půdu. Pro ně je to všechno komplikovanější než pro Francouze, Angličany.

8) Jak byste charakterizoval (a) zahraniční politiku Spojeného království a Spolkové republiky Německa? Čím se podle Vás nejvíce odlišují?

Pro Německo je nejdůležitější prosazování vlastních zájmů ale ne mocenským způsobem, ne až trošku arogantním způsobem jako Francouzové. Jejich zásada raději se prosadit v evropské radě než dělat sólo tance.

9) Jaký je Váš názor na současnou krizi eurozóny a jak, hodnotíte odlišné přístupy Velké Británie a Spolkové republiky Německa ve vztahu k eurozóně?

Německo má eminentní zájem na udržení eurozóny. Německo by ze všech států EU nejvíce doplatilo na rozpad eurozóny. Došlo by k tomu, že země jako Španělsko, Řecko, Portugalsko, které jsou chudší, tak kdyby došlo k vrácení národních měn, tak oni by ty měny okamžitě devalvovali. Začali by jako Číňané, kteří to dlouhou dobu dělali, začali by vyvážet svoje zboží za dumpingové ceny a tím pádem by samozřejmě těžce začali konkurovat Němcům. Němci vědí, že by ztratili hlavně v exportu a samozřejmě by to vedlo k otřesům na finančních trzích. Nezapomeňte, že německý banky byly už takhle otřeseny po té řecké krizi, například Commerzbank, ale tam by došlo k otřesům mnohem větším. Oni mají ty obligace španělský, portugalský, ty by se stali bezcenný. Německý bankovní sektor by měl veliký problém. Němci mají naprosto eminentní zájem, aby eurozóna byla udržena v této podobě, jak je dnes. Myslím, že optimální čas pro vystoupení Řecka už pominul a Řecko už nemůže vystoupit z eurozóny, aniž by způsobilo nenapravitelné ekonomické škody. Ideální způsob by byl, když Řecko začalo mít problémy mělo dojít ke koordinovanému vystoupení z eurozóny, vyhlásil by se státní bankrot. Tato situace již proběhla v Chile, Argentině. Oni to řeší už 3 roky, neustálím bailoutem. A to je samozřejmě špatně.

10) Jaký je Váš názor na Transatlantickou spolupráci mezi Velkou Británií, Německem a Spojenými státy americkými?

Tak spolupráce mezi Anglií a USA je nezávislá na tom, kdo je prezidentem nebo ministerským předsedou. Bude vždycky jasně daná. Mají společné historické kořeny. Angličané nenechali USA ani v Afghánistánu, Iráku ve štychu. Angličané budou USA vždy pomáhat. Mají určitým způsobem společný zájmy. Co se týče vztahu Německa ke vztahu s USA, tak tam bych skutečně řekl, že je že se stali z Němců, alespoň podle oficiální politiky věrnějšími spojenci USA. První ochlazení došlo, když Němci odmítli pomoci USA v Iráku a Afghánistánu. Došlo ke zhoršení vztahů a vystřízlivění ve vztazích. Pokračuje se dál, teď to vygradovalo aférou odposlechů NSA. Když se podíváte na německé politiky, kteří byli pro americký, tak teď změnili argumentaci, zdali USA mají opravdu zapotřebí odposlouchávat kancléřku a spolkového prezidenta.

Tak to je prostě projev takové nedůvěry, že to vztahy naruší na dlouhou dobu. Němci už dneska nejsou ochotný slepě Američany sledovat ve všech mezinárodních krocích.

Na druhou stranu nelze zapomenout, že Německo se díky Americe smělo sjednotit. Francouzy a Britové byli proti sjednocení. Kdyby USA tvrdě nepodporovali v roce 1990 sjednocení, tak by do dneška nebylo. USA byly dlouho garantem svobody západního Německa, Západního Berlína. Vždy když byl problém, tak se Američani vždy plně postavili za Němce.

11) Mohl (a) byste vysvětlit britskou rozpočtovou otázku – čerpání z evropského rozpočtu, která vznikla vstupem Spojeného království do ES? Dále pak z jakých příčin byla Spolková republika největším plátcem? (Historický kontext 2. světové války)

Thatcherová si vymohla to, co Angličané platili do evropského rozpočtu na základě své ekonomické síly. Část dostali zpátky. Hrozila, že pokud nedostanou zpátky peníze vystoupí Anglie z EU.

1) Jmenuji se Ilona Švihlíková zabývám se mezinárodní ekonomikou což je poměrně dost široký okruh otázek a mezi ně patří samozřejmě otázka měnové unie konkrétně měnové a hospodářské unie a jejího fungování.

2) U evropské integrace, vzhledem k tomu, že jsem vystudovala mezinárodní ekonomii, tak se především zabývám otázkou nerovnováh, otázkami běžných účtů mezi jednotlivými heterogenními zeměmi a co se týká mezinárodní ekonomie celkově, tak tam to spektrum těch otázek je velmi široké, ať už se jedná o komoditní trhy, ropu, otázky struktury a změny jednotlivých zemí, jejich obchodních a investičních vazeb.

3) Mě zajímala ekonomie od střední školy a na mezinárodních stazích VŠE jsem se rozhodla skloubit ekonomii s jazyky, což se mi zdálo jako hezká kombinace.

4) Od roku 1999

5) Velmi nejednoznačné. EU je velmi silně determinována tím, co se děje v té evropské hospodářské a měnové unii a to je podle mě proces, který není těmi politickými elitami dost dobře chápán.

- 6) Je to vidět i v reakci nebo snahách o řešení problémů, které mají povahu ad hoc tzn. řešení požárů, ale není tam podle mě jasný přístup komplexní k těm problémům. Když už tam nějaké náznaky jsou, vychází z dominantní Německé pozice. A to nepovažuji pro budoucnost hospodářské a měnové unie příliš šťastné. EU se nachází na určité křižovatce. Tentokrát neřeší čistě politickou agendu, ale i politickou.
- 7) Myslím si, že VB je příznivcem jiného typu hospodářské politiky a jiného vnímání té integrace. Z jejího hlediska přijetí do EHS a později do EU bylo přiznáním toho, že její vlastní projekt EFTA nebyl tak úspěšný jak se domnívali. Není to tak, že by zcela akceptovali logiku prohlubování ekonomických a s tím spojených politik. Je to vnímáno pragmaticky. Z hlediska Německa to tam bylo od počátku. Evropský projekt má pro ně silnější politický význam, začlenění poválečného Německa do evropského dění. Ten německý postoj se podle mého názoru samozřejmě velice vyvíjel z té kombinace francouzského politického vedení a německého ekonomického vedení. V současnosti Německo silně dominuje v té Evropě a není si dostatečně vědomo toho, že to co aplikuje samo na sebe nemůže nutně aplikovat na ty ostatní. Tzn., že ta hospodářská politika není vhodná dokonce ani možná pro to Německo samotný, natož pro 27 rozdílných států v EU. Německo předkládá řadu návrhů, které VB blokuje nebo se jich neúčastní. Ale ten tah na branku nebo ta pro aktivní politika vychází spíše od toho Německa.
- 8) Myslím si, že VB asi od počátku teď je to ještě intenzivněji politicky jako by trochu trčí. Tzn. je vnímána jako trouble maker, někdo kdo dělá problémy. Blokuje řadu iniciativ a dokonce i těch, které mají širší podporu například: daň z finančních transakcí, otázky regulace finančního kapitálu. VB je trochu trošku dost mimo ten hlavní proud. Má skutečně spíše to defenzivní ladění. Německo předkládá řadu návrhů, ne vždy pro ně má podporu. Samozřejmě není dobře vnímáno v jižním křídle, kde tedy ta německá politika je intenzivně nepopulární, kde je bráno, že Německo tvoří pozici německé centrální banky anebo přímo Evropské komise. V některých jiných zemích částečně německá hospodářská politika je brána jako vzor. Něco co je žádoucí a čemu je se třeba přiblížit. Británie se podle mého názoru do značné míry vyděluje. A není vnímána téměř nikým jako něco co by bylo možno následovat nebo co by bylo žádoucí následovat.

Tak ten německý přístup dělí ten zbytek, EU na ty, kteří souhlasí s jeho politikou a chtěli by ji napodobit a na země, které silně oponují, ať už se jedná o Řecko nebo Španělsko.

9) VB bývala a stál je velmi silně orientována ve smyslu USA řekněme, že byla vnímána jako 5 kolona USA v rámci té evropské integrace. Poslední výzkumy a uniklá data ohledně špiónování a odposlechů a všeho možného, kde VB úzce spolupracovala s USA. Tak tomu do značné míry dávají za pravdu. Německo v zahraniční politice musí být obezřetnější, protože nese stigma dvou válek, ale to znamená, že v této oblasti se neprosazovalo tak dominantně, ale například v politice energetické má důležitou roli. Kdy vlastně není to země, která by podporovala společnou energetickou politiku, ale vzhledem ke své velikosti a ekonomické síle individuální vyjednávání například s Ruskem. U projektu Nord Stream je to hezký vidět, že vlastně i po změně politické orientace tak i navzdory tomu, že Angela Merkelová je z konzervativní líhně, tak ten projekt Nord Stream neodmítla a dále spolupráce s Ruskem. Německá pozice v zahraničí možná není tak silně viditelná na těch klasických zahraničně politických tématech o to je silnější v ekonomických tématech. Ať už je to energetika, působení Německa v G8, G20, otázka koordinace boje proti daňovým rájům. Británie je v pozici kdo se brání nebo kdo se ex-post přidává. Ale není příliš často v pozici, kdo by ta ekonomická témata ovlivňoval. Jsou to spíše výjimky. Německo razí hospodářské politiky, které prosazuje na fórech.

10) Současná krize eurozóny se dala předvídat. Protože eurozóna byla nastavena chybně. Nesplňovala jednotlivé požadavky, jak by taková zóna měla vypadat. Podle mého názoru bylo do značné míry podceněno to jakou sílu společná měna má. Tzn. to co bylo podceněno co bylo ignorováno se teď vrací jako bumerang. Problém je podle mého názoru hlubší je strukturální v tom, že společnou měnu mají země, které jsou heterogenní, strukturálně odlišné a zároveň neexistuje žádný velký redistributivní mechanismus, který by tyhle ty strukturální nerovnosti řešil.

A to se potom právě odráží například v běžných účtech. Typicky u Německa, která má stále velké přebytky na BÚ. VB není tou zemí, která by zásadně eurozónu ovlivňovala, myslím si, že ty současné problémy ji utvrdili v tom, že je pro ni, že nemá euro a že má vlastní měnu a může provádět kvantitativní uvolňování. Bank of England.

Lítost z její strany není patrná. Německo naopak je tou zemí, která si nesmírně dluhovou krizí upevnila svou pozici do značné míry upozaduje Francii. Německo má skutečně největší roli. Ty poslední návrhy jako je pakt euro +, nebo fiskální kompakt. Vycházejí z německé dílny odrážejí německý názor na hospodářskou politiku. V roce 2009 schválilo ústavní zákon o vyrovnaných rozpočtech. Ty německé prvky jsou dobře patrné. Německo si myslí, že vedou hospodářskou politiku správně. A že by bylo právě vhodné, že by byla jeho hospodářská politika byla rozšířena na minimálně všechny země eurozóny. To se snaží prosadit pomocí dokumentů a mezinárodních smluv.

- 11) Já si myslím, že tady je třeba se podívat na USA zahraniční politiku. USA zahraniční politika, která má jiné priority. Myslím si, že USA zahraniční politika v současnosti je mnohem více orientovaná na Asii. Nejenom na Čínu. Na Japonsko. Částečně na Rusko. A přece jenom ta Evropa v jejích geopolitických úvahách. Nehraje až tak silnou roli. Možná je to narovnání toho, že předchozí vztahy byly velmi orientované na Evropu. Tady je samozřejmě velmi důležité jakým způsobem budou pokračovat ty úvodní rozhovory o té případné zóně volného obchodu mezi USA a Evropou, protože tam se liší velmi intenzivně různé standardy ať už například zemědělství což je velmi citlivá položka. Ta jednání jsou na počátku. Nicméně lze spekulovat, jestli tahle zóna by nebyla určitou obranou té západní civilizace třeba právě proti té zmáhající Asii.
- 12) Britský rabat byl představen na nátlak Thatcherové. Já si myslím, že vzhledem k tomu jak Británie blokuje a negativně se staví k řadě iniciativ v rámci EU se bude opakovaně objevovat otázka ten britský rabat přehodnotit nebo úplně zrušit. Británie v rámci integrace víc překáží a škodí, než aby tam vnášela pozitivní moment. Myslím si, že spolu s tím jak je napětí v rozpočtech. A jak není velká vůle financovat něco navíc a spíše ubírat z finančních rámců co byly. Stane se britský rabat takovou otázkou, která vyhrotí ne už tak ideální vztahy mezi EU a VB.

- 1) Jan Váška katedra západoevropských studií fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.
- 2) Já se zaměřuji na britskou zahraniční evropskou politiku zhruba od roku 1999 nebo 2000 sleduju a věnuju se jí. Kromě britské zahraniční evropské politiky také moderní dějiny a evropská integrace.
- 3) Z dlouhodobého zájmu a využil jsem půlroční stáže v rámci programu Sokrates, Erasmus na univerzitě v Bäs. Vlastně už bakalářská práce byla věnována britským dějinám. Diplomová práce byla na téma Británie a evropská integrace. Vlastně už od studijního zájmu.
- 4) Od konce 90. let
- 5) V současnosti jsou patrné dva hlavní trendy. Jedním je směřování k větší variabilitě evropské integrace v tom, že přestává platit, že všichni členové EU dělají totéž, ale dochází k tomu, čemuž se říká více rychlostní Evropa, ale to množství dílčích režimů již se jednotlivé země neúčastní a účastnit nechtějí se neustále zvětšuje. Druhé téma se týká posilování a prohlubování toho čemu se říká ekonomické vládnutí to znamená doplňování hospodářské a měnové unie. O ten skutečný hospodářský pilíř.
- 6) Nejvíce rozcházejí ve všem. Jednak se odlišují v tom, jaké postavení zaujímají. Německo jako v podstatě centrální pilíř politicko ekonomické integrace, což je dáno jeho hospodářskou vahou a členstvím v eurozóně. Británie co by země, která defakto usiluje o dílčí rozvolnění svého vztahu a o možnost vybírat si pouze některé aspekty evropské integrace. Je to dáno samozřejmě tím, že Británie není součástí eurozóny, nemá v úmyslu přistoupit a patrně se domnívá, že problémy eurozóny nejsou jejími problémy. A tudíž nechce být příliš zaplétána do snah o její řešení vzhledem k tomu, že její problémy jsou patrně ještě větší.
- 7) V parlamentu se nehlasuje podle státu, ale podle politických rodin. Když byste si představil EU jako kruh, tak Německo bude uvnitř kruhu poblíž centra a Británie se bude nacházet na samotném okraji. S tím, že pokud jde o vládní politiku nemá v úmyslu v současnosti měnit pozici.
- 8) Měl jsem za to, že nejakutnější fáze krize eurozóny je již zřejmě zažehnána. Velká otázka nastává, jak moc se změní v souvislosti se zcela aktuálním vývojem ohledně půjčky Kypru.

Je to veliká rána zejména politické věrohodnosti, a pokud jde o Německo je jasné, že Německo do značné míry udalo tón v tom, do jaké míry je koncipována reakce tzn. důraz jednak na posilování institucionálních mechanismů, ale především důraz na okamžité kročení deficitu státního rozpočtu a na program úsporných opatření, teď se ukazuje, že to byla poměrně nešťastně zvolená varianta. A Německo do určité míry je v současné době flexibilnější a role Německa v tomto ohledu dosti kontroverzní. Role Británie nepovažuje problémy eurozóny za problémy svoje respektive považuje eurozónu a evropskou integraci jsou spíše součástí problémů než součástí řešení. A nemá vůli se aktivně podílet na řešení problému zemí eurozóny například prostřednictvím evropského stabilizačního mechanismu.

- 9) Instinktivně politicky bezpečnostní vazba Velké Británie na Spojené státy přetrvává, jakožto instinkt na britské straně. Zájem ze strany USA a důraz na bilaterální vztah v poslední době slábnou, především od nástupu prezidentky Obamy, který má zcela jiné zájmy. Británie zde žije v jakési iluzi, již velmi dlouhou dobu, které ji psychologicky brání v plnější politické integraci nebo v lepším pochopení sama sebe jako principiálně ekonomické země. Nicméně protože ve srovnání s Německem připadá přece jenom v Britském případě na Evropu menší podíl, pokud jde o její zahraniční obchod a investice, klade Británie mnohem větší důraz na obchod se zeměmi mimo evropskou unii. Například jedná se o Indii a Čínu, kde spatřuje poměrně velký potenciál. Zase je to spíš iluze než realita, ale především konzervativní elity v tom vidí rovnováhu nebo lék na ekonomickou slabost EU. Německo jakožto exportní ekonomika pochopitelně do určité míry také závisí na obchodních vztazích s vnějším světem, nicméně velká část německého exportu jde na evropské trhy. Za Bushe mladšího byl do jisté míry jiné postavení Velké Británie, protože v době války v Afghánistánu a především války v Iráku byla Británie nejbližší spojenec jak po vojenské stránce tak politický spojenec. Čína poskytovala to politické krytí. Aniž by za svoji loajalitu získávala vliv na americkou politiku.

- 10) Důvody, které platily pro Británii v době sjednávání britského rabatu už samozřejmě nejsou aktuální, kdy Británie není jednou z nejchudších zemí EU na druhou stranu prostě ty rozpočtové toky by stále znamenaly, že ten Britský příspěvek by byl neproporčně velký čili nějaký korekční mechanismus by byl zapotřebí. Otázkou zůstává, jestli Británie má mít svůj rabat, když reálně další korekční mechanismy má i Německo, Nizozemsko, Švédsko a další čistí přispěvatelé. Ideální řešení jsou obecná kompenzační pravidla pro neúměrně vysoké čisté plátce.
- 11) Změny formátu rozhodování. Vstoupí Chorvatsko v červenci. Země, které v současnosti vyjednávají o přistoupení mohou dospět ke konci rozhovorů. Turecko ne. Určitě Makedonie. Norsko nevstoupí a Island také ne. Kauza Ice save. Myslím, že žádná země nevystoupí. Proběhne-li britské referendum těsně verdiktem pro setrvání. Za změněných vyjednaných podmínek. Dojde k diverzifikaci formátu a způsobu členství, tím jak bud posilovat koordinace fiskální politiky a ekonomického vládnutí na půdorysu eurozóny, takže země které nebudou součástí eurozóny budou pravděpodobně odříznuty od významných momentů evropské integrace.

1) Stručně se představte.

Ing. Marta Gryčová

Doktorand (1. Ročník) na Katedře ekonomiky, Provozně-ekonomické fakulty, ČZU v Praze

Cvičící 2 skupin cvičení předmětu Evropská integrace

Absolvent Evropské agrární diplomacie na PEF, ČZU v Praze

2) Specifikujte hlavní zaměření Vašich aktivit.

Zaměření mé disertační práce je na příjmovou disparitu v agrárním sektoru v České republice i v dalších zemí EU

V předmětu Evropská integrace se zaměřuji na hospodářskou a finanční situaci středomořských zemí EU během a po krizi roku 2008/9, a nyní dluhovou krizi v letech 2010-2012 (prakticky až do teď).

3) Proč jste si zvolil (a) Vaše zaměření?

Vždy mě zajímala ekonomická situace nejen našeho státu, ale i zemí kolem nás. Abych mohla vysvětlit pokles produkce či expanzi, musela jsem vzít v úvahu i naše obchodní vztahy (hlavně se střeoevropskými státy), tedy analyzovat ekonomickou situaci v těchto zemích. To mě přivedlo k analyzování zahraničních ekonomik, hlavně tedy těch členských států Evropské unie (zejména však Francie, Itálie, Španělska, nově Kypru a Řecka).

4) Jak dlouho se zabýváte danou problematikou?

Problematikou Evropské integrace a středomořských ekonomik asi 2-3 roky.

5) Jak byste ve stručnosti zhodnotil (a) současné směřování EU?

Jediných řešením by podle mě bylo vytvoření federace – silnějšího fiskálního paktu – nebo alespoň nějakých vyšších efektivních sankcí/či zvláštního postupu za nedodržování Maastrichtských kritérií – a jejich účinné vymáhání.

Ale domnívám se bohužel, že k tomu nedojde, spíše se více vyhrotí dualita v EU (bohaté státy v čele s Německem a chudé státy – Jižní Evropa).

6) Čím se podle Vás nejvíce rozcházejí v kontextu evropské integrace Velká Británie a Spolková republika Německo?

Z pohledu evropské integrace – Německo je spolu s Francií zastáncem hlubší integrace

Naproti tomu VB je naopak (v poslední době ještě větší) odpůrce další integrace (asi by jí nejvíce vyhovovala opět EFTA – free trade area – zóna volného obchodu)

7) Jak hodnotíte současnou pozici Spojeného království a Spolkové republiky Německa v kontextu EU a ostatních členských států?

Domnívám se, že zejména v poslední době (v době dluhové krize a eurovize) zaujímá VB pasivní pozici (až spíše negativní/euroskeptický postoj k jednání na půdě EU). Naopak Německo zastává stále velice aktivní přístup na půdě institucí EU i vůči ostatním zemím EU.

8) Jak byste charakterizoval (a) zahraniční politiku Spojeného království a Spolkové republiky Německa? Čím se podle Vás nejvíce odlišují?

Z pohledu EU a evropské integrace se jejich zahraniční politiky zejména odlišují zaměřením na odlišné obchodní/vojensko-mocenské/kulturní... partnery. VB si stále udržuje (podle mého názoru) mnohem bližší vztahy se zeměmi Commonwealthu (a dalšími svými bývalými koloniemi) a Německo svoji pozornost více soustředí na členské země EU (Francie, Nizozemí – z obchodního hlediska).

9) Jaký je Váš názor na současnou krizi eurozóny a jak, hodnotíte odlišné přístupy Velké Británie a Spolkové republiky Německa ve vztahu k eurozóně?

Krise eurozóny bude podle mého názoru stabilizována. Také se nedomnívám se, že by Řecko a jemu podobné státy opustily euro (ale prostě budou mít jiná pravidla, či bude ustanoven nějaký silnější dohled nad jejich veřejnými financemi)

10) Jaký je Váš názor na Transatlantickou spolupráci mezi Velkou Británií, Německem a Spojenými státy americkými?

Podle mého názoru mi připadá spolupráce mezi USA a VB mnohem užší než s Německem, protože mají mezi sebou dlouhou obchodní tradici (USA jako bývalá kolonie VB).

11) Mohl (a) byste vysvětlit britskou rozpočtovou otázkou – čerpání z evropského rozpočtu, která vznikla vstupem Spojeného království do ES? Dále pak z jakých příčin byla Spolková republika největším plátcem? (Historický kontext 2. světové války)

British Budgetary Question (Bloody British Question) započala dne 1. 4. 1974, kdy se změnou vlády ve VB podala VB sdělení, že požaduje podstatné změny v SZP (společná zemědělská politika) a spravedlivější financování rozpočtu ES.¹ Počátkem 80. let spor vyvrcholil.² Spor na půdě ES skončil ve dnech 25. -26. 6. 1984 na zasedání Evropské Rady ve Fontainbleau. VB získala tzv. britský rabat o výši 66% (tedy navrácení 66% z rozdílu mezi prostředky, které Velká Británie do společného rozpočtu odvede, a prostředky, které v rámci různých politik EU dostává zpět).³

¹ http://europa.eu/about-eu/eu-history/1970-1979/index_cs.htm

² „Británie po nástupu Margaret Thatcherové do čela vlády v roce 1979 navíc požadovala vyřešení problému příspěvku do rozpočtu ES, který vznikl z vysokého podílu zahraničního obchodu na výkonu britské ekonomiky. Záporné saldo vůči rozpočtu ES dosáhlo 1 miliardy liber, přitom však výkonností své ekonomiky se Británie řadila na předposlední místo, nižší výkonnost vykazovalo pouze Irsko. <https://www.euroskop.cz/8887/sekce/70-leta/> „

³ SZP jako hlavní příčina negativního čistého příspěvku do rozpočtu ES zůstala zatím bez velké změny.

<https://www.euroskop.cz/8921/sekce>

1) Stručně se představte.

Profesor Ing. Jiří Jindra, narozen 1933.

2) Specifikujte hlavní zaměření Vašich aktivit.

Celý život se zabývám obchodem, mezinárodní politikou, historií Evropy, Od roku 1990 jsem byl děkanem na VŠE na fakultě mezinárodních vztahů, zakládal jsem katedru obchodního podnikání. Celý život se zabývám těmito otázkami. Mezi moje další zaměření v rámci mezinárodního obchodu je retailing.

3) Proč jste si zvolil (a) Vaše zaměření?

Obecně jsem se rozhodoval v podmínkách, které jsou pro Vás nepochopitelné, tzn.,že v 50 letech jsem něco mohl nebo nemohl většinou jsem nemohl. Snažil jsem se o obchod. Bohužel jsem v zahraničí nemohl studovat.

4) Jak dlouho se zabýváte danou problematikou?

Celý život

5) Jak byste ve stručnosti zhodnotil (a) současné směřování EU?

Víte já jsem člověk velice pozitivně naladěný. Co se týká EU já pokládám za zázrak, že vůbec vzniklo společenství Francouzsko-Německé a Benelux a postupně se přidávaly další země. Myslím, že to souviselo i se strachem z Ruska. Tohle je základ toho, proč je EU vynikající. Samozřejmě něco se daří více něco se daří méně. V tomhle směru jsem pozitivní.

6) Čím se podle Vás nejvíce rozcházejí v kontextu evropské integrace Velká Británie

a Spolková republika Německo?

Myslím si, že Německo je otcem myšlenky jednotné EU, tak VB to bere s potěšením, ale stále si drží jistý odstup. To je v nich. To prostě byla velká anglická říše, oni by všechno chtěli trošku jinak.

V zásadě se domnívám, že přes různé hrboly, přes které jede vůz slučování Evropy jede i ta Velká Británie stejným způsobem, má to jiné tempo jiné zvláštnosti. I oni mají své Klause např.: Nigel Farrage UKIP, kteří jsou proti EU za každých podmínek ať už je ochlazení nebo není. Tím je daný základ rozdílných přístupů. Jinak myslím, že ty obě země s tím značným liberalismem jsou si velice podobné.

7) Jak hodnotíte současnou pozici Spojeného království a Spolkové republiky Německa v kontextu EU a ostatních členských států?

Lze s jistotou říci, že Německo je ekonomicky nejzdatnější, ale VB je podle mého názoru na tom ekonomicky v lepší formě než Francie. Francie si je dosti blízká s Německem svým významem. VB se snaží udržet stranou, aby mohla být trochu jiná. Více se zaměřuje na mezinárodní obchod, mezinárodní spolupráci. Německo také jejich myšlenky se sbližují. Je to i otázka tradic zejména pak ve VB.

8) Jak byste charakterizoval (a) zahraniční politiku Spojeného království a Spolkové republiky Německa? Čím se podle Vás nejvíce odlišují?

Myslím, že ta největší odlišnost je zejména u VB, která se snaží i z hlediska historického kontextu udržet vůdčí slovo mezi Evropskými státy, ale musí spolupracovat společně s dalšími členskými státy. Je zde i patrné stále silné napojení VB na státy Commonwealthu a USA.

9) Jaký je Váš názor na současnou krizi eurozóny a jak, hodnotíte odlišné přístupy Velké Británie a Spolkové republiky Německa ve vztahu k eurozóně?

Krise vznikla tím, že jsme příliš mlaskali. V pocitu národního hospodářství jedinců. Všichni se stále domnívali, že to neustále půjde nahoru a tím pádem se došlo do slepých uliček. Lze říci, že Německo se hodně obětuje v prospěch Evropy finančně, ale i organizačně a přebírá odpovědnost za jižní státy. Německo má velké štěstí, že našlo tolik vstřícného člověka jako je současná kancléřka Merklová. Podle mého názoru to je dáma, která bude hodnocena stejně jako Thatcherová, ale samozřejmě z jiné pozice. Já se domnívám, že Merklová drží pohromadě eurozónu a hledá pro to přijatelné ekonomické cesty. S jistotou lze říci, že jí budou vytýkat kolik peněz se promarnilo s Řeckem.

Sám si neumím představit jaké je optimální řešení s Řeckem. Myslím, že dnes je již pozdě na vystoupení Řecka z EU. Víte já si myslím, že rozdíl mezi Davidem Cameronem a Angelou Merklovou je zejména v hlasitosti. Co se týká vnitřní politiky, ekonomické vztahy, tak zas tak veliký rozdíl mezi nimi není. VB je úplně jedno jestli Řecko v eurozóně zůstane. Necítí takovou zodpovědnost za EU jako Německo. V zásadě se domnívám, že ty základní přístupy a cíle ekonomicky prosperující společnosti žijící v míru jsou stejné.

10) Jaký je Váš názor na Transatlantickou spolupráci mezi Velkou Británií, Německem a Spojenými státy americkými?

Tak to začalo již Marshalovým plánem, který neobyčejně pomohl celé Evropě. Československo na něj nedosáhlo. Kdybychom se dostali do konsolidace evropských států byly bychom dnes na úrovni Švédska nebo Norska. Samozřejmě to už se nedá dohnat taková to ztráta. Jinak si myslím, že USA pomáhá státům na celém světě, aniž ty ideály dané původní revolucí a nadšením se stále realizují přes veškerá škobrtnutí, přes veškeré krizové momenty nebo přes ne vždy zdařilé zahraniční intervence. Alel pořád má snahu, aby svět držel pohromadě. Oni velice pomohli Evropě. Bůh ví, jak by válka dopadla. Naštěstí je včas napadlo Japonsko, tak o tom nemuseli dlouho uvažovat. Atlantická spolupráce je neobyčejně důležitá jde o vyváženost těch největších sil. Samozřejmě to nevylučuje, že je pro nás důležitá spolupráce s Ruskem nebo Čínou.

- 1) Jmenuji se Miloslav Machač 64 let, absolvent CZU, šest semestrů postgraduálního studia VŠE, poté jsem působil zejména ve státní správě na ministerstvu obchodu a ministerstvu zahraničí.
- 2) Zajímá mě fungování společnosti jako celku a poté se nejvíce zajímám o historii, zahraniční politiku a vůbec celospolečenské dění.
- 3) Vždy jsem si přál pracovat ve státní správě.
- 4) Od svého studia na CZU
- 5) Úsilí Německa o ovládnutí Evropy, proti minulosti se změnila jen forma násilí – zbraně a vojáky nahradili právníci. Německo v současnosti stejně ovládá Evropu, už ne vojensky, ale ekonomicky. Snaha o nadnárodní řízení Evropy jako celku. Snaha o odejmutí suverenity národních států. Větší státy jako Německo a Francie si vždy v Evropském parlamentu prosadí to svoje. Nesmyslná byrokracie.
- 6) Velká Británie chce svobodně obchodovat, bez umělých legislativních překážek, kdežto Německo chce vládnout Evropě. Velké Británie by podle mého názoru nejraději vystoupila z EU při zachování oboustranných bilaterálních smluv a úmluv. Je více než patrné i ze sdělovacích prostředků, že Velká Británie stojí spíše stranou politického dění v EU a aktivně se moc nezapojuje. Kdež to Německo je nejsilnější hráč na politickém kolbišti a snaží se prohlubovat evropskou integraci za každou cenu.
- 7) Vzhledem k tomu, že EU chrlí jeden předpis za druhým likvidujících svobodnou soutěž a omezujících svobodu občanů jednotlivých zemí, vypadá to, že Německo je silnější. Úspěšněji prosazuje své mocenské zájmy. A snaží se z Evropy udělat jednu velkou Spolkovou zemi. To podle mého názoru je zcela nemožné. Zejména pak v rozdílnostech různých zemí, jazykové bariery, mentality lidí. Největší rozdíl je mezi severskými zeměmi a jižními. TO je jeden příklad za všechny. Stačí se podívat na HDP a míru nezaměstnanosti Španělska v porovnání s Dánskem nebo Švédskem.
- 8) Zahraniční politika Německa je orientována zejména na Evropu. Snaží se řídit dění v Evropě. Kdežto Velká Británie ta má charakter zahraniční politiky spíše globální. Souvisí to s historickým kontextem a bývalými koloniemi.

Britská královna Alžběta II. je stále hlavou Commonwealthu. Podle mého názoru Británii chybí předešlá role globálního hráče. Tu dnes hrají zejména USA, Rusko a Čína.

9) Krize je výsledkem aktivity EU, resp. Německa. Někteří představitelé Spolkové republiky Německo chtějí udržet Euro a eurozónu za každou cenu, nehledě na neustále nutný bailout jižních zemí. Samozřejmě dalšími důsledky je neschopnost plnit konvergenční kritéria zejména zemí v Jižní Evropě. Na rozpadu eurozóny by nejvíce doplatila Spolková Republika.

10) spolupráce mezi USA a VB funguje bez ohledu na politickou reprezentaci. Pro USA je VB nejbližší a nejdůležitější spojenec v Evropě. Stejně tak pro VB patří USA mezi nejbližší spojence. Je to dáno jednak společnou historií. USA pomohly VB ve Světových válkách a zase VB nikdy nenechala na holičkách USA. Zejména v konfliktech v Iráku a Afghánistánu. Důsledkem toho lze říci, že VB je spíše globální hráč a chyby ji zašlá sláva z minulosti, kdy VB patřila ke globální velmoci. Problémy EU jsou pro ni až na druhém místě. Naopak Německo chce zejména vystupovat v rámci Evropy a z důsledku historie nemůže a ani nechce se zapojovat do globálního problému nebo snad dokonce vojenských konfliktů.

- 1) Jmenuji se Ing. Rudolf Ježek (VŠCHT), povoláním organický chemik, ale dále jsem studoval politologii na UK. Zajímám se o historii a zejména mezinárodní vztahy.
- 2) Většinu své kariéry jsem strávil výzkumem v oblasti peptidových léčiv v Ústavu Organické chemie a Biochemie České Akademie Věd (UOCHB ČAV). Dále jsem působil na katedře mezinárodních vztahů VŠE, jako interní vyučující se zaměřením na mezinárodní politiku.
- 3) Stát se organickým chemikem byl přání zejména mých rodičů. Já vždy tíhl k historii a politologii.
- 4) Po ukončení studia na VŠCHT a počátkem studií na U. K.
- 5) EU se v současné době nachází v krizi, vyvolané pádem bank v USA, ale nicméně odpovídající nedokonalosti vztahů ekonomického partnerství jednotlivých států EU. Jak VB, tak i Německo patří mezi dominantní státy EU.
- 6) VB je historicky poněkud izolována od ostatních států EU i její ekonomická a zahraniční politika je do značné míry nezávislá a soběstačná. Německo se snaží přimět ostatní partnery k ekonomické kázi a zamezení růstu inflace.
- 7) Německo se snaží hrát hlavní, vůdčí stát v Evropě, kdežto VB stojí spíše stranou.
- 8) Německo je orientováno zejména na dění v Evropě a snaží se diplomatickou silou a ekonomickou ovládat a řídit celou Evropu. VB stojí spíše stranou v Evropě a snaží se být globálním hráčem, i když nemá potenciál jako U.S.A., Čína nebo Indie.
- 9) Do společných finančních prostředků EU přispívá, jak všeobecně známo, právě Německo nejvyšším podílem. Nadnárodní vlastnictví bank determinuje jejich fungování v širším prostoru než je EU. Vzájemná ekonomická, i když oficiálně ne organizační propojenost, nejen mezi USA a EU, ale i asijskými ekonomickými hráči, je zřejmá.
- 10) Myslím, že Transatlantická spolupráce funguje mezi V.B. a U.S.A. bez ohledu na politické představitele. Pro U.S.A. je VB jeden z klíčových spojenců a naopak. VB doufá, že po boku USA se opět stane velkým globálním hráčem. Německo to stojí stranou globálního dění a nechce se zapojovat. Německu stačí dominovat Evropě a udržet si postavení v rámci EU a Evropy.

- 1) Jmenuji se Ing. Jan Stárek. 34 let. Vystudoval jsem ČVUT obor jaderná fyzika. Současně jsem studoval VŠE mezinárodní vztahy se zaměřením na mezinárodní obchod.
- 2) V současnosti působím ve společnosti IBM. Mám na starosti mezinárodní řízení a působím v centrále IBM v Curychu. Dále pak uzavírám smlouvy v rámci IBM a evropských států a Evropské unie. Na této pozici působím od roku 2007.
- 3) Vždy mě bavily PC a zároveň obchodní právo.
- 4) Od roku 1999
- 5) Současné směřování EU přesně odpovídá již konzistentnímu nastavení, které započalo Maastrichtskou smlouvou. Zejména pak o postupné rozšiřování o další státy ve Východní Evropě. Dále je patrná snaha o čím dál větší utváření spolkového megastátu. Tady je zejména patrná snaha Spolkové republiky. Bohužel tento sen Německa je zcela nereálný. A to díky jižním státům a jejich neochoty plnit několik kritérií např. konvergenční kritéria. Myslím, že je zcela nereálné, aby EU fungovala např. jako USA. Přesně o to byrokraté v Bruselu usilují. Tento model je nereálný zejména z důvodů, tak rozdílných států, jejich zvyků, jazyku. A také až komicky působí snahy mít evropského prezidenta, kterého ve světě nikdo nezná.
- 6) Německo i VB se rozcházejí zcela diametrálně již v samém chápání a významu Evropy a EU. Německo se snaží vystupovat, jako sjednotitel a ochránce Evropy a EU. Sleduje zde, ale svoje zejména ekonomické a obchodní zájmy. Snaží se, aby Evropa fungovala jako Spolková republika. Velká Británie stojí na zcela opačné straně a nejraději by z EU vystoupila. Velká Británie vstupovala do EU až v roce 1973, kdežto Německo patří k zakládajícím členům.
- 7) Německo společně s Francií stojí na jedné lodi. Ať už se týká společná zahraniční spolupráce, tak ve snaze sjednocení EU. Francie působí podobně dominantně jako Německo. Velká Británie naopak stojí na okraji všeho dění. Společnou řeč nachází jedině s euro pesimistickými státy.
- 8) Německá zahraniční politika je zaměřená zejména na Evropu a EU. Snaží se spojovat a integrovat. Zahraniční politika Velké Británie je naopak zaměřena globálně a snaží se po boku U.S.A. získat svoje ztracené postavení globálního hráče.
- 9) Krizi eurozóny šlo předvídat. Zejména lenost a neplnění konvergenčních kritérií jižních států v Evropě.

Jediné správné řešení podle mého názoru je odchod nejen Řecka, ale i dalších států, mezi, které patří: Itálie, Španělsko, Portugalsko, Francie. Toto opatření by bylo finančně velmi devastující, ale jediné správné. Nelze do nekonečna dotovat zadlužené státy.

10) Transatlantická spolupráce mezi VB a USA je zcela zásadní. Navzájem to jsou nejbližší spojenci. Británie USA vždy podpoří a naopak.

Pro Německo je spojení také zásadní, ale neklade na něj až takový důraz. V Německu je stále přes 50.000 amerických vojáků a to u některých lidí vyvolává veliký nesouhlas. Německo také nikdy nepodpořilo USA v žádném ozbrojeném konfliktu. Lze konstatovat, že v poslední době jsou vztahy spíše chladné a to zejména ve spojitosti s aférou odposlechu agentury NSA.

- 1) Jmenuji se Ing. Martin Křeček. 29 let. Vystudoval jsem FEL při ČVUT.
- 2) V současnosti pracuji ve společnosti Oracle. Moje práce spočívá ve vytváření relačních databází a správu CRM systémů. Vzhledem k tomu, že pracuji přímo v ústředí společnosti, měl jsem možnost studovat mezinárodní právo se zaměřením na EU na UC Berkeley. Dále se intenzivně připravuji na převzetí evropské centrály pro střední Evropu v Mnichově.
- 3) Vzhledem k tomu, že PC a programování mě bavilo již od útlého věku a střední školu jsem rovněž absolvoval s tímto zaměřením (SPŠ Ječná), tak byl logický krok pro mě, že se tomuto zaměření budu věnovat i nadále.
- 4) 14 let
- 5) EU je v současnosti na rozhraní. Musí si uvědomit, jakým způsobem bude směřovat svoje další kroky a postoje. Myslím si, že EU má špatné, ale i dobré věci. Mezi ty dobré bych určitě zařadil propojení téměř celého kontinentu a spolupráce. Samozřejmě nemá smysl uvádět výhody typu cestování, volného trhu atd... To ví každý. Mezi hlavní nevýhody považuji neustálé problémy mezi jak jednotlivými státy, tak zejména z hlediska geografie mezi těmi ekonomicky výkonnějšími a slabšími. Tzn. severní státy oproti jižním. Tady vidím veliký problém. Hlavně je to dáno mentalitou jednotlivých států a přístupem k práci a životu.
- 6) SRN lze brát jako super stát, federaci, která má nejvýkonnější ekonomiku v Evropě. SRN se snaží diplomatickou a ekonomickou cestou řídit a určovat dění v Evropě. Dá se říci, že víceméně je v tomto směru úspěšné. Naopak U. K. se drží stranou dění v EU a spíše se snaží držet neutrální postoj, lze říci jako by se dění ostrovní země netýkalo. Anglie je také považována za potížistu a europesimistický stát.
- 7) Německo dokáže lépe spolupracovat napříč všemi státy EU, dokáže si věci prosadit, nebo nalézt kompromis. Na druhé straně Anglie je velmi často nekompromisní, prosazuje si svou a nehledí na ostatní státy či všeobecný dopad jejich rozhodnutí.
- 8) Německo orientuje svojí zahraniční politiku výhradně na dění v Evropě a jen minimálně ve světě. Naopak Anglie zaměřuje svojí zahraniční politiku spíše na globální dění a snaží se být opět globálním hráčem.
- 9) Krize eurozóny je velký problém pro celou EU. A má dopad i na státy, které nejsou členem eurozóny. Je to způsobeno zejména neschopností jižních zemí plnit svoje závazky. Neustálé finanční injekce tyto problémy nevyřeší.

Jediným možným řešením je změna postoje těchto zemí nebo jejich vystoupení z eurozóny. Nevím, proč by bohatší a ekonomicky silnější země měli neustále dotovat ty slabší.

- 10) Spolupráce mezi U. K. a USA je již z historických událostí neměnná a pevná. Obě tyto země si vždy přijdou na pomoc, když jedna z nich potřebuje. Německo je také blízkým spojencem USA, ale ne takovým jako U. K. Je to dáno i společným jazykem.

Jmenuji se Petr Mach a jsem předseda politické strany Svobodných občanů, ve které působím od roku 2009. V roce 1998 jsem založil časopis Laissez Faire zaměřený na ekonomickou osvětu a obhajobu myšlenek svobody. V roce 1999 jsem začal řídit centrum pro ekonomiku a politiku. Vystudoval jsem VŠE se zaměřením na ekonometrii. V roce 2003 jsem obhájil disertační práci v oboru financí. Po ukončení střední školy mě velice zajímala ekonomie a matematika. K tomu se přidal hlavně anglický jazyk. Politice se věnuji od vstupu do ODS od roku 1998.

V současnosti dochází ke stále většímu přituhování regulí a omezení volby. Ať už se jedná o legislativní oblast, finančnictví, bankovníctví, ale i další oblasti. Smlouvy, které jsou ratifikovány v poslední době zejména Lisabonská smlouva nepomáhají řešit problémy a legislativní nedostatky jako komplexní celek, ale pouze jeho dílčí části. Největší rozdíl je již patrný na první pohled. Dřívější smlouvy např.: Maastrichtská smlouva se skutečně zabývala dílčími a konkrétními podněty. Kdežto Lisabonská smlouva jenom nabaluje již existující a neřeší podstatné záležitosti.

Německo jedna z nejsilnějších ekonomických zemí v Evropě se snaží vnucovat ostatním členským státům nařízení, normy, které by měli dodržovat. Naopak spojené království jakožto ostrovní stát se drží stranou a již se tolik neangažuje. Spojené království se zabývá spíše sebe samou a již tolik nevystupuje na poli zahraniční politiky. Je to dáno zejména tím, že Spojené království je více nezávislé a není tolik zapojené v legislativním mechanismu jako Spolková republika. Např.: Velká Británie není členem schengenského prostoru, má trvalou výjimku Opt – out ze zavedení společné měny, ale nebrání pomoci dalším státům např.: Řecku, pokud se jí to přímo netýká. Německo podporuje společnou měnu za každou cenu a je ochotno nechat si vždy schválit ústavním soudem pomoc zemím, které neplní podmínky EMU.

Spojené království je nejbližší spojenec Spojených států amerických ekonomika těchto zemí je na sebe velmi úzce vázaná. Je to dáno i tím, že Velká Británie je hlavou celého Commonwealthu. Proto se domnívám, že Velká Británie nikdy nezavede euro. Kdežto ekonomika Německa je úzce vázaná zejména na Francii a další především vnitrozemské evropské státy, proto je nezbytné, aby Německo mělo společnou měnu – euro. Je až k údivu, že na území Spolkové republiky mají Spojené státy stále vojenské základny.

V době před prvním rozšíření ES v roce 1973 byl rozpočet ES velmi malý. V této době i vinnou způsobení Druhé světové války Německo dobrovolně do toho rozpočtu nejvíce přispívalo. A to konkrétně na Francii. Velkou část rozpočtu tvořili příspěvky na zemědělství. Velká Británie bohužel nebyla zemědělsky silná jako jiné státy, tak nemohla tolik čerpat. Peníze jí byly zpětně vráceny rabatem, který prosadila Thatcherová. Závěrem bych rád, řekl, že v nejbližším horizontu pěti let lze očekávat, že EU opustí dva i více členů. Zejména pak lze uvažovat o Řecku, Španělsku, ale i Francii.

Tabulka č. 4 Přehled účastníků interview

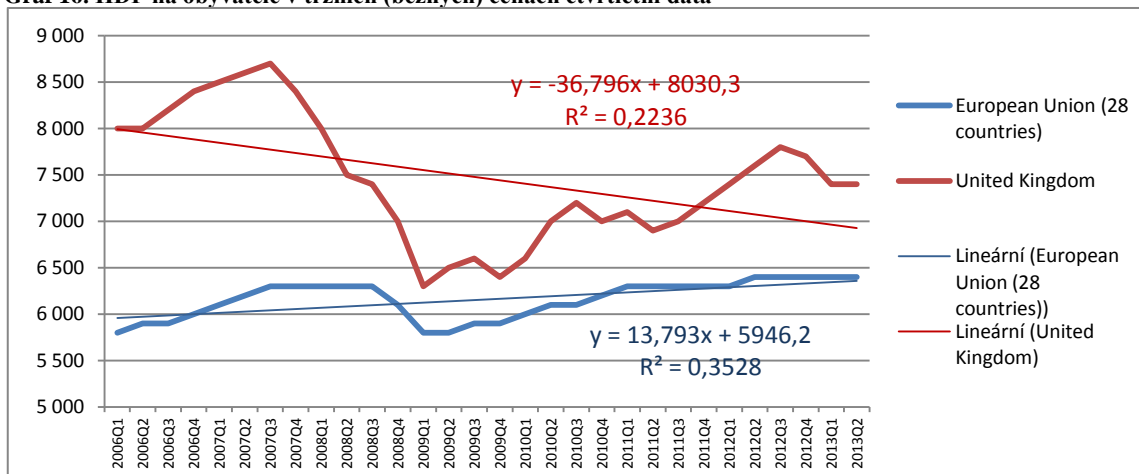
Jméno a příjmení	Věk	Hlavní Činnost	Politická orientace
Dr. Borek Severa	58	Vedoucí projektu Nadace Friedricha Naumanna v Praze a Bratislavě	Člen FDP, Liberál, Středopravicová
doc. Ing. Ilona Švihlíková Ph.D	36	Vysokoškolský pedagog, ekonom,	Nestraník, středolevicová
Mgr. Jan Váška M.A.	37	Vysokoškolský pedagog	Nestraník, středopravicová
Ing. Marta Gryčová	28	Doktorand, ekonom	Nestraník, středolevicová
prof. Ing. Jiří Jindra, CSc	80	Vysokoškolský pedagog	Nestraník, středopravicová
Ing. Miloslav Machač	63	Státní správa, ministerstvo zahraničí, průmyslu a obchodu	Člen SSO
Ing. Rudolf Ježek	65	Vysokoškolský pedagog	Nestraník, pravicový
Ing. Jan Stárek	34	IMB Curych, Voice NGN Core Specialist	Nestraník, pravicový
Ing. Martin Křeček	29	Oracle, relačních databází a správa CRM systémů Redwood City, CA	Nestraník, pravicový
Ing. Petr Mach Ph.D.	38	Vysokoškolský pedagog	Předseda SSO

Zdroj: Vlastní zpracování

8.1.4 Příloha č. 4 – Doplnění kapitoly č. 4

Vývoj základních makroekonomických agregátů a veličin popisující stav ekonomiky VB

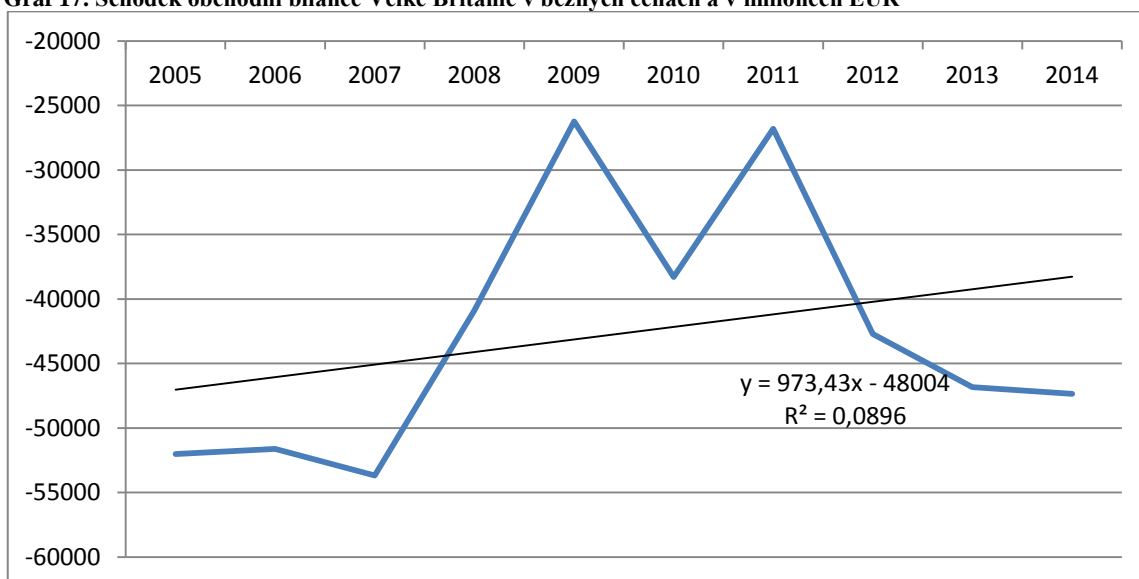
Graf 16. HDP na obyvatele v tržních (běžných) cenách čtvrtletní data

Zdroj: Eurostat, vlastní zpracování

Graf č. 16 představuje vývoj HDP na obyvatele v tržních cenách (euro). Je zde zcela patrný pokles HDP Velké Británie, který lze pozorovat ve druhém čtvrtletí 2007 s výrazným propadem ve čtvrtém čtvrtletí roku 2008 a prvním čtvrtletím roku 2009. Poté následuje pozvolný růst. Průměr členských zemi EU 28 si drží pozvolný růst s poklesem v roce 2009 a následným opětovným růstem.

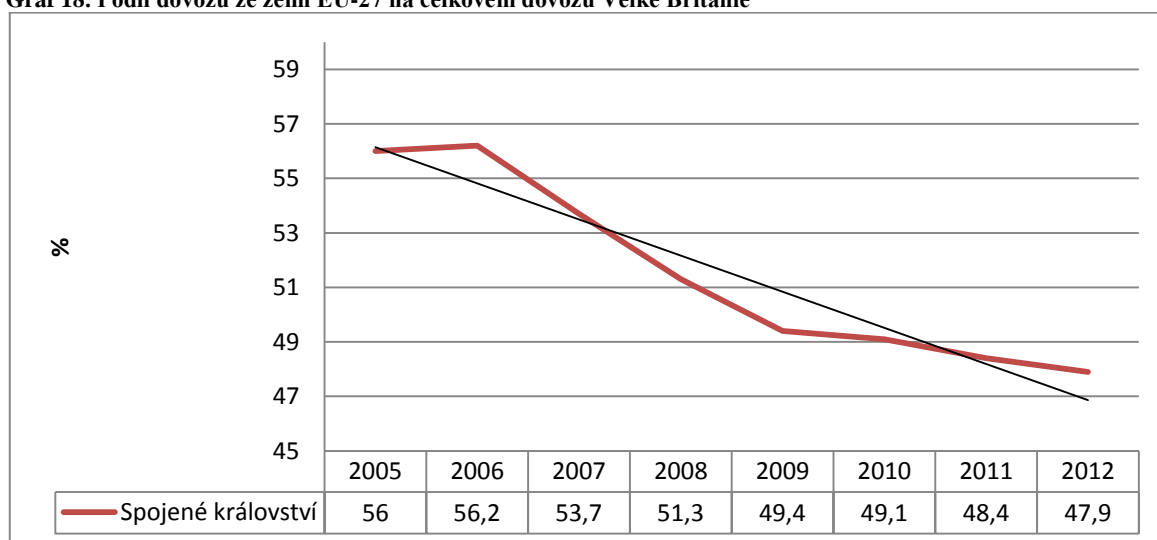
Graf 17. Schodek obchodní bilance Velké Británie v běžných cenách a v miliónech EUR

Zdroj: Eurostat, vlastní zpracování

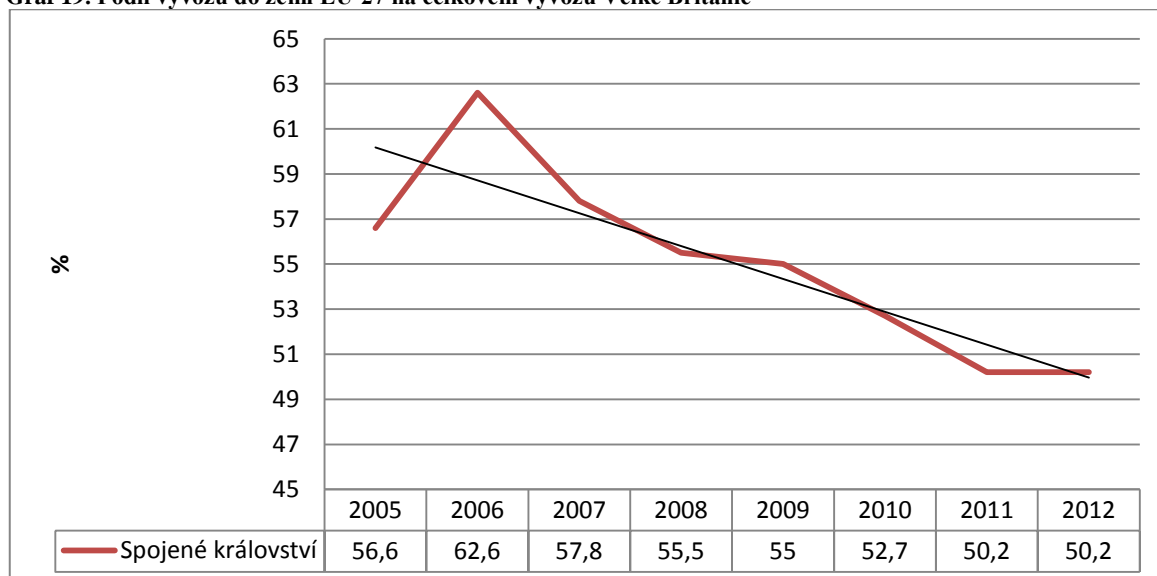
Graf č. 17 představuje celkovou bilanci dovozu a vývozu zboží a služeb Velké Británie v milionech EUR. Je zde viditelné snížení schodku obchodní bilance v krizovém roce 2009 kvůli utlumení obchodní výměny na světových trzích. Rozdíl mezi vývozem a dovozem činí v tomto roce -24000 milionu EUR.

Graf 18. Podíl dovozu ze zemí EU-27 na celkovém dovozu Velké Británie

Zdroj: Eurostat, vlastní zpracování

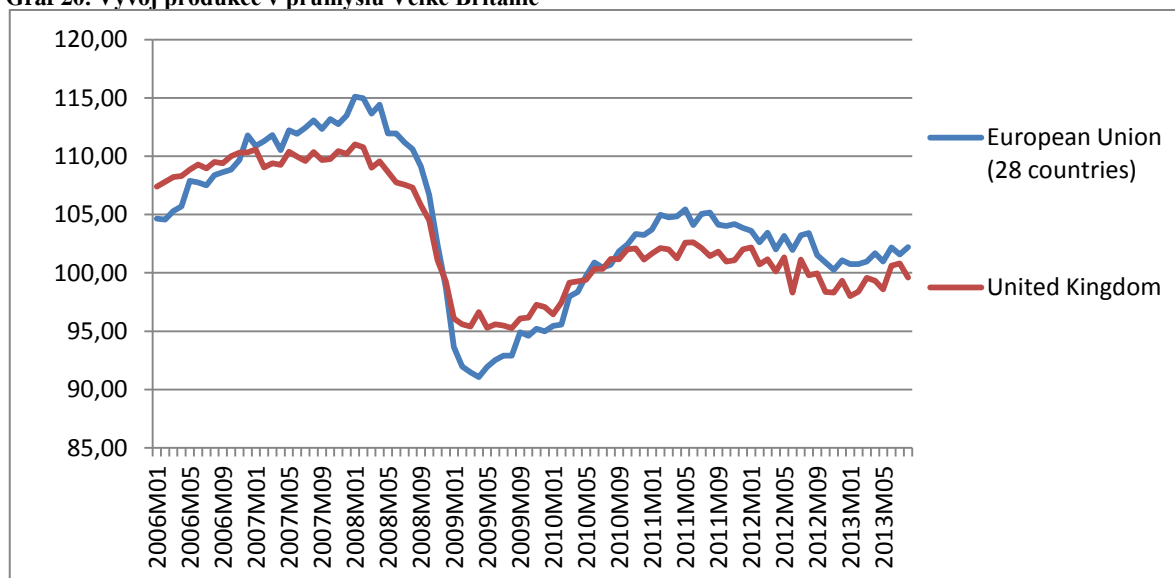
Graf 19. Podíl vývozu do zemí EU-27 na celkovém vývozu Velké Británie

Zdroj: Eurostat, vlastní zpracování

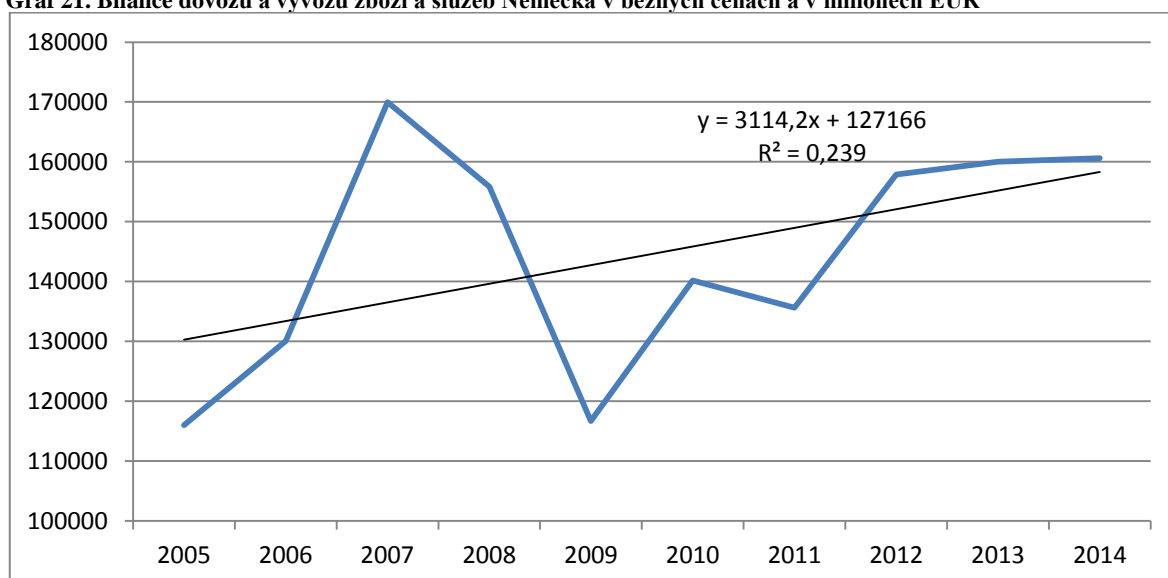
Graf č. 19 a č. 20 zachycuje obchodní výměnu Velké Británie s členskými státy EU 27, tj. procentní podíl dovozu ze zemí EU 27 na celkovém dovozu Velké Británie a procentní podíl vývozu do zemí EU-27 na celkovém vývozu Velké Británie.

Graf 20. Vývoj produkce v průmyslu Velké Británie

Zdroj: Eurostat, vlastní zpracování

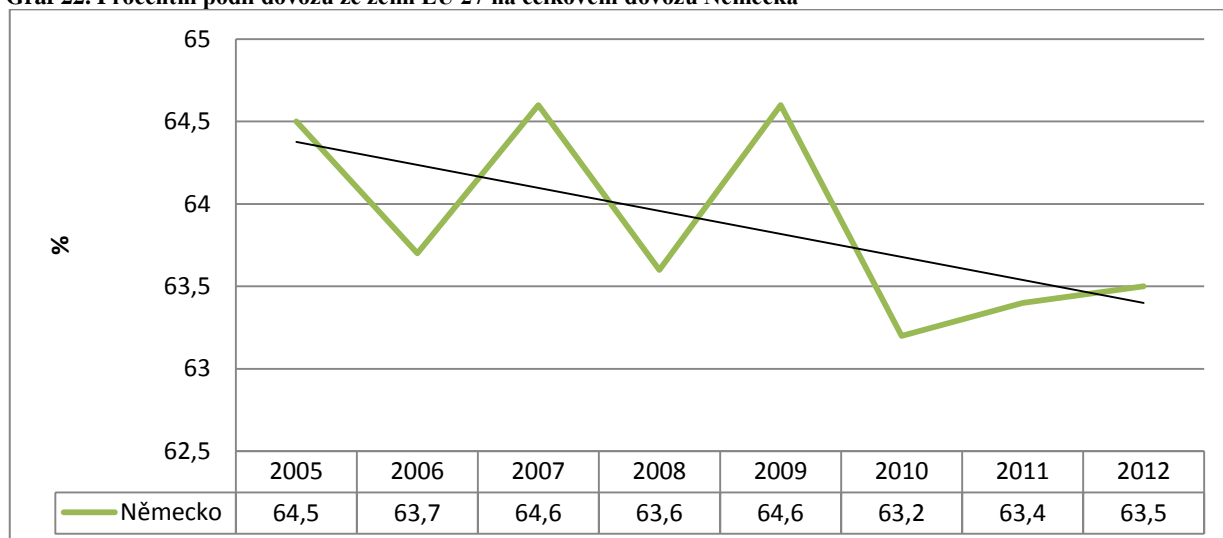
Graf 21. Bilance dovozu a vývozu zboží a služeb Německa v běžných cenách a v miliónech EUR

Zdroj: Eurostat, vlastní zpracování

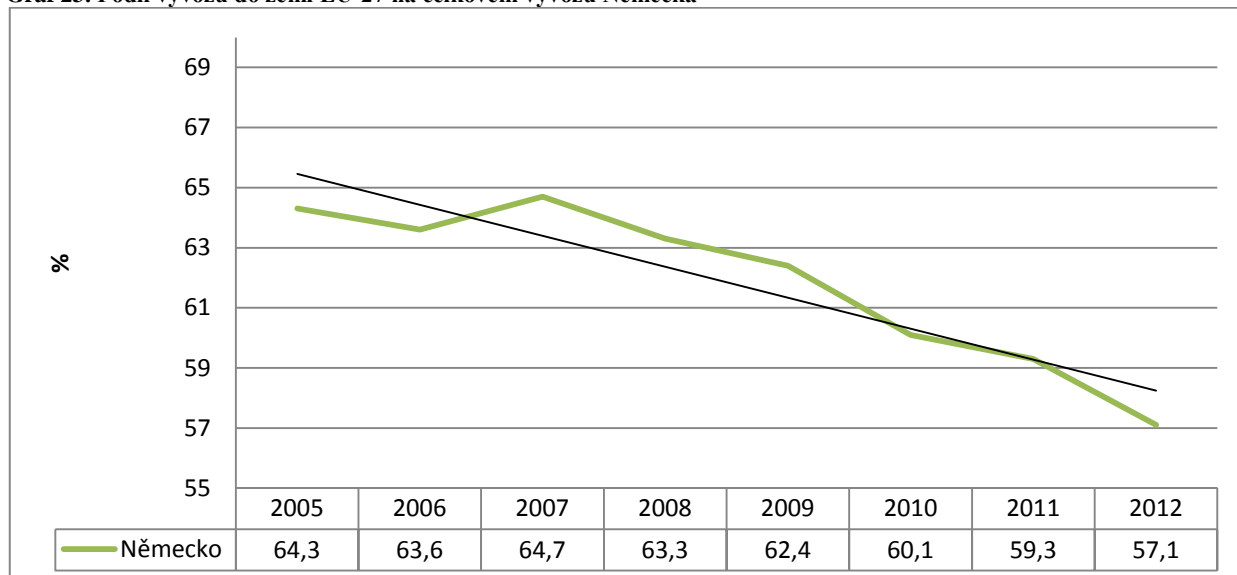
Graf č. 21 představuje celkovou bilanci dovozu a vývozu zboží a služeb Německa v milionech EUR. Je zde viditelný rozdíl v krizovém roce 2009, kde dochází k rozdílu mezi vývozem a dovozem 120000 milionu EUR.

Graf 22. Procentní podíl dovozu ze zemí EU 27 na celkovém dovozu Německa

Zdroj: Eurostat, vlastní zpracování

Graf 23. Podíl vývozu do zemí EU-27 na celkovém vývozu Německa

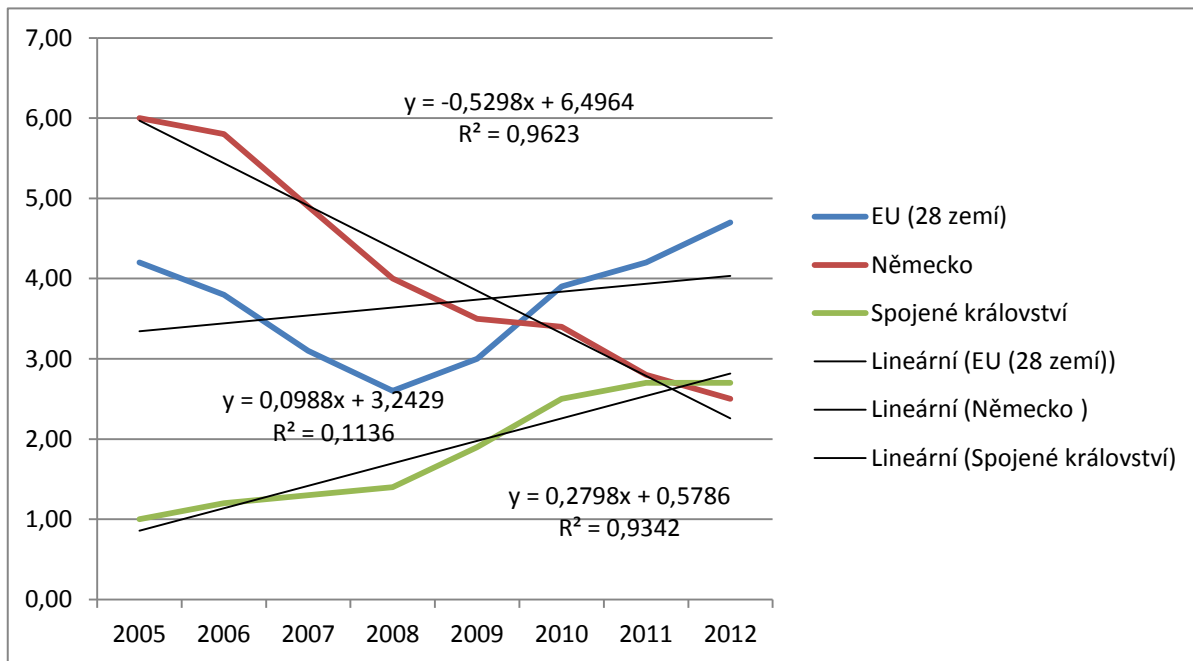

Zdroj: Eurostat, vlastní zpracování

Graf č. 22 a graf č. 23 zachycuje obchodní výměnu Německa s členskými státy EU 27, tj. procentní podíl dovozu ze zemí EU 27 na celkovém dovozu Německa a procentní podíl vývozu do zemí EU-27 na celkovém vývozu Německa.

Srovnání ukazatelů nezaměstnanosti, inflace a vládního dluhu pro Velkou Británii a Německo

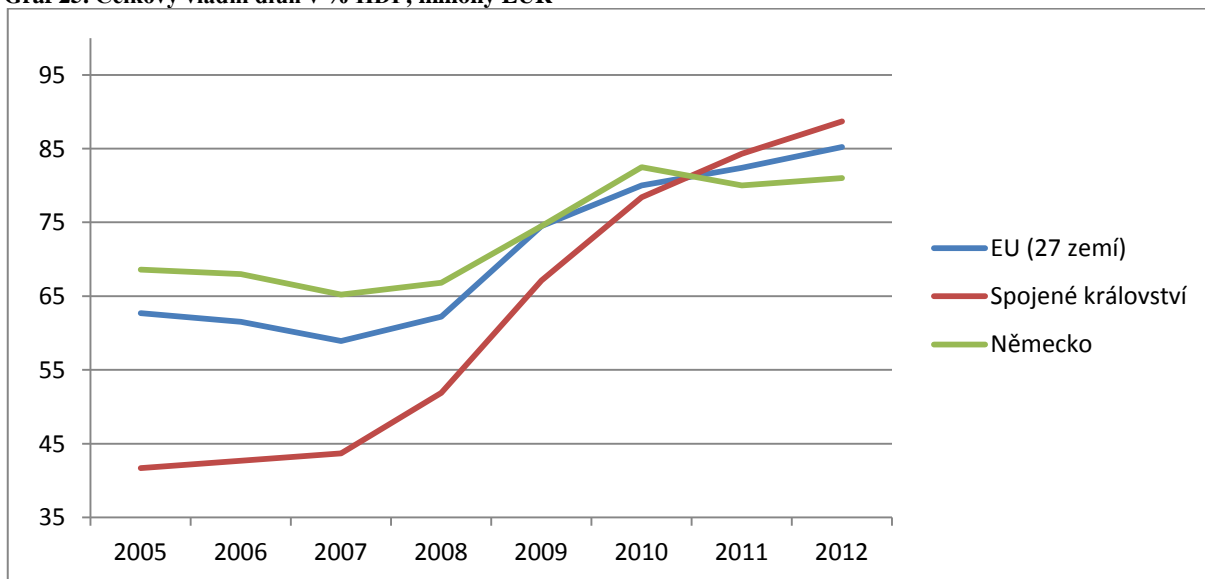
Graf 24. Celková míra dlouhodobé nezaměstnanosti, v %

Zdroj: Eurostat, vlastní zpracování

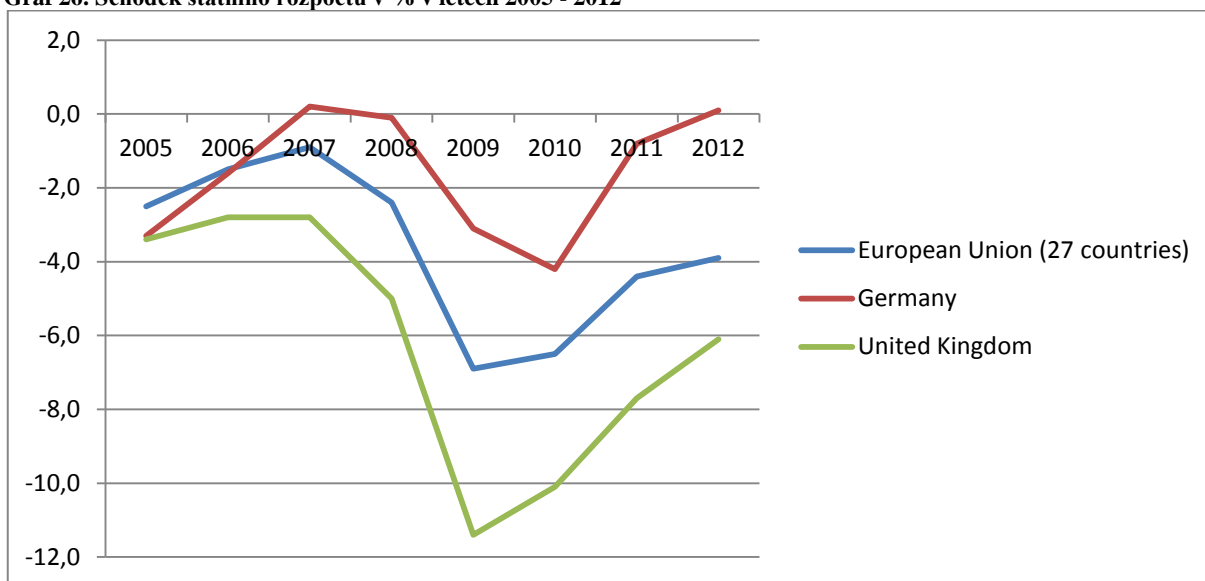
Graf č. 24 představuje celkovou míru dlouhodobé nezaměstnanosti, tj. podíl počtu dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na celkové pracovní síle, v procentech.

Graf 25. Celkový vládní dluh v % HDP, miliony EUR

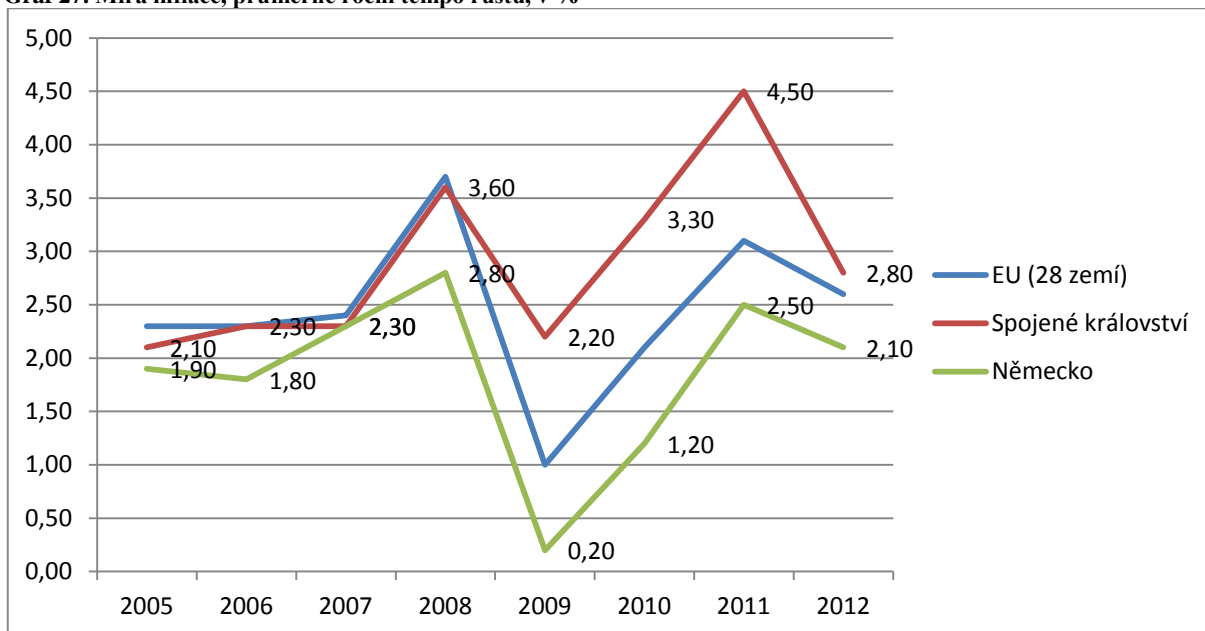
Zdroj: Eurostat, vlastní zpracování

Graf 26. Schodek státního rozpočtu v % v letech 2005 - 2012

Zdroj: Eurostat, vlastní zpracování

Graf 27. Míra inflace, průměrné roční tempo růstu, v %

Zdroj: Eurostat, vlastní zpracování

Srovnání Importu a exportu Velké Británie a Německa

Tabulka č. 5 Britské exportní a importní trhy

Britské exportní trhy			
Země	2012 (£mld)	2011 (£mld)	Meziroční změna
USA	41,089	31,712	29,60%
Německo	32,669	27,539	18,60%
Nizozemí	25,204	18,823	33,90%
Francie	20,213	18,905	6,90%
Irsko	17,532	14,063	24,70%
Belgie & Lucembursko	14,675	12,949	13,30%
Čína	10,538	7,055	49,40%
Španělsko	8,546	7,946	7,60%
Itálie	8,126	8,287	-1,90%
Švýcarsko	6,777	4,4	54%
Švédsko	5,772	5,103	13,10%
Rusko	5,587	3,853	45%
Hong Kong	5,369	4,12	30,30%
Spojené arabské emiráty	5,364	3,844	39,50%
Japonsko	4,922	3,667	34,20%
Jižní Korea	4,919	N/A	N/A
Austrálie	4,734	3,38	40%
Indie	4,666	4,597	1,50%
Singapur	4,482	2,929	53%
Kanada	4,15	4,126	0,60%
Turecko	3,684	3,115	18,30%
Jižní Afrika	3,675	2,836	29,50%
Norsko	3,646	2,732	33,50%
Polsko	3,458	3,655	-5,40%
Saudská Arábie	3,087	2,554	20,90%
Britské importní trhy			
Země	2012 (£mld)	2011 (£mld)	Meziroční změna
Německo	52,542	41,107	27,80%
Čína	31,5	24,828	26,90%
Nizozemí	31,254	23,019	35,80%
USA	29,91	25,076	19,30%
Francie	22,52	19,138	17,70%
Norsko	22,389	20,014	11,90%
Belgie & Lucembursko	18,901	15,729	20,20%
Itálie	14,309	11,629	23,10%

Irsko	12,898	10,436	23,60%
Španělsko	11,545	9,094	27%
Švédsko	9,062	6,289	44,10%
Švýcarsko	9,038	6,525	38,50%
Japonsko	8,544	6,998	22,10%
Rusko	8,465	6,326	33,80%
Hong Kong	7,408	6,119	21,10%
Polsko	7,401	5,843	26,70%
Indie	6,202	4,954	25,20%
Dánsko	5,869	5,017	17%
Turecko	5,76	4,498	28,10%
Kanada	5,548	5,208	6,50%
Česká Republika	4,463	3,51	27,20%
Nigérie	4,002	N/A	N/A
Tajwan	3,971	2,831	40,30%
Singapur	3,738	3,194	17%
Jižní Afrika	3,309	N/A	N/A

Zdroj: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/velka-britanie-zahranicni-obchod-zeme-19075.html>

Tabulka č. 6 Německé exportní a importní trhy

Nejdůležitější exportní trhy SRN v roce 2011 - 2012 (řazeno podle obratu)				
Pořadí	2012	2011	Změna oprotipředchozímu roku	Podíl v roce 2012 (v %)
	mil. EUR		v %	
Obrat celkem (vývoz a dovoz)	2 006,40	1 963,70	2,2	100
1. Francie	169,2	167,4	1,1	8,4
2. Nizozemsko	157,6	151,2	4,2	7,9
3. Čína	143,9	144,4	-0,3	7,2
4. USA	137,4	122,3	12,3	6,8
5. Velká Británie	115,7	110,3	4,9	5,8
6. Itálie	105,1	109,9	-4,3	5,2
7. Rakousko	95,1	94,7	0,4	4,7
8. Švýcarsko	86,5	84,9	1,9	4,3
9. Belgie	83	85,3	-2,8	4,1
10. Rusko	80,5	75,3	6,9	4
Vývoz celkem	1 097,30	1061,2	3,4	100
1. Francie	104,5	101,4	3	9,5
2. USA	86,8	73,8	17,7	7,9
3. Velká Británie	72,2	65,6	10,1	6,6
4. Nizozemsko	71	69,4	2,2	6,5
5. Čína	66,6	64,9	2,7	6,1

6.				
Rakousko	57,9	57,7	0,3	5,3
7. Itálie	56	62	-9,8	5,1
8.				
Švýcarsko	48,8	47,9	2	4,4
9. Belgie	44,6	47	-5,1	4,1
10. Polsko	42,2	43,5	-3	3,8
Dovoz celkem	909,1	902,5	0,7	100

Zdroj: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/nemecko-zahranicni-obchod-zeme-19046.html>